

**IES Nº1
RIBEIRA**

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
IES Nº1 DE RIBEIRA

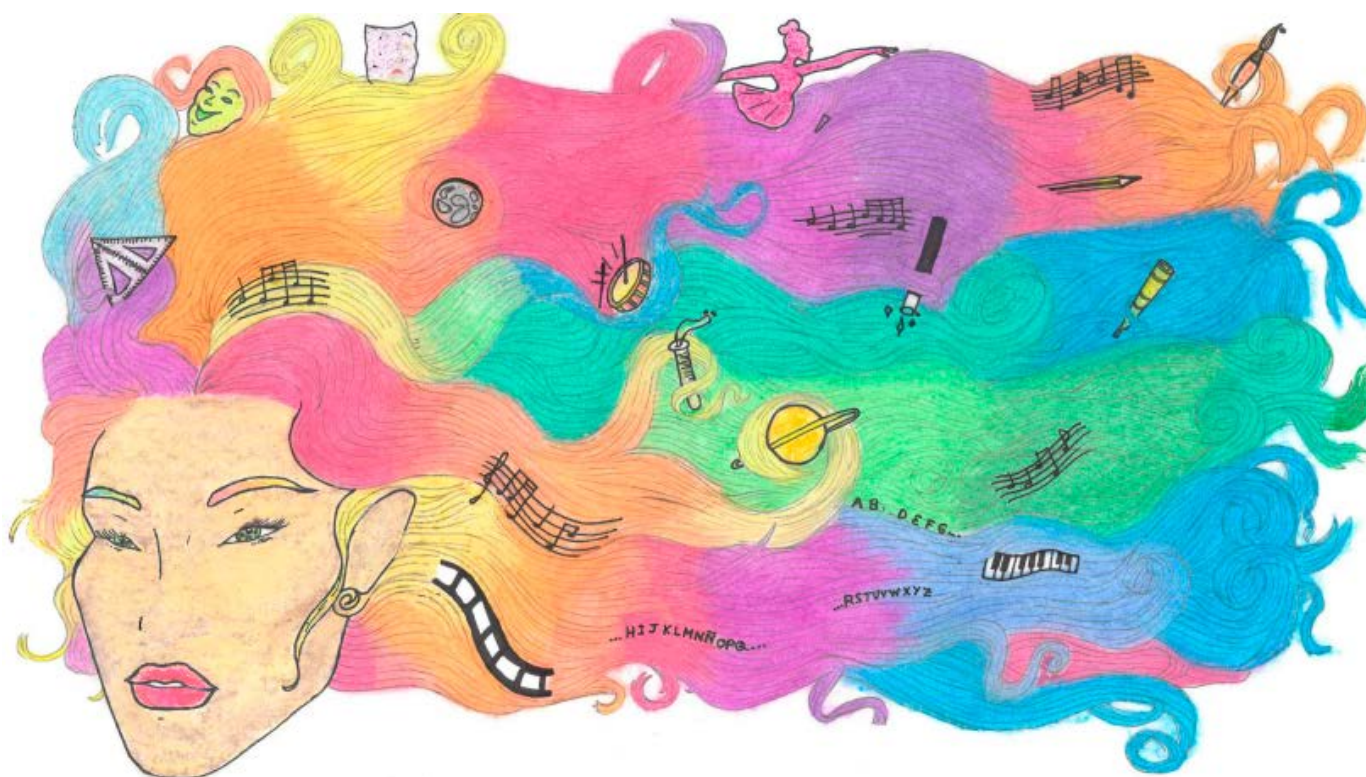
Avda da Coruña 170
RIBEIRA(15960)
Tfno: 881866904
Fax: 881866913

UNIÓN EUROPEA
FONDO SOCIAL EUROPEO
"O FSE inviste no teu futuro"

IES nº 1 de Ribeira

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DO DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN PLÁSTICA VISUAL E AUDIVISUAL 2020-2021

XVI SEMANA CULTURAL

IES Nº1 RIBEIRA

Curso 2019-2020

Do 2 ao 11 de MARZO

Profesores/as: Ana Belén González García e Sonia Sueiro Fernandez

ÍNDICE

1. Consideracións xerais.....	4
2. Introducción e contextualización	
A. Introducción	
a. Educación Plástica, Visual e Audiovisual.....	4
b. Debuxo Técnico	6
c. Marco legal.....	7
B. Contextualización	
a. Características xerais do Centro	8
b. Equipamentos e servizos do Centro.....	9
c. Relación do profesorado e dispoñibilidade horaria	10
d. Reparto dos grupos	11
e. Aula de Educación Plástica e aula de Debuxo Técnico	11
f. Material do Departamento.....	11
g. Libros de texto	12
3. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave	12
4. Obxetivos da etapa	
a. ESO	13
b. BACHARELATO	15
5. ESO	
A. 1º ESO. 1º ciclo de ESO. Educación Plástica, Visual e Audiovisual	
a. Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar	16
b. Concreción dos obxetivos para o curso	20
c. Concreción dos obxetivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización	22
d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe	24
e. Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado	28
B. 3º ESO. 1º ciclo de ESO. Educación Plástica, Visual e Audiovisual	
a. Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar	35
b. Concreción dos obxetivos para o curso	39
c. Concreción dos obxetivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización	40
d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe	43
e. Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado	47
C. 4º ESO. Educación Plástica, Visual e Audiovisual	
• Estándares de aprendizaxe imprescindibles correspondentes a 3º ESO non adquiridos no curso 2019/2020.....	53
a. Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar	54
b. Concreción dos obxetivos para o curso	57

c.	Concreción obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización.....	58
d.	Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe .	62
e.	Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado	64
	D. ASPECTOS COMÚNS A TODA A ESO	
a.	Concrecións metodolóxicas	71
b.	Materiais e recursos didácticos.....	74
c.	Plan de reforzo e recuperación.....	75
d.	Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.....	76
e.	Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes...	78
f.	Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados	78
g.	Medidas de atención a diversidade	79
h.	Concreción dos elementos transversais	80
i.	Actividades complementarias e extraescolares	81
j.	Contribución ao Proxecto Lector	82
k.	Contribución ao Plan de integración das TICs.....	83
l.	Mecanismos de revisión, avaliación e de modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellor	83
m.	Información e publicidade.....	84
6.	BACHARELATO	
A.	1º BACHARELATO. Debuxo Técnico I	
•	Estándares de aprendizaxe imprescindibles correspondentes a 4º ESO non adquiridos no curso 2019/2020.....	84
a.	Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar	85
b.	Concreción dos obxectivos para o curso	91
c.	Concreción dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización.....	92
d.	Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe .	97
e.	Concreción dos criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado.....	100
B.	2º BACHARELATO. Debuxo Técnico II	
•	Estándares de aprendizaxe imprescindibles correspondentes a 1º BAC non adquiridos no curso 2019/2020	107
a.	Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar	108
b.	Concreción dos obxectivos para o curso.....	113
c.	Concreción dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización.....	114
d.	Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe	117
e.	Concreción dos criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado	120
D.	1º BACHARELATO. Debuxo Técnico I (EPA)	
•	Estándares de aprendizaxe imprescindibles correspondentes a 4º ESO non adquiridos no curso	

2019/2020	128
a. Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe, competencias e grao mínimo de consecución de cada estándar	129
b. Concreción dos obxectivos para o curso.....	135
c. Concreción dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de d. contido e temporalización.....	136
d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe.....	141
e. Concreción dos criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado.....	144
F. 2º BACHARELATO. Debuxo Técnico II (EPA)	
• Estándares de aprendizaxe imprescindibles correspondentes a 1º BAC non adquiridos no curso 2019/2020	151
a. Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar	152
b. Concreción dos obxectivos para o curso	157
c. Concreción dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización.....	158
d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe.....	161
e. Concreción dos criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado.....	164
G. ASPECTOS COMÚNS A TODA O BACHARELATO	
a. Concrecións metodolóxicas da materia	172
b. Materiais e recursos didácticos	174
c. Plan de reforzo e recuperación	176
d. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente	177
e. Organización de actividades de seguemento e avaliación das materias pendentes	179
f. Organización dos procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias, no caso do bacharelato	179
g. Deseño de avaliación inicial e medidas a adoptar en función dos resultados e organización de procedementos para acreditar coñecementos previos (Bach.)	180
h. Medidas de atención á diversidade.....	180
i. Concreción dos elementos transversais	181
j. Actividades complementarias e extraescolares do departamento	182
k. Contribución ao Proxecto Lector	183
l. Contribución ao Plan de integración das TICs	183
m. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica en función dos resultados académicos e procesos de mellora	184
n. Constancia de información o alumnado.....	184
7. ANEXO I. Rúbricas e lista de control	185
8. ANEXO II. PLAN DE CONFINAMIENTO	188

1. Consideracións xerais

Como consecuencia da pandemia COVID-19, que forzou o peche das escolas no terceiro trimestre do curso 2019-2020, o ensino tivo que ser impartido a distancia nese trimestre. Isto puxo en evidencia unha fenda dixital entre o alumnado, e mesmo entre o profesorado, que propiciou a desigual aprendizaxe causada por motivos alleos ao ámbito académico.

O alumnado foi avaliado en base ao traballo desenvolvido nos dous primeiros trimestres, os presenciais, e o traballo feito a distancia no terceiro trimestre só foi tido en conta se o favorecía. Así, houbo alumnado que, tendo xa acadado o aprobado tralas dúas primeiras avaliacións, decidiu non seguir traballando no terceiro trimestre.

No curso 2020-2021 atopámonos, polo tanto nunha situación singular: hai materia non impartida no curso anterior que hai que integrar nos contidos deste curso e hai alumnado con perfil moi diferente de aprendizaxe, polo que nesta programación teremos moi presentes os contidos e competencias traballadas, adquiridas e non adquiridas no curso académico precedente.

Como o desenvolvemento deste curso é imprevisible, dependendo da evolución da pandemia do COVID-19, esta programación terá en conta tres posibles escenarios:

- **Escenario (1)- Actividade lectiva presencial:** a evolución da pandemia permite que a actividade educativa se leve a cabo de maneira presencial nos centros, pero mantendo a distancia interpersonal como medida de prevención para evitar contaxios.
- **Escenario (2)- Actividade lectiva semipresencial:** unha combinación do escenario (1) e (3).
- **Escenario (3)- Actividade lectiva non presencial:** a evolución de la pandemia impide o desenvolvemento da actividade educativa presencial nalgún momento do curso 2020-2021 debido a algún rebrote da enfermidade que obrigue de novo confinamento ou confinamentos cirúrxicos (de aula, niveis, centro, poboación...).

Este curso, no noso centro a ESO será presencial e o bacharelato semipresencial, pero na programación teranse en conta os tres escenarios posibles, xa que non sabemos como será a evolución da pandemia ao longo do curso e é posible que nun mesmo curso vexamos os tres escenarios.

Nos escenarios (2) e (3) pode ocorrer que unha parte do alumnado non poida seguir a ensinanza telemática, ben por falta de conexión ou falla de equipamento, polo que xunto co resto do profesorado que lle imparte ensinanzas, o equipo COVID, a dirección do centro, e incluso Servizos Sociais e Consellería de Educación, valorarase cal é o mellor modo de proveer o dereito á educación a ese alumnado en cada caso: entrega de material fotocopiado, de material informático, etc. Respecto aos mecanismos que o profesorado adoptará para asegurar o seguimento continuo do curso por este alumnado con problemas de conexión, dependerá de cada caso, polo que se decidirá no seu momento cal é o máis axeitado.

2. Introducción e contextualización

A. Introducción

a. Educación Plástica, Visual e Audiovisual

A ensinanza obligatoria contempla a Educación Plástica, Visual e Audiovisual como motor do desenvolvemento das capacidades perceptivas, estéticas e expresivas da persoa.

A sociedade actual posúe unha extraordinaria capacidade para producir e consumir imaxes. Estas son fácilmente transmitibles e chegan a cidadanía a través dos medios de comunicación, constituíndo un poderoso medio de expresión, coñecemento e transformación da realidade, podendo converter nun medio de manipulación do pensamento das persoas. Cómpre potenciar, a través da análise e da valoración dos menxaxes visuais, un xuízo crítico no alumnado co que poda acadar un criterio propio.

Na educación Primaria, o desenvolvemento das capacidades perceptivas, creativas e expresivas expóñense dun xeito global, nunha área integrada por contidos procedentes de distintos ámbitos. Na educación Secundaria pódense adquirir destrezas e facer análises máis particulares e específicas. Deste xeito a educación plástica, visual e audiovisual, organízase como unha materia independente.

A percepción visual é un proceso cognitivo relacionado co resto dos procesos cognitivos, que implica un conxunto de estratexias básicas: seleccionar, analizar, distinguir, relacionar, etc.. Aínda que todas as áreas do currículo desenvolven a capacidade de observación do alumnado, a educación plástica, visual e audiovisual incide especificamente no desenvolvemento da percepción e no pensamento visual. A creación de imaxes e o coñecemento dos códigos que interveñen neste proceso, así como dos fundamentos da linguaxe plástica, visual e audiovisual, axudarán ao desenvolvemento da capacidade creativa e imaxinativa da persoa á resolución dos procesos da creación artística.

A materia de Educación Plástica, Visual e Audiovisual debe contribuír a desenvolver dous aspectos fundamentais da formación, estreitamente relacionados entre sí: a percepción e a representación, saber ver e saber facer. Os eixos que vertebran este currículo representan dúas cuestións fundamentais para a adquisición das capacidades que se pretenden: ensinar a ver, ensinar a representar.

Saber ver implica valorar o continxente da información visual e a análise crítica da realidade. Implica tamén a necesidade de educar na percepción que supón ser capaz de valorar criticamente unha información visual e mesmo chegar a conclusións persoais de acordo cunha escala de valores propia.

Saber facer implica a acción de investigación tendente á produción artístico-creativa e a realización de representacións expresivo-comunicativas, propiciando a adquisición de capacidades creativas. Saber facer implica a necesidade de educar no deseño, planificación, produción e creación de mensaxes icónicas, que supón ser capaz de expresarse utilizando códigos propios das linguaxes visuais.

Se noutras épocas históricas era a palabra, tanto na súa expresión oral como escrita, a principal forma de expresión e de transmisión de ideas e sentimentos, no cabe dúbida de que na época na que estamos inmersos/as a imaxe cobrou un protagonismo sen precedentes coma en ningunha outra época da historia da humanidade.

A materia de Educación plástica, Visual e Audiovisual parte dos bloques impartidos na educación primaria na área de Educación Artística. A parte destinada a educación plástica xa anticipaba os mesmos bloques dos que parte a materia en ESO, baixo as denominacións de " Educación audiovisual", "Debuxo técnico" e "Expresión artística".

Nos tres primeiros cursos da ESO esta materia estrutúrase en tres bloques: "Expresión plástica", "Comunicación audiovisual" e "Debuxo técnico". En cuarto da ESO os bloques nos que se estrutura

a materia son: "Expresión plástica", "Debuxo técnico", "Fundamentos do deseño" e "Linguaxe audiovisual e multimedia".

O bloque de "Expresión plástica" experimenta con materiais e técnicas diversas na aprendizaxe do proceso de creación. Inténtase darlle ao alumnado unha maior autonomía na creación de obras persoais, axudando a planificar mellor os pasos na realización de proxectos artísticos, tanto propios coma colectivos. Analízanse as características da linguaxe audiovisual desde a cal se realiza a análise crítica das imaxes que nos rodean. Faise, tamén, especial incapé no uso das tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas a imaxe.

No bloque titulado "Debuxo técnico" trasládanse coñecementos teórico-prácticos sobre formas xeométricas e sistemas de representación, e aplícanse estes coñecementos á resolución de problemas e á realización de deseños.

No cuarto curso, considerando a madureza do alumnado e os coñecementos adquiridos, incorpóranse o bloque de "Fundamentos do deseño", que vai permitir o coñecemento dos fundamentos do deseño nas súas diferentes áreas, desenvolvendo, desde un punto de vista práctico, os coñecementos adquiridos no resto de bloques.

b. Debuxo Técnico

Entre as finalidades de Debuxo Técnico figura de xeito específico dotar o alumnado das competencias necesarias para se poder comunicar gráficamente con obxectividade dun mundo cada vez máis complexo, que require do deseño e da fabricación de produtos que resolvan as necesidades presentes e futuras. Esta función comunicativa, grazas ao acordo dunha serie de convencións a escala nacional, comunitaria e internacional, permítenos transmitir, interpretar e comprender ideas ou proxectos de maneira fiable, obxectiva e inequívoca.

O debuxo técnico, xa que logo, emprégase como medio de comunicación en calquera proceso de investigación ou proxecto que se valla dos aspectos visuais das ideas e das formas para visualizar o que se estea a deseñar e, de ser o caso, definir dun xeito claro e exacto o que se desexa producir; é dicir, como linguaxe universal nos seus dous niveis de comunicación: comprender ou interpretar a información codificada, e expresarse ou elaborar información comprensible polas persoas destinatarias.

O alumnado, ao adquirir competencias específicas na interpretación de documentación gráfica elaborada de acordo coa norma nos sistemas de representación convencionais, pode coñecer mellor o mundo. Isto require, ademais do coñecemento das principais normas de debuxo, un desenvolvemento avanzado da súa visión espacial, entendida como a capacidade de abstracción para, por exemplo, visualizar ou imaxinar obxectos tridimensionais representados mediante imaxes planas.

Ademais de comprender a complexa información gráfica que nos rodea, cómpre que o estudante aborde a representación de espazos ou obxectos de calquera tipo e elabore documentos técnicos normalizados que plasmen as súas ideas e os seus proxectos, relacionados tanto co deseño gráfico como coa ideación de espazos arquitectónicos ou coa fabricación artesanal ou industrial de pezas e conxuntos.

Durante o primeiro curso trabállase coas competencias relacionadas co debuxo técnico como linguaxe de comunicación e instrumento básico para a comprensión, análise e representación da realidade. Para isto, introdúcese gradualmente e de xeito interrelacionado tres grandes bloques:

"Xeometría e debuxo técnico", "Sistemas de representación" e "Normalización". Trátase de que o/a estudante teña unha visión global dos fundamentos do debuxo técnico que lle permita no seguinte curso afondar algúns aspectos desta materia.

Ao longo do segundo curso introdúcese un bloque novo ("Documentación gráfica de proxectos"), en lugar de "Normalización", para a integración das destrezas adquiridas na etapa.

Xa que logo, os elementos do currículo básico da materia agrúpanse en tres bloques interrelacionados: "Xeometría e debuxo técnico", "Sistemas de representación" e "Normalización" ou "Documentación gráfica de proxectos".

No primeiro bloque, desenvólense durante os dous cursos que compoñen esta etapa os elementos necesarios para resolver problemas de configuración de formas, ao tempo que se analiza a súa presenza na natureza e na arte ao longo da historia, e as súas aplicacións ao mundo científico e técnico.

De maneira análoga, o bloque dedicado aos sistemas de representación desenvolve os fundamentos, as características e as aplicacións das axonometrías, das perspectivas cónicas e dos sistemas diédrico e de planos cotados. Este bloque débese abordar de xeito integrado para permitir descubrir as relacións entre sistemas e as vantaxes e os inconvenientes de cada un. Ademais, é conveniente potenciar a utilización do debuxo a man alzada como ferramenta de comunicación de ideas e análise de problemas de representación.

O terceiro bloque (sobre a normalización) pretende dotar o/a estudante dos procedementos par simplificar, unificar e obxectivar as representacións gráficas. Este bloque está nomeadamente relacionado co proceso de elaboración de proxectos, obxecto do derradeiro bloque, polo que, aínda que a secuencia establecida sitúa este bloque de maneira específica no primeiro curso, a súa condición de linguaxe universal fai que a súa utilización sexa unha constante ao longo da etapa. O proxecto ten como obxectivo principal que o/a estudante mobilice e interrelacione os elementos adquiridos ao longo de toda a etapa e que os empregue para elaborar e presentar de xeito individual e colectivo os bosqueños, esbozos e planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño gráfico, industrial ou arquitectónico.

c. Marco legal

A presente programación didáctica elaborouse conforme á:

- **Lei Orgánica 8/2013** do 9 de decembro de **Mellora da Calidade Educativa (LOMCE)**.
- **Decreto 86/2015, do 25 de xuño** polo que se establece o **currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato** na Comunidade Autónoma de Galicia.
- **Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro**, na que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, da educación secundaria e do bacharelato.
- **Orde do 13 de xullo de 2016** que amplía a relación de **materias de libre configuración** autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de Educación secundaria obrigatoria e de bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- **Resolución do 15 de xullo de 2016**, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para a **implantación**,

no curso académico 2016/2017, do **currículo** establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

- **Circular da CIUG de 1 de outubro de 2018** pola que se regula a proba ABAU no curso 2018-2019.
- **Instrucións do 31 de xullo de 2020**, da dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento das ensinanzas de réxime especial para o curso 2020-2021.
- **Instrucións do 31 de agosto 2020**, polas que se incorporan a declaración de actuacións coordinadas en materia de saúde pública aprobadas polo Consejo Interterritorial do Sistema Nacional de Salud Pública (D.O.G. nº 174 bis do 28-08-2020) e a actualizacións das recomendacións sanitarias do Comité Clínico ao protocolo do 22 de xullo de adaptación ao contexto da Covid 19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2020-2021.
- **Protocolo de adaptación** ao contexto da Covid-19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2020-2021 versión 16-09-2020.
- **Real Decreto-ley 31/2020, de 29 de setembro**, por el que se adoptan medidas urgentes en el ámbito de la educación no universitaria.

B. Contextualización

a. Características xerais do Centro

O I.E.S. Nº 1 está situado na localidade de Ribeira, na provincia da Coruña. A situación xeográfica do municipio favorece algúns condicionantes, como é o feito de que a contorna achega gran variedade de sanitarios, culturais, actividades deportivas e de lecer, servicios sociais, etc. Unha boa parte da poboación exerce a súa actividade ao redor da pesca, industrias e actividades afíns e no pequeno comercio.

Os centros adscritos ao IES son o CEIP de Palmeira e o CEIP O Grupo.

No Centro impártense os seguintes ensinamentos:

- ESO
- BACHARELATO ENSINO ORDINARIO (Ciencias e Tecnoloxía, Humanidades e Ciencias Sociais)
- ESA
- BACHARELATO ENSINO DE ADULTOS (EPA)
- ALFABETIZACIÓN DE ADULTOS
- FORMACIÓN PROFESIONAL BÁSICA (Centro asociado)(impartido no CFIP Coroso)

As instalacións son compartidas pola ESCOLA DE IDIOMAS en horario de tarde.

A comunidade educativa está formada por:

- Profesorado: o Claustro é relativamente estable xa que unha maioría de profesores teñen destino definitivo no centro.
- Familias: fundamentalmente de clase traballadora, e nunha alta porcentaxe traballan tanto os pais coma as nais.
- Alumnado: hai tres grupos claramente diferenciados de alumnado con problemas de adaptación e aprendizaxe:
  1. Alumnado con leves problemas de aprendizaxe.
  2. Alumnado con serias dificultades de aprendizaxe. Son alumnos con diferentes problemas e baixo nivel de competencia curricular que esixen un tratamento específico na adquisición das habilidades instrumentais básicas.
  3. Alumnado con problemas de adaptación social escolar.

O alumnado de ESA e EPA ademais das dificultades de aprendizaxe, ten en moitos casos problemas derivados da súa situación laboral e familiar, como por exemplo a dificultade de conciliación horaria.

b. Equipamentos e servizos do Centro

- Biblioteca, dotada de libros de consulta e lectura, con capacidade para unhas 70 persoas. Dispón dun Plan de Biblioteca con servizo de empréstamo durante o horario lectivo, con subscripción a revistas científicas e de lecer, prensa diaria, arquivo de películas e documentais, dicionarios...Consta ademais, de ordenadores con conexión a Internet, para o seu emprego como ferramenta didáctica. Está dividida en seccións: de traballo, de lectura, de andeis e de ordenadores.
- Todas as aulas con ordenador, canón e internet.
- Aula de informática equipadas con ordenadores con acceso a Internet.
- Aula de tecnoloxía equipada con ordenadores con acceso a Internet.
- Aula de música.
- Laboratorios de : Física, Química e Ciencias Naturais.
- Aula de Debuxo Técnico, aula 103 (con 9 ordenadores alumnos, ordenador do profesor e canón) e aula de Educación Plástica, planta baixa (con ordenador e canón) e con acceso a Internet.
- Departamento de Orientación.
- Dos titorías.
- Sala de Reunións.

- Secretaría.
- Dirección e Xefatura.
- Sala de profesores equipada con 6 ordenadores e unha impresora.
- Aulas para Departamentos, a maioría compartidas, equipadas con ordenador e/ou impresora por Seminario.
- Aula de Convivencia.
- Salón de actos cun aforo duns 80 persoas e dotado de canón, pantalla, vídeo, sistema de megafonía e equipo de música.
- Pavillón polideportivo.
- Conserxería Servizo de reprografía e informática.
- Servizo de cafetería e máquina automática de café na sala do profesorado.
- O centro conta con accesibilidade de alumnado con minusvalías...etc.
- Dúas pistas polideportivas, patio, xardín con estación meteorolóxica e portal cuberto.
- Almacén.
- Baños.

c. Relación do profesorado e disponibilidade horaria

O departamento de Plástica do IES Nº 1 esta formado este curso 2020-2021 por: Ana Belén González García profesora de Ensino secundario con destino definitivo no centro e Xefe de Departamento e Sonia Sueiro Fernández, profesora interina de Ensino secundario. A coordinación farase na reunión de departamento semanal.

Horas do Departamento	Nº grupos	hor./grup.	totais
1º ESOEd Plástica Visual e Audv.	4	2	8
3º ESOEd Plástica Visual e Audv.	3	2	6
4º ESOEd Plástica Visual e Audv.	1	3	3
1º BACH. Debuxo Técnico I	1	4	4
2º BACH. Debuxo Técnico II	1	4	4
1º BACH. Debuxo Técnico I Ad.	1	4	4
2º BACH. Debuxo Técnico II Ad.	1	4	4
Totais			33 h.

d. Reparto dos grupos

Dna Ana Belén González García

Materia	Curso	Nº grupos	hor./grup	Totais
Debuxo T I	1º BACH	1	4	4
Debuxo T II	2º BACH	1	4	4
Debuxo T I EPA	1º BACH	1	4	4
Debuxo T II EPA	2º BACH	1	4	4
Totais				16 h.

Dna Sonia Sueiro Suárez

Materia	Curso	Nº grupos	hor./grup.	Totais
Ed. Plástica	1º ESO	4	2	8
Ed. Plástica	3º ESO	3	2	6
Ed. Plástica	4º ESO	1	3	3
Totais				17 h.

e. Aula de Educación Plástica e aula de Debuxo Técnico

A regulación dos aspectos técnicos relacionados cos requisitos que deben reunir as instalacións docentes, está establecido no Real Decreto 314/2006, de 17 de marzo, polo que se aproba o Código Técnico de edificación, fixando, entre outros requisitos, unha ocupación de 1,5 metros cadrados por persoa nas aulas, e 5 metros cadrados por persoa nos espazos diferentes as aulas como laboratorios, talleres, ximnacios, salas de debuxo, etc.

No caso deste departamento, contamos cunha aula de plástica de 104 m², situada na planta baixa e outra de 51 m², (aula 103), situada na primeira planta. Se facemos unha sinxela división utilizando o módulo anterior temos que a capacidade das nosas aula é: $104/5 = 20$ e $51/5 = 10$ alumnos.

f. Material do Departamento

- Libros de técnicas de pintura, grabado e escultura, así como libros de consulta nos armarios das aulas de Plástica.
- Libros de texto recomendados para consulta.
- Cabaletes de pintura e escultura.
- Tórculo de Gravado e material propio de gravado.
- Modelos de yeso para debuxo.
- Ordenadores do profesor e canón nas dúas aulas e 9 ordenadores para o alumn@ na aula da planta 1ª.

- En 1º ESO, contamos co PROXECTO EDIXGAL.
- AULA VIRTUAL.
- Películas e Cómics recomendadas... que versan sobre artistas da pintura, escultura e arquitectura.
- Fotocopias.
- Material de pizarra para Debuxo Técnico.
- Material propio para pintar, debuxar, de reciclaxe (periódicos, revistas) para collage, barro para modelar e para debuxo técnico.
- Outros materiais.

g. Libros de texto

1º ESO. PROXECTO EDIXGAL e como libro de consulta temos: Educación Plástica, Visual e Audiovisual de Isabel Rodríguez, Inmaculada Soler, e Elisa Basurco, da editorial SM.

3º ESO. Libro de consulta, temos: Educación Plástica, Visual e Audiovisual de Isabel Rodríguez, Inmaculada Soler e Elisa Basurco, da editorial SM.

4º ESO. Como libro de consulta, temos: Educación Plástica, Visual e Audiovisual de Inmaculada Soler, Isabel Rodríguez, Leoncio Rodríguez e Elisa Basurco e da editorial SM.

1º Bacharelato. Como libro de texto , temos: Dibujo Técnico 1 . edebé on, proxecto global interactivo da editorial edebé. ISBN 978-84-683-2120-2

2º Bacharelato. Como libro de texto, temos: Dibujo Técnico 2 . edebé on, proxecto global interactivo da editorial edebé. ISBN 978-84-683-1725-0

3. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave

Conciencia e expresións culturais adquirese fundamentalmente a través da área de educación plástica, visual e audiovisual, estando presente ao longo de todo o currículo. O alumno aprende a mirar, ver, observar e percibir, e desde o coñecemento da linguaxe visual, a apreciar os valores estéticos e culturais das producións artísticas do propio patrimonio cultural e do alleo.

Cóntribúese tamén a acadar esta competencia cando se experimente e investiga con distintas técnicas plásticas, visuais e audiovisuais para expresarse a través da imaxe.

A educación plástica, visual e audiovisual colabora na adquisición da **sentido de iniciativa e espírito emprendedor** dado que todo o proceso de creación supón converter unha idea nun produto. Incide estreitamente en desenvolver estratexias de planificación, de previsión de recursos, de anticipación e avaliación de resultados. Deste xeito, sitúa ao alumnado ante un proceso que lle obriga a tomar decisións de maneira autónoma. Por isto, xunto co espírito creativo, a experimentación, a investigación, e a autocrítica, fomentan a iniciativa e a autonomía persoal.

A reflexión sobre os procesos e experimentación creativa contribúe a favorecer a competencia de **aprender a aprender** que implica a aceptación dos propios erros como instrumento de mellora. Cómpre indicar que se algo caracteriza a actividade artística e científica é a curiosidade, o interese por aprender, observar. En unión a procesos tales como a reflexión sobre si mesmo/a como estudante, sobre a tarefa para desenvolver ou sobre as estratexias para aprender, que propician todas as disciplinas.

A importancia que adquiren no currículo os contidos relativos ao contorno **Competencia dixital**, expresa o papel que outorga a esta materia na adquisición da competencia no tratamento da información e, en particular, a que aporta o mundo das imaxes. Ademais, o uso de recursos tecnolóxicos específicos non só supón un recurso válido para a produción de creacións visuais, senón que a súa vez, colabora na competencia dixital.

A educación plástica, visual e audiovisual contribúe a adquisición da **competencias sociais e cívicas** mediante a utilización de procedementos relacionados co método científico, como a observación, a experimentación, o descubrimento e a reflexión e posterior análise, promoven actitudes e valores relacionados coa asunción de criterios éticos: conservación de recursos, cuestións ambientais, valores de reciclaxe en canto as boas prácticas na utilización de materiais para a creación de obras, etc. Na medida en que a creación artística supoña un traballo en equipo, promoveranse actitudes de respecto, tolerancia, cooperación, flexibilidade e contribuírase a adquisición de habilidades sociais.

Esta área contribúe a adquisición da **competencia matemática e competencias básicas e ciencia e tecnoloxía** desenvolvendo a linguaxe simbólica e profundizando no coñecemento de aspectos espaciais da realidade, mediante a xeometría e a representación obxectiva das formas.

Para finalizar a análise xeral da participación da materia que nos ocupa no desenvolvemento das competencias clave, haberá que referirse á **competencia en comunicación lingüística**. Das múltiples achegas a esta competencia clave (defensa de traballos de investigación, selección e interpretación da información, comunicación dos traballos realizados, etc.) podemos salientar dúas: a relacionada coa linguaxe propia e, moi importante, a relacionada co proceso de argumentación, entendido como o proceso de avaliación dos enunciados de coñecemento, á luz das probas dispoñibles.

As competencias clave do currículo son:

Comunicación lingüística (CCL).

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).

Competencia dixital (CD).

Aprender a aprender (CAA).

Competencias sociais e cívicas (CSC).

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

Conciencia e expresións culturais (CCEC).

4. Obxetivos da etapa

a. ESO

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respetar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respetar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar críticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos derechos vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e

cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

b. BACHARELATO

a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.

b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.

f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.

g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.

i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.

l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar conductas e hábitos saudables.

o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.

q) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

5. ESO

A. 1º ESO. 1º ciclo de ESO. Educación Plástica, Visual e Audiovisual

O curso comezará cunha avaliación inicial que servirá para detectar as carencias e necesidades do alumnado, e as referidas basicamente aos contidos mínimos non traballados ou non adquiridos no curso académico 2019-2020.

a. Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxes avaliábeis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA ESTANDAR
Bloque 1. Expresión plástica			
B1.1. Identificar os elementos configuradores da imaxe.	EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráficas propias e alleas.	CCEC	Analizar de xeito oral e escrito imaxes e producións gráficas propias e alleas identificando a importancia do punto, liña e plano.
B1.2. Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña.	EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráficas. EPVAB1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea. EPVAB1.2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.	CAA, CSIEE, CCEC	Realizar composicións gráficas baseadas en formas orgánicas nas que se experimente co valor expresivo do punto, a liña e o plano e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación. Realizar composicións gráficas libres nas que se experimente co punto, liña e plano co concepto de ritmo.

B1.3. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros, etc.	EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).	CCL	Realizar composicións que transmitan emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).
B1.4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.	<p>EPVAB1.4.1. Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.</p> <p>EPVAB1.4.2. Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito. EPVAB1.4.3. Realiza composición modulars con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.</p> <p>EPVA 1.4.4. Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito.</p>	CCL, CSIEE, CCEC	Realizar composicións con elementos xeométricos nas que se apliquen conceptos de proporción, equilibrio e ritmo.
B1.5. Experimentar coas cores primarias e secundarias.	EPVAB1.5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e substractiva e as cores complementarias.	CSC	Coñecer as cores primarias e secundarias, as características da cor (saturación, ton e luminosidade) e realizar composicións con gamas de cor quentes e frías.
B1.6. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.	EPVAB1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.	CSIEE	Diferenciar texturas táctiles e visuais, e introducilas como un elemento expresivo máis nas composicións de carácter figurativo ou abstracto.

<p>B1.7. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas: témpera, lapis de grafito e de cor; colaxe.</p>	<p>EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.</p> <p>EPVAB1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.</p> <p>EPVAB1.7.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.</p> <p>EPVAB1.7.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p> <p>EPVAB1.7.5. Crea o papel recortado formas abstractas e figurativas compoñendoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.</p> <p>EPVAB1.7.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>EPVAB1.7.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde, E achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.</p>	<p>CCL,CSC,CC EC CAA</p>	<p>Manexo correcto das técnicas utilizadas en cada traballo:</p> <p>lapis de grafito e de cor, creando o daroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.</p> <p>Experimentación con ceras brandas.</p> <p>Iniciación a técnicas húmidas con lapis acuarelable.</p> <p>papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p> <p>Aproveitar materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>Manter o o espazo de traballo e o material en perfecto orde e estado, e achegalo á aula cando sexa necesario para a elaboración das actividades.</p>
<p>Bloque 2. Comunicación audiovisual</p>			
<p>B2.1. Recoñecer os graos de iconicidade en imaxes presentes no ámbito comunicativo.</p>	<p>EPVAB2.1.1. Diferenza imaxes figurativas de abstractas.</p> <p>EPVAB2.1.2. Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes.</p> <p>EPVAB2.1.3. Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.</p>	<p>CCL,CD</p>	<p>Crear imaxes de distinto grao de iconicidade a partir dun referente real figurativo.</p>
<p>B2.2. Distinguir e crear tipos de imaxes segundo a súa relación significante-significado: símbolos e iconas.</p>	<p>EPVAB2.2.1. Distingue símbolos de iconas.</p> <p>EPVAB2.2.2. Deseña símbolos e iconas.</p>	<p>CCL,CD</p>	<p>Deseñar símbolos e iconas.</p>
<p>B2.3. Analizar e realizar cómics aplicando os recursos de adecuadamente.</p>	<p>EPVAB2.3.1. Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos,liñas cinéticas e onomatopeas</p>	<p>CCL</p>	<p>Crear unha pequena tira cómica usando correctamente a linguaxe do cómic</p>

B2.4. Diferenciar e analizar os elementos que interveñen nun acto de comunicación.	EPVAB2.4.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.	CSC	Identificar e analizar os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.
B2.5. Recoñecer as funcións da comunicación.	EPVAB2.5.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual. EPVAB2.5.2. Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.	CCL,CD	Distinguir a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.
Bloque 3. Debuxo técnico			
B3.1. Comprender e empregar os conceptos espaciais do punto, a liña e o plano.	EPVAB3.1.1. Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma.	CAA	Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resaltar o triángulo que se forma.
B3.2. Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, despois de repasar previamente estes conceptos.	EPVAB3.2.1. Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.	CMCCT	Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.
B3.3. Coñecer con fluidez os conceptos de circunferencia, círculo e arco.	EPVAB3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.	CD	Construír unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.
B3.4. Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.	EPVAB3.4.1. Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.	CMCCT	Dividir a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxar coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.
B3.5. Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos.	EPVAB3.5.1. Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.	CSIEE	Identificar os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.
B3.6. Estudiar a suma e a resta de ángulos, e comprender a forma de medilos.	EPVAB3.6.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.	CMCCT	Sumar ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.
B3.7. Estudiar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción.	EPVAB3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.	CCEC	Construír a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.
B3.8. Diferenciar claramente entre recta e segmento tomando medidas de segmentos coa regra ou utilizando o compás.	EPVAB3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.	CMCCT	Sumar ou restar segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.
B3.9. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.	EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.	CMCCT	Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.

B3.10. Estudar as aplicacións do teorema de Thales.	EPVAB3.10.1. Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales. EPVAB3.10.2. Escala un polígono aplicando o teorema de Thales.	CCEC, CSI EE	Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales.
B3.11. Coñecer lugares xeométricos e defínalos.	EPVAB3.11.1. Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, biselector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	CMCCT	Explicar por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, biselector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).
B3.12. Comprender a clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos.	EPVAB3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.	CCEC	Clasificar calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.
B3.13. Construír triángulos coñecendo tres dos seus datos (lados ou ángulos).	EPVAB3.13.1. Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.	CAA	Construír un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.
B3.14. Analizar as propiedades de puntos e rectas característicos dun triángulo.	EPVAB3.14.1. Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.	CSIEE	Determinar o baricentro, incentro ou o circuncentro, construíndo as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.
B3.15. Coñecer as propiedades xeométricas e matemáticas dos triángulos rectángulos, e aplícalas con propiedade á construción destes.	EPVAB3.15.1. Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.	CMCCT	Debuxar un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.
B3.16. Coñecer os tipos de cuadriláteros.	EPVAB3.16.1. Clasifica correctamente calquera cuadrilátero.	CCEC	Clasificar correctamente calquera cuadrilátero.
B3.17. Executar as construcións máis habituais de paralelogramos.	EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.	CAA	Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.
B3.18. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.	EPVAB3.18.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	CCEC	Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.
B3.19. Estudar a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia.	EPVAB3.19.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.	CMCCT	Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.

b. Concreción dos obxectivos para o curso

Nesta materia trabállanse os seguintes obxectivos da etapa de entre os establecidos no artigo 10 do decreto 86/2015.

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respetar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

c. Concreción dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contidos e temporalización

OBXECTIVOS	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMPORALIZACIÓN
(b, f, n)	B1.1. Elementos configurativos da imaxe: punto, liña e plano. B1.2. Aprecio do uso que os/as artistas fan do punto, a liña e o plano para aplicalo ás propias composicións.	Visualización de distintas producións gráfico-plásticas e análise dos elementos configurativos da imaxe nas mesmas	1ª avaliación 1 sesión
(b, f, n)	B1.3. O punto como o elemento máis sinxelo na comunicación visual. B1.4. Posibilidades gráficas e expresivas da liña en relación ao seu trazado, o seu grosor ou a súa velocidade. B1.5. Calidades do plano como elemento compositivo e como construtor de volume.	Realización de composicións baseadas en formas orgánicas na que se experimente co valor expresivo do punto e a liña e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada	4 sesións
(a, c, d, n, o)	B1.6. Elementos de expresión plástica: liña, textura e cor.	Realización dun collage con papel rasgado, cortado...etc, experimentando con distintas texturas e cores e utilizando o plano como elemento compositivo e volumétrico. Realizar unha composición que transmita emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).	4 sesións 2 sesións
(a, f)	B1.7. Composición: elementos. B1.8. O ritmo na composición.	Realizar unha composición con elementos xeométricos nas que se apliquen conceptos de proporción, equilibrio e ritmo.	2 sesións
(a, c, d, n)	B1.9. A cor coma fenómeno físico e visual. Mestura aditiva e mestura substractiva. B1.10. Círculo cromático. Cores complementarias.	Explicación e experimentación coa cor-luz e cor-pigmento Realización dun círculo cromático sinxelo e aplicación a unha composición abstracta.	1 sesión 4 sesións
(a, c, f, o)	B1.11. Texturas naturais e artificiais. Capacidade expresiva das texturas.	Realización dun catálogo de texturas visuais e táctiles. Realizar unha composición na que se integren varias texturas como un elemento expresivo máis.	2 sesións 2 sesións
(b, c, e, f, g,n)	B1.12. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.	Este contido se desenvolverá ao longo das actividades anteriores	Este contido se desenvolverá ao longo das actividades anteriores

(a, c, d, e, f)	B2.1. Imaxe e a comunicación visual. Iconicidade. Graos de iconicidade. Imaxe figurativa e imaxe abstracta.	Representar un referente real en catro niveles de iconicidade, dende a figuración realista ata chegar á abstracción.	4 sesións
(a, c, f, l, o)	B2.2. Comunicación visual. Símbolos e iconas.	Deseñar símbolos e iconas para un espazo concreto do centro escolar ou un espazo ficticio.	2ª avaliación 6 sesións
(c, f, g, i, h, o)	B2.3. O cómic: medio de expresión. Linguaxe do cómic.	Crear unha pequena tira cómica usando correctamente a linguaxe do cómic.	4 sesións
(a, c, e, h, ñ, o)	B2.4. Comunicación visual: elementos que interveñen nela.	Analizar os elementos comunicativos e función de imaxes fixas propostas pola profesora ou o alumnado .	4 sesións
(a, d, e, f, h, o)	B2.5. Funcións das mensaxes na comunicación visual e audiovisual.	Analizar os elementos comunicativos e función de mensaxes audiovisuais propostas pola profesora ou o alumnado.	4 sesións
(b, n, o)	B3.1. Elementos xeométricos fundamentais: punto, liñas e direccións. Posicións relativas entre rectas: paralelas, cortantes e perpendiculares.	Definir os elementos xeométricos fundamentais e as posicións relativas entre rectas.	1 sesión
(b, f, n, o)	B3.2. Manexo da escuadra e cartabón para o trazado de paralelas, perpendiculares e rectas a 45°.	Realizar láminas con deseños de trazados de rectas paralelas, transversais e perpendiculares utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.	2 sesións
(b, n, o)	B3.3. Circunferencia e círculo. A circunferencia como lugar xeométrico básico no plano.	Realizar un deseño a partir dunha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.	3ª avaliación 2 sesións
(b, f, n, o)	B3.4. Manexo do compás. Dividir a circunferencia en dous, catro, seis ou oito partes iguais, usando o compás. Realizar motivos decorativos co manexo do compás.	Dividir a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxar coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.	2 sesións
(b, o)	B3.5. Ángulos. Clasificación de ángulos y posicións relativas. B3.6. Trazado de ángulos con escuadra e cartabón.	Identificar os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.	1 sesión
(b, f, o)	B3.7. Realizar operacións con ángulos. Medidas angulares. Transporte de medidas angulares.	Sumar ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.	1 sesión
(b, o)	B3.8. Bisectriz dun ángulo. A bisectriz como lugar xeométrico básico no plano.	Construír a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.	1 sesión
(b, f, g, o)	B3.9. Concepto de medida. Operacións con segmentos coa axuda da regra ou utilizando o compás	Sumar ou restar segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.	1 sesión

(b, o)	B3.10. Mediatriz dun segmento. A mediatriz como lugar xeométrico básico no plano.	Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regras.	1 sesión
(b, f, o)	B3.11. Teorema de Thales. Aplicacións do teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais e para a escala dun polígono.	Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales.	1 sesión
(b, f, g, o)	B3.12. Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.	Explicar por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	1 sesión
(b, n, o)	B3.13. Triángulos. Clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos. Propiedade fundamental dos triángulos.	Clasificar calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.	3 sesións
(b, f, n, o)	B3.14. Construción de triángulos.	Construcción de triángulos dados lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.	2 sesións
(b, f)	B3.15. Liñas e puntos notables dos triángulos. Alturas, medianas, bisectrices e mediatrices dos triángulos.	Achar as alturas, medianas, bisectrices e mediatrices dos triángulos propostos.	1 sesión
(b, f)	B3.16. Triángulo rectángulo: características e construción dun.	Debuxar un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.	1 sesión
(b, n)	B3.17. Cuadriláteros: clasificación e propiedades.	Clasificar os cuadriláteros e estudar as súas propiedades.	1 sesión
(b, f, n)	B3.18. Construción de cuadriláteros.	Estudar a construción de paralelogramos dados dous lados consecutivos e a diagonal.	2 sesións
(b, f, n)	B3.19. Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.	Estudar a clasificación de polígonos e diferenciar claramente entre regulares e irregulares	1 sesión
(b, f, n, o)	B3.20. Construción de polígonos regulares inscritos nunha circunferencia.	Construír polígonos regulares de ata 5 lados inscritos na circunferencia.	2 sesións Total: 34 semanas e media.

d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
---------------------------	--

<p>EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráficas plásticas propias e alleas.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesora/a.</p> <p>Exposición oral/traballo investigación. Rúbrica.</p>
<p>EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas.</p> <p>EPVAB1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.</p> <p>EPVAB1.2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesora/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Lista de control.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
<p>EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesora/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
<p>EPVAB1.4.1. Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.</p> <p>EPVAB1.4.2. Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito.</p> <p>EPVAB1.4.3. Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito estudando a síntese aditiva e substractiva e as cores complementarias.</p> <p>EPVAB1.5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias,</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesora.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesora/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p>
<p>EPVAB2.1.1. Diferencia imaxes figurativas de abstractas.</p> <p>EPVAB2.1.2. Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes.</p> <p>EPVAB2.1.3. Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesora/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>

<p>EPVAB2.2.1. Distingue símbolos de iconas.</p> <p>EPVAB2.2.2. Deseña símbolos e iconas.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
<p>EPVAB2.3.1. Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p>
<p>EPVAB2.4.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
<p>EPVAB2.5.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual.</p> <p>EPVAB2.5.2. Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
<p>EPVAB3.1.1. Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.2.1. Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.4.1. Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.5.1. Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>

<p>EPVAB3.6.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.10.1. Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Tales.</p> <p>EPVAB3.10.2. Escala un polígono aplicando o teorema de Tales</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p>
<p>EPVAB3.11.1. Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisección, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p>
<p>EPVAB3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.13.1. Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.14.1. Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB3.15.1. Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>

EPVAB3.16.1. Clasifica correctamente calquera cuadrilátero.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesora. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal	Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.18.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.19.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica

e. Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado

-Criterios de avaliación

O proceso de avaliación é fundamental no desenvolvemento do curso e dentro da propia programación. Neste punto imos traballar sobre as avaliacións realizadas aos alumnos e realizarase unha avaliación inicial ao principio do curso. En este punto imos centrarnos no proceso de avaliación continua, en como se vai cualificar aos alumnos e os criterios que teremos en conta á hora de decidir a promoción dos alumnos. Servirá para realizar modificacións na programación, tanto nas estratexias metodolóxicas como na temporalización entre outros puntos, de cara a conseguir que os alumnos acaden os obxectivos previstos.

Na ESO a avaliación debe ser:

- **Continúa:** avaliarase o traballo diario dos alumnos co fin de detectar dificultades e poder atallalas coa maior brevidade posible.
- **Obxectiva:** Levarase un rexistro de todo o que se avalía.
- **Variada:** como imos ver utilizaremos distintos procedementos de avaliación para ter a máxima información posible e abarcar todos os aspectos que teñen relevancia á hora de avaliar a un alumno.

O eixo central da avaliación son os estándares de aprendizaxe. Para avaliar estes estándares de aprendizaxe usaranse distintos procedementos e instrumentos de avaliación.

► (1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:

Procedementos de avaliación	Instrumentos de avaliación
-----------------------------	----------------------------

Proba escrita, oral ou telemática	Corrección individual
Observación sistemática	Caderno do profesor/lista de control
Traballo individual/grupal	Corrección individual/grupal. Rúbrica
Traballos de investigación	Rúbrica

No caso de que haxa alumnado illado por mor do covid-19 ou ben por calquera outra enfermidade que non lle permita a asistencia á clase, utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos para o escenario (3).

▶ **(2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** os días que a actividade lectiva sexa presencial utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos no escenario (1). Os días que a actividade sexa non presencial, utilizaranse os do escenario (3).

▶ **(3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:**

En calquera intre deste período, poderanse utilizar outros procedementos de avaliación adaptados ás circunstancias, para valorar o grao de desenvolvemento acadado polo alumnado. Por exemplo:

- as probas obxectivas telemáticas.
- a entrega dos exercicios obrigatorios e voluntarios propostos, telemáticos.
- os traballos obrigatorios e voluntarios propostos, telemáticos.
- cuestionarios ou probas na aula virtual.
- videoconferencias en pequeno grupo ou individuais, etc

Se previamente ás avaliacións finais, o profesorado e alumnado puidera incorporarse ao instituto, o alumnado que tiveran demostrada a imposibilidade de ter realizadas as actividades telemáticas podería realizar actividades presenciais de recuperación. Esta proba conterá cuestións con similar dificultade as realizadas de modo telemático.

- Criterios de cualificación

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Na ESO, o curso 2020-2021 comenza de forma presencial.

Aplicarase a avaliación continua a:

1. Traballos prácticos e apuntes que se recollerán periodicamente para a súa valoración. En cada avaliación teremos aproximadamente un mínimo de cinco-seis traballos de cada alumno ou alumna. Os traballos se realizarán obrigatoriamente na aula e valoraranse de 0 a 10. Avaliarase unicamente os traballos feitos na clase. No caso de non poder terminar un traballo por ausencia xustificada ou por tempo insuficiente, dada a minuciosidade do mesmo, ou por traballar a un ritmo máis lento cos demais, será o profesor o que autorice a levar os traballos para traelos rematados da casa.
2. Os traballos e as probas escritas farán media aritmética, contando a mesma porcentaxe cada un deles.

3. En cada avaliación farase unha proba escrita que permita coñecer o grao de comprensión dos contidos teóricos. Tamén se valorarán de 0 a 10. No caso de que unha avaliación non precise de proba escrita polos contidos que se impartiron, poderán pedirse traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral. Estes valoraránse con rúbrica. A nota será a suma da cualificación dos traballos entregados e das notas recollidas da observación diaria na aula.
4. Observación directa do alumno para comprobar: traballo diario, apuntes recollidos na clase, fichas de autoavaliación, interese por traer o material que se lle solicita, etc.
5. Os procedementos para a avaliación serán os seguintes:
- a) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
  - b) Observación sistemática.
  - c) Producción dos alumnos : Apuntes, traballos individuais/en grupo (láminas, bosquexos, investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral, etc.) realizados na clase.
6. Os instrumentos da avaliación serán os seguintes:
- a) As propias producións dos alumnos:
    - 1) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
    - 2) Traballos e apuntes (lista de control) dos alumnos recollidos nunha carpeta ou cartafol.
    - 3) Traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral. Rúbrica.
  - b) O caderno do profesor no que se recolleran os resultados da observación diaria na clase.
7. Criterios para determinar as cualificacións trimestrais:
- a) A cualificación de cada trimestre será o resultado da suma das cualificacións obtidas polo alumno nos seguintes apartados, de acordo coa ponderación proposta para cada un deles:

Apartados	Instrumentos de avaliación	Observacións	Ponderacións
A	Proba, apuntes, traballos dos alumnos, láminas e bosquexos, realizados na aula e recollidos nunha carpeta ou cartafol.	Cada lámina valoraránse de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificacións obtidas na carpeta completa e a proba.	70 %
B	Caderno do profesor, cadro de observación e rexistro de incidencias da actitude do alumno na aula.	O profesor valorará de 0 a 10 puntos ao longo de cada avaliación os seguintes aspectos: material, atención, participación e traballo na clase...	30 %

b) A valoración do apartado A, realizarase do seguinte xeito

- Puntualidade e respecto polas datas de entrega dos traballos (dentro de prazo) 10%.
- Avaliación de actitudes (Interese por recoller información, apuntes, datos na clase e fora do ámbito escolar, interese pola consecución de resultados orixinais e interesantes, responsabilidade do propio material e do da aula, respecto e valoración do traballo dos compañeiros e de calquera outra manifestación artística do seu contorno o de culturas alleas, esforzo e método de traballo): 20%.
- Avaliación de coñecementos e habilidades (acabado da obra, capacidade expresiva, dominio dos procedementos e técnicas, pulcritude no acabado sobre todo nos traballos de carácter técnico e equilibrio e coidado na composición): 70%.

c) A valoración do apartado B, realizarase do seguinte xeito: Cada alumno disporá de 10 puntos iniciais por cada trimestre que se irán reducindo en función das faltas de material, de atención, de participación e de traballo na clase.

Respecto á actitude e motivación, considérase:

- Estar atento á clase.
- Participar activamente na clase.
- Non ter faltas non xustificadas de asistencia ou puntualidade.
- Traer o material necesario para seguir a clase.

Respecto ao traballo diario, considérase:

- Realizar as actividades pedidas na aula ou fora da mesma.
- Presentar o caderno completo cando o profesor o considere oportuno.

d) En consecuencia co reflectido nos puntos anteriores, a cualificación de cada trimestre indicarase en cifras, podendo expresarse ata un decimal, e obtarase do seguinte xeito:

$$\text{Cualificación} = \text{Apartado A} \times 0,7 + \text{Apartado B} \times 0,3$$

8. Cualificación da avaliación:

A cualificación obtida en cada trimestre, redondearase, de ser o caso, de xeito que o decimal se asimilará ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior e ao anterior nos restantes casos, sen prexuízo que a nota mínima será de 1 punto. Así , a una cualificación trimestral de 4,5 corresponderalle 5; a unha cualificación trimestral de 4,4 corresponderalle unha cualificación de 4.

Aplicaremos o principio de non contradición coa normativa de ámbito superior, pero se un/ha alumno/a que non está enfermo/a nin nunha situación excepcional, non realiza un mínimo das actividades avaliadas previstas correspondentes ó período de avaliación que lle permitan cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación, a súa nota non será superior a 4 e precisará superar as actividades de recuperación correspondentes.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliadas e actividades de recuperación.

Se un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).

9. Actividades e probas de recuperación:

O alumnado que, nas avaliacións obteña unha cualificación de 1, 2, 3 ou 4 puntos, deberá recuperar dita avaliación, que consistirá na realización de máis exercicios para a asimilación dos conceptos e una nova proba obxectiva e recollida de traballos nos primeiros quince días lectivos da seguinte avaliación. A da terceira avaliación, nos derradeiros días lectivos do mes de xuño. Tanto a proba como os exercicios valoraranse de 0 a 10 puntos.

10. Criterios para determinar a cualificación final:

- a) Avaliación final ordinaria do mes de xuño: A cualificación final será a media das tres avaliacións trimestrais. Co carácter xeral, para superar a materia requirirase a superación das tres avaliacións, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- b) Avaliación final extraordinaria do mes de setembro: Os alumnos que non superen a materia na avaliación ordinaria do mes de xuño, porán realizar os traballos planteados para esta convocatoria, recollidos nunha carpeta o cartafol e unha proba no mes de setembro nas datas establecidas ao efecto, que serán cualificadas de 0 a 10, podendo expresarse ata 1 decimal, considerándose superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- c) **Avaliación no caso de imposibilidade de avaliación continua pola falta de asistencia:** só contemplamos esta circunstancia no suposto reflectido no R.R.I., é dicir, no caso de absentismo reiterado e inxustificado segundo a ratio de horas semanais que recolle dito documento. Para este alumnado, a cualificación final ordinaria de xuño será a que resulte dun exame/caderno extraordinario global (de toda a materia) a celebrar, se é o caso, nas derradeiras datas do curso e non terá oportunidade de recuperación ata a convocatoria de setembro. Nesta convocatoria realizará o mesmo exame que o demais alumnado convocado.

▶ **(2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo e forma, a non ser que o alumnado non poda facelo pola súa situación física ou tecnolóxica.

▶ **(3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:**

Neste caso, o/a profesor/a fará actividades avaliadas telemáticas, que poden ser:

- un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.

- actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a.
- Actividades ou tarefas en Edixgal/aula virtual.
- Calquera outra proba que os medios telemáticos dos que dispoñamos nese momento o permitan.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realizar correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliábeis e actividades de recuperación.

O uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, Ipad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.

A recuperación de cada avaliación farase unha vez rematada esta e de maneira telemática.

Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución que aparece na táboa de estándares. Punto 7. ANEXO I.

- Criterios de corrección

Nos exames (escritos, orais ou telemáticos):

- No desenvolvemento dos exercicios valorarase:
  - A utilización da linguaxe, notación e símbolos adecuados.
  - A utilización de argumentos, xustificacións e razoamentos coherentes.
  - A precisión e rigor adecuados para a resolución de problemas.
  - O plantexamento, o desenvolvemento e a claridade da resposta ás cuestións formuladas
  - A interpretación da solución do exercicios (non chega con dar un resultado despois dunha serie de operacións/trazados).

- Non se valorará ningún exercicio que non estea debidamente explicado ou non inclúa os pasos necesarios para chegar á solución. En ningún caso se valorará unha simple operación matemática.
- Os erros graves de concepto suporán a anulación o apartado correspondente.
- Os parágrafos/apartados que esixen a solución dun apartado anterior cualificaranse independentemente do resultado do devandito apartado, coa excepción de que estean baseados nun erro grave de concepto.
- Un resultado erróneo pero cun razoamento correcto valorarase.
- A puntuación de cada pregunta do exame figurará no mesmo.
- No escenario (3) e nalgúns casos no (2)) os exames serán telemáticos, ven por medio de autoavaliacións na aula virtual, conexión por videoconferencia, etc, polo que calquera incidencia que provoque dúbidas no profesor (respostas iguais ás de outro compañeiro, estar mirando o móbil durante un exame nunha videoconferencia, etc) suporá unha anulación do mesmo.

Nos traballos:

- Deben constar de todas as partes dun proxecto: Descontarase a parte da puntuación correspondente por cada unha que falte.
- Deben proporcionar a información necesaria para unha fácil comprensión da investigación realizada, e non só un “corta e pega” de internet, sen conexión entre os textos.
- Valorarase a utilización de linguaxe científico.
- Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

B. 3º ESO. 1º Ciclo de ESO. Educación Plástica, Visual e Audiovisual.

O curso 2020-2021 comezará cunha avaliación inicial que servirá para detectar as carencias e necesidades do alumnado, referidas basicamente aos contidos mínimos non traballados ou non adquiridos ou esquecidos no curso académico 2018-2019 en 1º da ESO.

Esta materia non se cursa en 2º da ESO, polo que non lles afectou a situación da pandemia do curso 2019-2020.

a. Concrecións dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxes avaliáveis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA ESTANDAR
Bloque 1. Expresión plástica			
B1.1. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.	<p>EPVAB1.1.1. Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito, axustándose aos obxectivos finais.</p> <p>EPVAB1.1.2. Coñece e aplica métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico, deseños de produto, moda e as súas múltiples aplicacións.</p>	CAA,CSIEE	<p>Crear composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito, axustándose aos obxectivos.</p> <p>Aplicar métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico ou deseños de produto.</p>
B1.2. Crear composicións gráfico-plásticas persoais e colectivas.	EPVAB1.2.1. Reflexiona e avalía, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alleo desde a idea inicial ata a execución definitiva.	CSIEE	Reflexionar e avaliar, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alleo desde a idea inicial ata a execución definitiva.
B1.3. Debuxar con distintos niveis de iconicidade da imaxe.	EPVAB1.3.1. Comprende e emprega os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosquejos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos.	CCEC	Comprender e empregar os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosquejos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos.
B1.4. Identificar e diferenciar as propiedades da cor luz e a cor pigmento.	<p>EPVAB1.4.1. Realiza modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas.</p> <p>EPVAB1.4.2. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.</p> <p>EPVAB1.4.3. Realiza composicións abstractas con diferentes técnicas gráficas para expresar sensacións por medio do uso da cor.</p>	CSIEE,CSC	<p>Realizar modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas.</p> <p>Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.</p> <p>Realizar composicións abstractas nas que se expresen sensacións por medio do uso da cor.</p>

<p>1.5. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas. Témpera e lapis de grafito e de cor; colaxe.</p>	<p>EPVAB1.5.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.</p> <p>EPVAB1.5.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas</p> <p>EPVAB1.5.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas</p> <p>EPVAB1.5.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composicións ,colaxes mátericas e figuras tridimensionais.</p> <p>EPVAB1.5.5. Crea o papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.</p> <p>EPVAB1.5.6. Aproveita materiais recidados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>EPVAB1.5.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en orde e estado perfectos, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.</p>	<p>CCL, CCEC, CAA, CSC, CSIEE</p>	<p>Utilizar con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.</p> <p>Crear composición figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de grafito ou cor de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.</p> <p>Realizar composicións con técnicas húmidas (témpera, acuarela) experimentando coa técnica e as súas posibilidades expresivas.</p> <p>Utilizar o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composicións, colaxes mátericas e figuras tridimensionais.</p> <p>Crear co papel recorado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.</p> <p>Aproveitar materiais recidados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>Manter o espazo de traballo e o material en orde e estado perfectos, e achegalo á aula cando sexa necesario para a elaboración das actividades.</p>
<p>Bloque 2. Comunicación audiovisual</p>			
<p>B2.1. Identificar os elementos e factores que interveñen no proceso de percepción de maxes.</p>	<p>EPVAB2.1.1. Analiza as causas polas que se produce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.</p>	<p>CAA</p>	<p>Analizar as causas polas que se produce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.</p>
<p>B2.2. Recoñecer as leis visuais da Gestalt que posibilitan as ilusiões ópticas e aplicar estas leis na elaboración de obras propias.</p>	<p>EPVAB2.2.1. Identifica e clasifica ilusiões ópticas segundo as leis da Gestalt.</p> <p>EPVAB2.2.2. Deseña ilusiões ópticas baseándose nas leis da Gestalt.</p>	<p>CSC, CCEC</p>	<p>Identificar e clasificar ilusiões ópticas segundo as leis da Gestalt.</p> <p>Deseñar ilusiões ópticas baseándose nas leis da Gestalt.</p>

B2.3. Coñecer os fundamentos da imaxe en movemento e explorar as súas posibilidades expresivas.	EPVAB2.3.1. Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.	CD	Elaborar unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.
B2.4. Identificar o significado e significado nun signo visual.	EPVAB2.4.1. Distingue o significado e significado nun signo visual.	CCL,CCEC	Elaborar un signo visual identificando o significado e significado.
B2.5. Describir, analizar e interpretar unha imaxe, distinguindo os seus aspectos denotativo e connotativo.	EPVAB2.5.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os seus elementos. EPVAB2.5.2. Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.	CCL,CCEC	Analizar unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva identificando os elementos de significación, ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.
B2.6. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos desta	EPVAB2.6.1. Identifica encadramentos e puntos de vista nunha fotografía. EPVAB2.6.2. Realiza fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.	CCL,CD	Realizar fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.
B2.7. Utilizar de xeito axeitado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións.	EPVAB2.7.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados.	CCL	Elaborar unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.
B2.8. Identificar e recoñecer as linguaxes visuais apreciando os estilos e as tendencias, valorando, e respectando do patrimonio histórico e cultural, e gozando del.	EPVAB2.8.1. Identifica os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.	CSC	Elaborar un audiovisual en grupo.
B2.9. Identificar e empregar recursos visuais como as figuras retóricas na linguaxe publicitaria.	EPVAB2.9.1. Deseña unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas.	CCL	Identificar os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.
B2.10. Apreciar a linguaxe do cine analizando obras de xeito crítico, situándoas no seu contexto histórico e sociocultural, e reflexionando sobre a relación da linguaxe cinematográfica coa mensaxe da obra.	EPVAB2.10.1. Reflexiona criticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica en relación coa mensaxe.	CCEC	Reflexionar criticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica en relación coa mensaxe.
B2.11. Comprender os fundamentos da linguaxe multimedia, valorar as achegas das tecnoloxías dixitais e ser capaz de elaborar documentos mediante este.	EPVAB2.11.1. Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.	CD	Elaborar un proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.
Bloque 3. Debuxo técnico			

B3.1. Coñecer lugares xeométricos e defínilos.	EPVAB3.1.1. Explica verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.)	CCL	Explicar verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.)
B3.2. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.	EPVAB3.2.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	CAA	Clasificar correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.
B3.3. Estudar a construción de polígonos regulares coñecendo o lado.	EPVAB3.3.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado.	CMCCT	Construír correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado.
B3.4. Comprender as condicións dos centros e as rectas tanxentes en distintos casos de tanxencia e enlaces.	EPVAB3.4.1. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas. EPVAB3.4.2. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas.	CMCCT,CAA	Resolver correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas.
B3.5. Comprender a construción do ovalo e do ovoide básicos, aplicando as propiedades das tanxencias entre circunferencias.	EPVAB3.5.1. Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior.	CMCCT	Construír correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior, o menor ou ambos.
B3.6. Analizar e estudar as propiedades das tanxencias nos óvalos e nos ovoides.	EPVAB3.6.1. Constrúe varios tipos de óvalos e ovoides, segundo os diámetros coñecidos.	CSIEE	Construír do ovoide coñecido o eixe menor, o eixe maior ou ambos.
B3.7. Aplicar as condicións das tanxencias e enlaces para construír espirais de dous, tres, catro e cinco centros.	EPVAB3.7.1. Constrúe correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros.	CMCCT	Construír correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros.
B3.8. Estudar os conceptos de simetrías, xiros e translacións aplicándoos ao deseño de composicións con módulos.	EPVAB3.8.1. Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.	CD	Executar deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.
B3.9. Comprender o concepto de proxección e aplicalo ao debuxo das vistas de obxectos, con coñecemento da utilidade das anotacións, practicando sobre as tres vistas de obxectos sinxelos e partindo da análise das súas vistas principais.	EPVAB3.9.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas.	CMCCT	Debuxar correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas
B3.10. Comprender e practicar o procedemento da perspectiva cabaleira aplicada a volumes elementais.	EPVAB3.10.1. Constrúe a perspectiva cabaleira de prismas e cilindros simples, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.	CMCCT	Construír a perspectiva cabaleira de prismas, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.
B3.11. Comprender e practicar os procesos de construción de perspectivas isométricas de volumes sinxelos.	EPVAB3.11.1. Realiza perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas.	CCEC	Realizar perspectivas isométricas de volumes sinxelos utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas.

b. Concreción dos obxectivos para o curso

Nesta materia trabállanse os seguintes obxectivos da etapa de entre os establecidos no artigo 10 do decreto 86/2015.

a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respetar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

c. Concreción dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización

OBXECTIVOS	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP. SESIÓNS
(b, c, d, f, g, n)	B1.1. Proceso creativo. Métodos creativos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.	<p>Crear composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito, axustándose aos obxectivos.</p> <p>Aplicar métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico ou deseños de produto.</p>	<p>2ª avaliación</p> <p>2 sesión de explicación dos procesos. A práctica se desenvolverá en todos os traballos feitos durante o curso.</p>
(b, d, f, g, n)	B1.2. O proceso creativo desde a idea inicial ata a execución definitiva.	Reflexionar e avaliar, oralmente , o proceso creativo propio e alieo desde a idea inicial ata a execución definitiva.	1 sesión
(a, c, d, f, n)	<p>B1.3. A imaxe como representación da realidade. Iconicidade na imaxe gráfica. Niveis de iconicidade.</p> <p>B1.4. O bosquexo ou apuntamento como estudo previo ao resultado final.</p>	Elaborar bosquejos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos a partir dun referente real, empregando diferentes niveis de iconicidade da imaxe.	4 sesións
(a, c, d, f, n)	<p>B1.5. Natureza da cor. Cor luz e cor pigmento.</p> <p>B1.6. Temperatura da cor.</p> <p>B1.7. Simbolismo da cor.</p>	<p>Realizar modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas.</p> <p>Representar con daroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.</p> <p>Realizar composicións abstractas nas que se expresen sensacións por medio do uso da cor.</p>	<p>2 sesións</p> <p>4 sesións</p> <p>4 sesións</p>

(b, c, f, g, n)	B1.8. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.	<p>Utilizar con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.</p> <p>Crear composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de grafito ou cor de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.</p> <p>Realizar composicións con técnicas úmidas(témpera,acuarela) experimentando coa técnica e as súas posibilidades expresivas.</p> <p>Utilizar o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p> <p>Aproveitar materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>Manter o espazo de traballo e o material en orde e estado perfectos, e achegalo á aula cando sexa necesario para a elaboración das actividades.</p>	4 sesións de explicación dos procesos. A práctica se desenvolverá en todos os traballos feitos durante o curso
(a, d, f)	B2.1. Percepción visual. Proceso perceptivo. B2.2. Constantes perceptivas de forma, tamaño e cor.	Visualización de diferentes percepcións ópticas, análise segundo os procesos perceptivos.	3ª avaliación 1 sesión
(a, n)	B2.3. Ilusións ópticas. B2.4. Leis ou principios da Gestalt.	Visualización de ilusións ópticas baseadas nas leis da Gestalt e identificación das mesmas. Deseñar en grupo ilusións ópticas baseándose nas leis da Gestalt.	4 sesións
(e, g, o)	B2.5. Imaxe en movemento: posibilidades expresivas.	Deseñar, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados. Elaborar unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.	6 sesións
(a,c,d,f, h)	B2.6. Linguaxe visual. Signo visual. Significante e significado.	Analizar unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva identificando os elementos de significación, ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.	1 sesións
(a, c, f, h, ñ)	B2.7. Linguaxe da imaxe. Aprender a ler a imaxe. B2.8. Denotación e connotación.		

(e, l, n, ñ, o)	B2.9. Fotografía. A fotografía como medio de comunicación.	Realizar fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.	3 sesións
(a, c, d, e, h)	B2.10. Linguaxe visual e audiovisual: funcións e códigos.	Deseñar, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fase do proceso (guión técnico, story-board, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados.	Esta actividade se desenvolverá nas sesións dedicadas en: Imaxe e movemento.
(a, c, d, e, o)	B2.11. Recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.	Identificar os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.	1 sesións
(a, c, d, e, o)	B2.12. Publicidade: principais recursos visuais empregados nela.	Deseñar unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas.	2 sesións
(a, c, d, f, h, i)	B2.13. Cine. O cine como medio de comunicación.	Analizar a narrativa en relación coa mensaxe dun fragmento dunha obra cinematográfica.	4 sesións
(e, g, i)	B2.14. Linguaxe multimedia como ferramenta de traballo.	Elaborar unha presentación multimedia en grupo para presentar unha serie fotográfica arredor dun tema concreto.	Esta actividade se desenvolverá nas sesións dedicadas á fotografía
(b, f, g)	B3.1. Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.	Explicación dos exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	1ª avaliación 1 sesións
(b, f, n)	B3.2. Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.	Clasificar correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	1 sesións
(b, f, n)	B3.3. Construción de polígonos regulares dado o lado.	Construír correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado. Aplicar o aprendido á construción dun rosetón por grupos.	6 sesións
(b, e, f, g)	B3.4. Tanxencias e enlaces. Propiedades e consideracións xeométricas das tanxencias.	Resolver correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e circunferencias e rectas presentes en diferentes figuras, utilizando adecuadamente as ferramentas.	4 sesións
(b, e, f, g)	B3.5. Tanxencias e enlaces en curvas técnicas: óvalos e ovoídes.	Construír correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior, o menor ou ambos.	2 sesións
(b, f, o)	B3.6. Propiedades e características das tanxencias en óvalos e ovoídes.	Construír varios tipos de óvalos e ovoídes segundo os diámetros coñecidos.	2 sesións

(b, f, n, o)	B3.7. Enlaces en curvas técnicas. Espirais: propiedades e características.	Construír correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros e integralas nunha composición.	2 sesións
(b, f, g, n)	B3.8. Redes modulares: cadrada e triangular. B3.9. Concepto de simetría, xiro e translación aplicado as composicións modulares.	Executar en grupos un deseño aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.	2 sesións
(b, f, n, o)	B3.10. Representación obxectiva de sólidos. Introducción aos sistemas de medida e sistemas perspectivos. Vistas diédricas dun sólido.	Debuxar correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxecións dos seus vértices e as súas arestas.	2 sesións
(b, f, n, o)	B3.11. Introducción ás axonometrías e ás súas características. Axonometría cabaleira aplicada a volumes sinxelos.	Construír a perspectiva cabaleira de prismas, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.	2 sesións
(b, f, n, o)	B3.12. Axonometría isométrica aplicada a volumes sinxelos.	Realizar perspectivas isométricas do prisma, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas.	2 sesións Total: 34 semanas e media.

d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
EPVAB1.1.1. Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito, axustándose aos obxectivos finais.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.
EPVAB1.1.2. Coñece e aplica métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico, deseños de produto, moda e as súas múltiples aplicacións	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.
EPVAB1.2.1. Reflexiona e avalía, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alieo desde a idea inicial ata a execución definitiva.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.
EPVAB1.3.1. Comprende e emprega os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosqueños, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.

<p>EPVAB1.4.1. Realiza modificacións da cor e as súas propiedades técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para sensacións sinxelas.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p>
<p>EPVAB1.4.2. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p>
<p>EPVAB1.4.3. Realiza composicións abstractas con diferentes técnicas gráficas para expresar sensacións por medio do uso da cor.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p>
<p>EPVAB1.5.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico- plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade</p> <p>EPVAB1.5.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas</p> <p>EPVAB1.5.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas</p> <p>EPVAB1.5.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p> <p>EPVAB1.5.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compoñendoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.</p> <p>EPVAB1.5.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>EPVAB1.5.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en orde e estado perfectos, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
<p>EPVAB2.1.1. Analiza as causas polas que se produce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
<p>EPVAB2.2.1. Identifica e clasifica ilusións ópticas segundo as leis da Gestalt.</p> <p>EPVAB2.2.2. Deseña ilusións ópticas baseándose nas leis da Gestalt.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>

EPVAB2.3.1. Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.4.1. Distingue significado e significante.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.5.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describiendo os seus elementos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.5.2. Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
EPVAB2.6.1. Identifica encadramentos e puntos de vista nunha fotografía.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
EPVAB2.6.2. Realiza fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.
EPVAB2.7.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.
EPVAB2.8.1. Identifica os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.
EPVAB2.9.1. Deseña unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.
EPVAB2.10.1. Reflexiona criticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica en relación coa mensaxe.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.

EPVAB2.11.1. Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.	Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.
EPVAB3.1.1. Explica verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.2.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica.
EPVAB3.3.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica.
EPVAB3.4.1. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas. EPVAB3.4.2. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica.
EPVAB3.5.1. Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica.
EPVAB3.6.1. Constrúe varios tipos de óvalos e ovoides, segundo os diámetros coñecidos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica.
EPVAB3.7.1. Constrúe correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica.
EPVAB3.8.1. Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica.
EPVAB3.9.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica.

EPVAB3.10.1. Constrúe a perspectiva cabaleira de prismas e cilindros simples, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica.
EPVAB3.11.1. Realiza perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesora. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica.

e. Criterios de avaliación cualificación e promoción do alumnado

- Criterios de avaliación

O proceso de avaliación é fundamental no desenvolvemento do curso e dentro da propia programación. Neste punto imos traballar sobre as avaliacións realizadas aos alumnos e realizarase unha avaliación inicial ao principio do curso. En este punto imos centrarnos no proceso de avaliación continua, en como se vai cualificar aos alumnos e os criterios que teremos en conta á hora de decidir a promoción dos alumnos. Servirá para realizar modificacións na programación, tanto nas estratexias metodolóxicas como na temporalización entre outros puntos, de cara a conseguir que os alumnos acaden os obxectivos previstos.

Na ESO a avaliación debe ser:

- **Continúa:** avaliarase o traballo diario dos alumnos co fin de detectar dificultades e poder atallalas coa maior brevidade posible.
- **Obxectiva:** Levarase un rexistro de todo o que se avalía.
- **Variada:** como imos ver utilizaremos distintos procedementos de avaliación para ter a máxima información posible e abarcar todos os aspectos que teñen relevancia á hora de avaliar a un alumno.

O eixo central da avaliación son os estándares de aprendizaxe. Para avaliar estes estándares de aprendizaxe usaranse distintos procedementos e instrumentos de avaliación.

► (1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:

Procedementos de avaliación	Instrumentos de avaliación
Proba escrita, oral ou telemática	Corrección individual
Observación sistemática	Caderno do profesor/lista de control
Traballo individual/grupal	Corrección individual/grupal. Rúbrica
Traballos de investigación	Rúbrica

No caso de que haxa alumnado illado por mor do covid-19 ou ben por calquera outra enfermidade que non lle permita a asistencia á clase, utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos para o escenario (3).

▶ **(2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** os días que a actividade lectiva sexa presencial utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos no escenario (1). Os días que a actividade sexa non presencial, utilizaranse os do escenario (3).

▶ **(3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:**

En calquera intre deste período, poderanse utilizar outros procedementos de avaliación adaptados ás circunstancias, para valorar o grao de desenvolvemento acadado polo alumnado. Por exemplo:

- as probas obxectivas telemáticas.
- a entrega dos exercicios obrigatorios e voluntarios propostos, telemáticos.
- os traballos obrigatorios e voluntarios propostos, telemáticos.
- cuestionarios ou probas na aula virtual.
- videoconferencias en pequeno grupo ou individuais, etc

Se previamente ás avaliacións finais, o profesorado e alumnado puidera incorporarse ao instituto, o alumnado que tiveran demostrada a imposibilidade de ter realizadas as actividades telemáticas podería realizar actividades presenciais de recuperación. Esta proba conterá cuestións con similar dificultade as realizadas de modo telemático.

- Criterios de cualificación

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Na ESO, o curso 2020-2021 comenza de forma presencial.

Aplicarase a avaliación continua a:

1. Traballos prácticos e apuntes que se recollerán periodicamente para a súa valoración. En cada avaliación teremos aproximadamente un mínimo de cinco-seis traballos de cada alumno ou alumna. Os traballos se realizarán obrigatoriamente na aula e valoraranse de 0 a 10. Avaliarase unicamente os traballos feitos na clase. No caso de non poder terminar un traballo por ausencia xustificada ou por tempo insuficiente, dada a minuciosidade do mesmo, ou por traballar a un ritmo máis lento cos demais, será o profesor o que autorice a levar os traballos para traelos rematados da casa.

2. Os traballos, apuntes e as probas escritas farán media aritmética, contando a mesma porcentaxe cada un deles.

3. En cada avaliación farase unha proba escrita que permita coñecer o grao de comprensión dos contidos teóricos. Tamén se valorarán de 0 a 10. No caso de que unha avaliación non precise de proba escrita polos contidos que se impartiron, poderán pedirse traballos de investigación documental, presentación de diapositivas ou exposición oral. Estes valoraránse con rúbrica. A nota será a suma da cualificación dos traballos entregados e das notas recollidas da observación diaria na aula.

4. Observación directa do alumno para comprobar: traballo diario, apuntes recollidos na clase, fichas de autoavaliación, interese por traer o material que se lle solicita, etc.

5. Os procedementos para a avaliación serán os seguintes:

- a) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
- b) Observación sistemática.
- c) Produción dos alumnos : traballos individuais/en grupo (láminas, apuntes, bosquejos, investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral, etc.) realizados na clase.

6. Os instrumentos da avaliación serán os seguintes:

- a) As propias producións dos alumnos:
  - 1) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
  - 2) Traballos e apuntes (lista de control) dos alumnos recollidos nunha carpeta ou cartafol.
  - 3) Traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral. Rúbrica.
- b) O caderno do profesor no que se recolleran os resultados da observación diaria na clase.

7. Criterios para determinar as cualificacións trimestrais:

- a) A cualificación de cada trimestre será o resultado da suma das cualificacións obtidas polo alumno nos seguintes apartados, de acordo coa ponderación proposta para cada un deles:

Apartados	Instrumentos de avaliación	Observacións	Ponderacións
A	Probas escritas (exames)	Cada proba valorarase de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificacións obtidas nas distintas probas.	60 %
B	Traballos, apuntes e láminas dos alumnos realizados na aula e recollidos nunha carpeta.	Cada lámina valorarase de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificación obtida na carpeta completa.	30 %
C	Caderno do profesor, cadro de observación e rexistro de incidencias da actitude do alumno na aula.	O profesor valorará de 0 a 10 puntos ao longo de cada avaliación os seguintes aspectos: material, atención, participación e traballo na clase...	10 %

b) A valoración do apartado A, farase de acordo cos criterios de corrección (establecerase a puntuación de cada unha das preguntas no conxunto da proba) que se estableceran para cada proba.

c) A valoración do apartado B, realizarase do seguinte xeito:

- Puntualidade e respecto polas datas de entrega dos traballos (dentro de prazo) 10%.
- Avaliación de actitudes (Interese por recoller información, apuntes, datos na clase e fora do ámbito escolar, interese pola consecución de resultados orixinais e interesantes, responsabilidade do propio material e do da aula, respecto e valoración do traballo dos compañeiros e de calquera outra manifestación artística do seu contorno o de culturas alleas, esforzo e método de traballo): 20%.
- Avaliación de coñecementos e habilidades (acabado da obra, capacidade expresiva, dominio dos procedementos e técnicas, pulcritude no acabado sobre todo nos traballos de carácter técnico e equilibrio e coidado na composición): 70%.

d) A valoración do apartado C, realizarase do seguinte xeito: Cada alumno disporá de 10 puntos iniciais por trimestre que se irán reduciendo en función das faltas de material, de atención, de participación e de traballo na clase.

Respecto á actitude e motivación, considérase:

- Estar atento á clase.
- Participar activamente na clase.
- Non ter faltas non xustificadas de asistencia ou puntualidade.
- Traer o material necesario para seguir a clase.

Respecto ao traballo diario, considerase:

- Realizar as actividades pedidas na aula ou fora da mesma.
- Presentar o caderno completo cando o profesor o considere oportuno.

e) En consecuencia co reflectido nos puntos anteriores, a cualificación de cada trimestre indicárase en cifras, podendo expresarse ata un decimal, e obterase do seguinte xeito:

$$\text{Cualificación} = \text{Apartado A} \times 0,6 + \text{Apartado B} \times 0,3 + \text{Apartado C} \times 0,1$$

8. Cualificación da avaliación:

A cualificación obtida en cada trimestre, redondearase, de ser o caso, de xeito que o decimal se asimilará ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior e ao anterior nos restantes casos, sen prexuízo que a nota mínima será de 1 punto. Así , a una cualificación trimestral de 4,5 corresponderalle 5; a unha cualificación trimestral de 4,4 corresponderalle unha cualificación de 4.

Aplicaremos o principio de non contradición coa normativa de ámbito superior, pero se un/ha alumno/a que non está enfermo/a nin nunha situación excepcional, non realiza un mínimo das actividades avaliadas previstas correspondentes ó período de avaliación que lle permitan cumprir

os obxectivos mínimos establecidos nesta programación, a súa nota non será superior a 4 e precisará superar as actividades de recuperación correspondentes.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliáveis e actividades de recuperación.

Se un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).

9. Actividades e probas de recuperación:

- a) alumnado que, nas probas da avaliacións obteña unha cualificación de 1, 2, 3 ou 4 puntos, deberá realizar a correspondente proba de recuperación.
- b) A nota obtida na proba de recuperación, se lle engadirá a obtida no apartado B e C dese trimestre.
- c) Entenderase que a avaliación está superada cando a cualificación, unha vez realizado o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.
- d) As probas de recuperación terán lugar nos primeiros días lectivos da seguinte avaliación. A da terceira avaliación, nos derradeiros días do mes de xuño, e, de ser o caso, outras da primeira e segunda avaliacións para os alumnos que non as superasen.

10. Criterios para determinar a cualificación final:

- a) A avaliación final ordinaria do mes de xuño: A cualificación final será a media das tres avaliacións trimestrais. Co carácter xeral, para superar a materia requirirase a superación das tres avaliacións, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- b) Avaliación final extraordinaria do mes de setembro: Os alumnos que non superen a materia na avaliación ordinaria do mes de xuño, poderán realizar unha proba no mes de setembro nas datas establecidas ao efecto, que serán cualificadas de 0 a 10, podendo expresarse ata 1 decimal, considerándose superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- c) **Avaliación no caso de imposibilidade de avaliación continua pola falta de asistencia:** só contemplamos esta circunstancia no suposto reflectido no R.R.I., é dicir, no caso de absentismo reiterado e inxustificado segundo a ratio de horas semanais que recolle dito documento. Para este alumnado, a cualificación final ordinaria de xuño será a que resulte dun exame/caderno extraordinario global (de toda a materia) a celebrar, se é o caso, nas derradeiras datas do curso e non terá oportunidade de recuperación ata a convocatoria de setembro. Nesta convocatoria realizará o mesmo exame que o demais alumnado convocado.

► **(2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as

actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

► **(3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:**

Neste caso, o/a profesor/a fará actividades avaliativas telemáticas, que poden ser:

- un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.
- actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a.
- Actividades ou tarefas en Edixga/aula virtual
- Calquera outra proba que os medios telemáticos dos que dispoñamos nese momento o permitan.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliáveis e actividades de recuperación."

A recuperación de cada avaliación farase unha vez rematada esta e de maneira telemática.

O uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, Ipad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.

Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución que aparece na táboa de estándares. Punto 7. ANEXO I.

- Criterios de corrección

Nos exames (escritos, orais ou telemáticos):

- No desenvolvemento dos exercicios valorarase:
  - A utilización da linguaxe, notación e símbolos adecuados.
  - A utilización de argumentos, xustificacións e razoamentos coherentes.
  - A precisión e rigor adecuados para a resolución de problemas.

- O plantexamento, o desenvolvemento e a claridade da resposta ás cuestións formuladas
  - A interpretación da solución do exercicios (non chega con dar un resultado despois dunha serie de operacións).
- Non se valorará ningún exercicio que non estea debidamente explicado ou non inclúa os pasos necesarios para chegar á solución. En ningún caso se valorará unha simple operación matemática.
  - Os erros graves de concepto suporán a anulación o apartado correspondente.
  - Os parágrafos/apartados que esixen a solución dun apartado anterior cualificaranse independentemente do resultado do devandito apartado, coa excepción de que estean baseados nun erro grave de concepto.
  - Un resultado erróneo pero cun razoamento correcto valorarase.
  - A puntuación de cada pregunta do exame figurará no mesmo.
  - No escenario (3) e nalgúns casos no (2)) os exames serán telemáticos, ven por medio de autoavaliacións na aula virtual, conexión por videoconferencia, etc, polo que calquera incidencia que provoque dúbidas no profesor (respostas iguais ás de outro compañeiro, estar mirando o móbil durante un exame nunha videoconferencia, etc) suporá unha anulación do mesmo.

Nos traballos:

- Deben constar de todas as partes dun proxecto: Descontarase a parte da puntuación correspondente por cada unha que falte.
- Deben proporcionar a información necesaria para unha fácil comprensión da investigación realizada, e non só un “corta e pega” de internet, sen conexión entre os textos.
- Valorarase a utilización de linguaxe científico.
- Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

C. 4º ESO. Educación Plástica, Visual e Audiovisual

•ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE IMPRESCINDIBLES CORRESPONDENTES A 3º ESO NON ADQUIRIDOS NO CURSO 2019/2020

Estes foron os aprendizaxes imprescindibles que o alumnado de 3º de ESO non adquiriu no curso 2019/2020 debido a situación de pandemia que vivimos dende o 13 de marzo. Algúns deles coinciden cos aprendizaxes que deben adquirir no curso de 4º de ESO polo que se reforzarán aqueles que se consideren necesarios para a continuidade do proceso de ensinanza aprendizaxe

na materia de Educación Plástica, Visual e Audiovisual e no momento do curso que sexan necesarios.

B2.1. Analizar as causas polas que se produce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.

B2.2. Identificar e clasificar ilusións ópticas segundo as leis da Gestalt. Diseñar ilusións ópticas baseándose nas leis da Gestalt.

B2.3. Elaborar unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.

B2.4. Elaborar un signo visual identificando significante e significado.

B2.6. Realizar fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.

B2.10. Reflexionar criticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica en relación coa mensaxe.

B2.11. Elaborar un proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.

B3.7. Construír correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros.

B3.8. Executar deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.

a. Concrecións dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS	GRAO MINIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA ESTANDAR
Bloque 1. Expresión plástica			
B1.1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa preferentemente coa subxectividade da súa linguaxe persoal ou empregando os códigos, a terminoloxía e os procedementos da linguaxe visual e plástica, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación	EPVAB1.1.1. Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual.	CCEC	Realizar composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual.
B1.2. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas coma dixitais, valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo.	EPVAB1.2.1. Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión. EPVAB1.2.2. Estuda e explica o movemento e as liñas de forza dunha imaxe. EPVAB1.2.3. Cambia o significado dunha imaxe por	CCEC	Realizar obras plásticas, aplicando as leis de composición, esquemas de movemento e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión e intentar cambiar o significado da obra por medio da cor.

	medio da cor.		
B1.3. Elixir os materiais e as técnicas máis axeitadas para elaborar unha composición sobre a base duns obxectivos prefixados e da autoavaliación continua do proceso de realización.	EPVAB1.3.1. Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos. EPVAB.1.3.2. Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	CCEC,CSI EE	Realizar obras plásticas , aplicando as leis de composición, esquemas de movemento e ritmos,empregando os materiais e as técnicas con precisión e intentar cambiar o significado da obra por medio da cor. Mantener o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario.
B1.4. Realizar proxectos plásticos que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo coma fonte de riqueza na creación artística.	EPVAB1.4.1. Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo.	CSIEE,CC EC	Aplícar o proceso de creación artística e as súas fases á produción de proxectos persoais e de grupo.
B1.5. Recoñecer en obras de arte a utilización de elementos e técnicas de expresión, apreciar os estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e satisfacción individual e colectiva, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte.	EPVAB1.5.1. Explica, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos. EPVAB1.5.2. Analiza e le imaxes de obras de arte e sitúaaas no período ao que pertencen.	CSIEE,CCE C	Analizar e explicar empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra de arte, os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos.
Bloque 2. Debuxo técnico			
B2.1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas xeométricas planas, creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.	EPVAB2.1.1. Diferencia o sistema de debuxo descritivo do perceptivo. EPVAB2.1.2.Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico. EPVAB2.1.3. Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces. EPVAB2.1.4. Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplícao á creación de deseños persoais	CAA,CMC CT	Analizar e crear deseños creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos sinxelos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico, diferenciando o debuxo descritivo do perceptivo.
B2.2. Diferenciar e utilizar os sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o deseño e a enxeñaría.	EPVAB2.2.1. Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais. EPVAB2.2.2. Debuxa as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas. EPVAB2.2.3. Debuxa perspectivas de formas	CAA,AMC CT	Visualizar formas tridimensionais sinxelas, definidas polas súas vistas e facer o proceso inverso. Debuxar perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema

	<p>tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado.</p> <p>EPVAB2.2.4. Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado.</p>		de representación máis axeitado.
B2.3. Utilizar programas de debuxo por computador para construír trazados xeométricos e pezas sinxelas nos sistemas de representación.	EPVAB2.3.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.	CAA,AMC CT	Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.
Bloque 3. Fundamentos do deseño			
B3.1. Percibir e interpretar criticamente as imaxes e as formas do seu ámbito cultural, con sensibilidade cara ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionais, e apreciando o proceso de creación artística, en obras propias e alleas, e distinguir e valorar as súas fases.	<p>EPVAB3.1.1. Coñece os elementos e as finalidades da comunicación visual.</p> <p>EPVAB3.1.2. Observa e analiza os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.</p>	CSIEE,CCEC	Coñecer os elementos e as finalidades da comunicación visual, observando e analizando os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.
B3.2. Identificar os elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño.	EPVAB3.2.1. Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a rama do deseño.	CSIEE,CCEC	Identificar e clasificar obxectos en función da familia ou a rama do deseño.
B3.3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas ás áreas, e valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais.	<p>EPVAB3.3.1. Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.</p> <p>EPVAB3.3.2. Coñece e planifica as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa.</p> <p>EPVAB3.3.3. Realiza composicións creativas e funcionais adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas.</p> <p>EPVAB3.3.4. Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño.</p> <p>EPVAB3.3.5. Planifica os pasos na realización de proxectos artísticos e respecta o realizado por compañeiros e compañeiras.</p>	CSIEE,CCEC	<p>Realizar distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo,</p> <p>Coñecer e planificar as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas.</p> <p>Utilizar as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño.</p>
Bloque 4. Linguaxe audiovisual e multimedia			

<p>B4.1. Identificar os elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, e describir correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual, e valorando o labor de equipo.</p>	<p>EPVAB4.1.1. Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos.</p> <p>EPVAB4.1.2. Realiza un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película.</p>	<p>CD, CSIEE, CCEC</p>	<p>Analizar os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos.</p> <p>Realizar un storyboard sinxelo a modo de guión para a secuencia dunha película.</p>
<p>B4.2. Recoñecer os elementos que integran as linguaxes audiovisuais e as súas finalidades</p>	<p>EPVAB4.2.1. Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara.</p> <p>EPVAB.4.2.2. Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos.</p> <p>EPVAB4.2.3. Compila imaxes de prensa e analiza as súas finalidades.</p>	<p>CD, CSIEE, CCEC</p>	<p>Analizar e identificar as angulacións e os movementos de cámara en unha película.</p> <p>Realizar fotografías tendo en conta criterios estéticos.</p> <p>Analizar en imaxes de prensa as súas finalidades.</p>
<p>B4.3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, amosando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.</p>	<p>EPVAB4.3.1. Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador.</p> <p>EPVAB4.3.2. Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica.</p> <p>EPVAB4.3.3. Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación.</p>	<p>CAA, CD, CSIEE,CC EC</p>	<p>Elaborar imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador.</p> <p>Proxectar un deseño publicitario persoal seguindo o esquema do proceso de creación utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica.</p>
<p>B4.4. Amosar unha actitude crítica ante as necesidades de consumo creadas pola publicidade, rexeitando os elementos desta que supoñan discriminación sexual, social ou racial.</p>	<p>EPVAB4.4.1. Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.</p>	<p>CD,CSIEE, CCEC</p>	<p>Analizar elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.</p>

b. Concreción dos obxectivos para o curso

Nesta materia trabállanse os seguintes obxectivos da etapa de entre os establecidos no artigo 10 do decreto 86/2015.

a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respetar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

c. Concrecións dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización

OBXECTIVOS	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP. HORAS
(a, c, d, e, h)	B1.1. A linguaxe plástica e visual na creación da composición artística.	Realizar composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual.	Esta actividade se desenvolverá ao longo do curso.

(a, d, g, n)	<p>B1.2. Leis da composición.</p> <p>B1.3. Leis da composición: movemento, ritmo e liñas de forza.</p> <p>B1.4. Cor como ferramenta simbólica.</p>	<p>Aplicar as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión.</p> <p>Estudar e explicar o movemento e as liñas de forza dunha imaxe. Cambiar o significado dunha imaxe por medio da cor.</p>	<p>1ª avaliación</p> <p>12 sesións</p>
(b, c, e, g, n)	<p>B1.5. Técnicas de expresión gráfico-plásticas. Experimentación con diversos materiais.</p> <p>B1.6. Interese pola investigación sobre materiais, soportes, técnicas e ferramentas con fins concretos, así como a utilización das tecnoloxías da información nas creacións propias.</p> <p>B1.7. Iniciativa, creatividade e autoesixencia no proceso de produción propio.</p>	<p>Coñecer e eleixir os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos.</p> <p>Utilizar con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación as linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.</p>	6 sesións
(b, c, e, g, n)	<p>B1.8. Seguimento do proceso de creación: bosquejo, proxecto, presentación final e avaliación (reflexión propia e avaliación colectiva).</p> <p>B1.9. Elaboración de proxectos plásticos de forma cooperativa.</p>	<p>Entender o proceso de creación artística e as súas fases, e aplicao á produción de proxectos persoais e de grupo.</p>	Esta actividade se desenvolverá ao longo do curso.
(d, f, l, n)	<p>B1.10. Lectura e valoración de obras artísticas e imaxes en distintos soportes.</p> <p>B1.11. Análise de distintas obras de arte situándoas na época, na técnica e no estilo aos que pertencen. Valoración do patrimonio artístico.</p>	<p>Explicar, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos. Analizar e ler imaxes de obras de arte e sitúaa no período ao que pertencen.</p>	3 sesións
(b, f, g, o)	<p>B2.1. Utensilios de debuxo técnico: estudo e manexo.</p> <p>B2.2. Trazados xeométricos: cuadriláteros, polígonos regulares e división da circunferencia.</p> <p>B2.3. tanxencias e enlaces.</p> <p>B2.4. Aplicación dos procedementos de trazado de cuadriláteros, polígonos, tanxencias e enlaces no deseño de motivos xeométricos.</p>	<p>Diferenciar o sistema de debuxo descriptivo do perceptivo.</p> <p>Resolver problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico.</p> <p>Resolver problemas básicos de tanxencias e enlaces.</p> <p>Resolver e analizar problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplicao á creación de deseños persoais.</p>	12 sesións

(b, f, g, o)	<p>B2.5. Interpretación das pezas a través das súas vistas diédricas.</p> <p>B2.6. Trazado, medidas e posición correctas das vistas de pezas sinxelas. Liñas vistas e ocultas. Esbozo á man alzada e con utensilios de debuxo técnico.</p> <p>B2.7. Perspectiva cabaleira. Posición dos eixes e coeficiente de redución. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. escalas.</p> <p>B2.8. Sistema axonométrico: isometría. Posición dos eixes. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas.</p> <p>B2.9. Perspectiva cónica central.</p> <p>B2.10. perspectiva cónica oblicua.</p> <p>B2.11. Análise das posibilidades da posición do punto de vista.</p>	<p>Visualizar formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais.</p> <p>Debuxar as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas.</p> <p>Debuxar perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado.</p> <p>Realizar perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado.</p>	<p>1ª e 2ª avaliación</p> <p>24 sesións</p>
(b, e, i, o)	B2.12. Debuxo asistido por computador. trazado de pezas planas e tridimensionais sinxelas.	Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.	6 sesións
(a, c, d, f, h, l)	<p>B3.1. Análise das linguaxes visuais cotiás (arte, deseño, publicidade, etc.)</p> <p>B3.2. Fases do proceso de deseño.</p> <p>B3.3. Análise da estética e a funcionalidade do deseño industrial de obxectos.</p> <p>B3.4. Análise da estética e funcionalidade do feísmo arquitectónico.</p>	<p>Coñecer os elementos e as finalidades da comunicación visual.</p> <p>Observar e analizar os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.</p>	6 sesións
(c, e, g, i)	B3.5. Campos de aplicación do deseño.	Identificar e clasificar obxectos en función da familia ou a rama do deseño.	2 sesións

(b, e, f, i)	<p>B3.6. Deseño de composicións modulares utilizando trazados xeométricos.</p> <p>B3.7. Compoñentes da imaxe corporativa: nome, cor, tipografía, logotipo, deseño, etc.</p> <p>B3.8. Secuenciación e elaboración de proxectos creativos adaptados ás áreas do deseño.</p> <p>B3.9. Informática ao servizo dos proxectos de deseño.</p> <p>B3.10. Planificación dun proxecto artístico.</p>	<p>Realizar distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.</p> <p>Coñecer e planificar as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa.</p> <p>Realizar composicións creativas e funcionais adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas.</p> <p>Utilizar as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño.</p> <p>Planificar os pasos na realización de proxectos artísticos e respectar o realizado por compañeiros e compañeiras.</p>	<p>3ª avaliación</p> <p>12 sesións</p>
(a, h, n, ñ)	<p>B4.1. Tipos de planos cinematográficos. Análise dos factores expresivos e a súa simboloxía.</p> <p>B4.2. Realización dun storyboard.</p>	<p>Analizar os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos.</p> <p>Realizar un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película.</p>	3 sesións
(e, l, n, o)	<p>B4.3. Estudo de planos, angulacións e movementos de cámara no cine.</p> <p>B4.4. Criterios estéticos na elaboración de fotografías.</p> <p>B4.5. Finalidade expresiva das imaxes fotoxornalísticas.</p>	<p>Ver películas cinematográficas nas que identificar e analizar os planos, as angulacións e os movementos de cámara.</p> <p>Analizar e realizar fotografías, tendo en conta criterios estéticos. Compilar imaxes de prensa e analizar as súas finalidades.</p>	11 sesións
(a, e, f, g)	<p>B4.6. Creación dixital de imaxes.</p> <p>B4.7. Deseño dun proxecto publicitario.</p> <p>B4.8. Desenvolvemento dun proxecto persoal.</p>	<p>Elaborar imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador.</p> <p>Proxectar un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica.</p> <p>Realizar un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación.</p>	6 sesións
(a, c, d, f, h, n, o)	B4.9. Análise crítica da linguaxe publicitaria.	Analizar elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.	<p>1 sesión</p> <p>Total : 34 semanas e media.</p>

d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
EPVAB1.1.1. Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB1.2.1. Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB1.2.2. Estuda e explica o movemento e as liñas de forza dunha imaxe.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.
EPVAB1.2.3. Cambia o significado dunha imaxe por medio da cor.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB1.3.1. Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB1.3.2. Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB1.4.1. Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB1.5.1. Explica, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica.
EPVAB1.5.2. Analiza e le imaxes de obras de arte e sitúaa no período ao que pertencen.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.1.1. Diferencia o sistema de debuxo descriptivo do perceptivo.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.1.2. Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.1.3. Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica

EPVAB2.1.4. Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplícao á creación de deseños personais.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.2.1. Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.2.2. Debuxa as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesora/ra. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.2.3. Debuxa perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.2.4. Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.3.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.1.1. Coñece os elementos e as finalidades da comunicación visual.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.1.2. Observa e analiza os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.2.1. Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a rama do deseño.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesora. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.3.1. Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB3.3.2. coñece e planifica as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesora. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.3.3. Realiza composicións creativas e funcionais	Observación sistemática e rexistro no caderno da

adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas presentacións gráficas.	profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB3.3.4. Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB3.3.5. Planifica os pasos na realización de proxectos artísticos e respecta o realizado por compañeiros e compañeiras.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB4.1.1. Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB4.1.2. Realiza un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica. ba obxectiva teórico-práctica
EPVAB4.2.1. Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB4.2.2. Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB4.2.3. Compila imaxes de prensa e analiza as súas inalidades.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB4.3.1. Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB4.3.2. Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB4.3.3. Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC.
EPVAB4.4.1. Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na dase. LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica. Proba obxectiva teórico-práctica

e. Criterios de avaliación cualificación e promoción do alumnado

-Criterios de avaliación

O proceso de avaliación é fundamental no desenvolvemento do curso e dentro da propia programación. Neste punto imos traballar sobre as avaliacións realizadas aos alumnos e realizarase unha avaliación inicial ao principio do curso. En este punto imos centrarnos no proceso de avaliación continua, en como se vai cualificar aos alumnos e os criterios que teremos en conta á hora de decidir a promoción dos alumnos. Servirá para realizar modificacións na programación, tanto nas estratexias metodolóxicas como na temporalización entre outros puntos, de cara a conseguir que os alumnos acaden os obxectivos previstos.

Na ESO a avaliación debe ser:

- **Continúa:** avaliarase o traballo diario dos alumnos co fin de detectar dificultades e poder atallalas coa maior brevidade posible.
- **Obxectiva:** Levarase un rexistro de todo o que se avalía.
- **Variada:** como imos ver utilizaremos distintos procedementos de avaliación para ter a máxima información posible e abarcar todos os aspectos que teñen relevancia á hora de avaliar a un alumno.

O eixo central da avaliación son os estándares de aprendizaxe. Para avaliar estes estándares de aprendizaxe usaranse distintos procedementos e instrumentos de avaliación.

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Procedementos de avaliación	Instrumentos de avaliación
Proba escrita, oral ou telemática	Corrección individual
Observación sistemática	Caderno do profesor/lista de control
Traballo individual/grupal	Corrección individual/grupal
Traballos de investigación	Rúbrica

No caso de que haxa alumnado illado por mor do covid-19 ou ben por calquera outra enfermidade que non lle permita a asistencia á clase, utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos para o escenario (3).

▶ **(2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** os días que a actividade lectiva sexa presencial utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos no escenario (1). Os días que a actividade sexa non presencial, utilizaranse os do escenario (3).

▶ **(3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:**

En calquera intre deste período, poderanse utilizar outros procedementos de avaliación adaptados ás circunstancias, para valorar o grao de desenvolvemento acadado polo alumnado. Por exemplo:

- as probas obxectivas telemáticas.
- a entrega dos exercicios obrigatorios e voluntarios propostos, telemáticos.
- os traballos obrigatorios e voluntarios propostos, telemáticos.
- cuestionarios ou probas na aula virtual.

- videoconferencias en pequeno grupo ou individuais, etc.

Se previamente ás avaliacións finais, o profesorado e alumnado puidera incorporarse ao instituto, o alumnado que tiveran demostrada a imposibilidade de ter realizadas as actividades telemáticas podería realizar actividades presenciais de recuperación. Esta proba conterá cuestións con similar dificultade as realizadas de modo telemático.

- Criterios de cualificación

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Na ESO, o curso 2020-2021 comenza de forma presencial.

Aplicarase a avaliación continua a:

1. Traballos prácticos que se recollerán periodicamente para a súa valoración. En cada avaliación teremos aproximadamente un mínimo de cinco-seis traballos de cada alumno ou alumna. Os traballos se realizarán obrigatoriamente na aula e valoraranse de 0 a 10. Avaliarase unicamente os traballos feitos na clase. No caso de non poder terminar un traballo por ausencia xustificada ou por tempo insuficiente, dada a minuciosidade do mesmo, ou por traballar a un ritmo máis lento cos demais, será o profesor o que autorice a levar os traballos para traelos rematados da casa.
2. Os traballos, apuntes e as probas escritas farán media aritmética, contando a mesma porcentaxe cada un deles.
3. En cada avaliación farase unha proba escrita que permita coñecer o grao de comprensión dos contidos teóricos. Tamén se valorarán de 0 a 10. No caso de que unha avaliación non precise de proba escrita polos contidos que se impartiron, poderán pedirse traballos de investigación documental, presentación de diapositivas ou exposición oral. Estes valoraránse con rúbrica. A nota será a suma da cualificación dos traballos entregados e das notas recollidas da observación diaria na aula.
4. Observación directa do alumno para comprobar: traballo diario, apuntes recollidos na clase, fichas de autoavaliación, interese por traer o material que se lle solicita, etc.
5. Os procedementos para a avaliación serán os seguintes:
  - a) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
  - b) Observación sistemática.
  - c) Producción dos alumnos : traballos individuais/en grupo (láminas, apuntes, bosquejos, investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral, etc.) realizados na clase.
6. Os instrumentos da avaliación serán os seguintes:
  - a) As propias producións dos alumnos:
    - 1) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).

- 2) Traballos e apuntes (LC) dos alumnos recollidos nunha carpeta ou cartafol.
  - 3) Traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral
- b) O caderno do profesor no que se recolleran os resultados da observación diaria na clase.

7.- Criterios para determinar as cualificacións trimestrais:

- a) A cualificación de cada trimestre será o resultado da suma das cualificacións obtidas polo alumno nos seguintes apartados, de acordo coa ponderación proposta para cada un deles:

Apartados	Instrumentos de avaliación	Observacións	Ponderacións
A	Proba, traballos, apuntes dos alumnos, láminas e bosqueños, realizados na aula e recollidos nunha carpeta ou cartafol.	Cada lámina valoraranse de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificacións obtidas na carpeta completa e a proba.	70 %
B	Caderno do profesor, cadro de observación e rexistro de incidencias da actitude do alumno na aula.	O profesor valorará de 0 a 10 puntos ao longo de cada avaliación os seguintes aspectos: material, atención, participación e traballo na clase...	30 %

- b) A valoración do apartado A, realizarase do seguinte xeito

- Puntualidade e respecto polas datas de entrega dos traballos (dentro de prazo) 10%.
- Avaliación de actitudes (Interese por recoller información, apuntes, datos na clase e fora do ámbito escolar, interese pola consecución de resultados orixinais e interesantes, responsabilidade do propio material e do da aula, respecto e valoración do traballo dos compañeiros e de calquera outra manifestación artística do seu contorno o de culturas alleas, esforzo e método de traballo): 20%.
- Avaliación de coñecementos e habilidades (acabado da obra, capacidade expresiva, dominio dos procedementos e técnicas, pulcritude no acabado sobre todo nos traballos de carácter técnico e equilibrio e coidado na composición): 70%.

- c) A valoración do apartado B, realizarase do seguinte xeito: Cada alumno disporá de 10 puntos iniciais por cada trimestre que se irán reducindo en función das faltas de material, de atención, de participación e de traballo na clase.

Respecto á actitude e motivación, considérase:

- Estar atento á clase.
- Participar activamente na clase.
- Non ter faltas non xustificadas de asistencia ou puntualidade.
- Traer o material necesario para seguir a clase.

Respecto ao traballo diario, considerase:

- Realizar as actividades pedidas na aula ou fora da mesma.
- Presentar o caderno completo cando o profesor o considere oportuno.

d) En consecuencia co reflectido nos puntos anteriores, a cualificación de cada trimestre indicárase en cifras, podendo expresarse ata un decimal, e obtárase do seguinte xeito:

$$\text{Cualificación} = \text{Apartado A} \times 0,7 + \text{Apartado B} \times 0,3$$

8. Cualificación da avaliación:

A cualificación obtida en cada trimestre, redondearase, de ser o caso, de xeito que o decimal se asimilará ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior e ao anterior nos restantes casos, sen prexuízo que a nota mínima será de 1 punto. Así, a una cualificación trimestral de 4,5 corresponderalle 5; a unha cualificación trimestral de 4,4 corresponderalle unha cualificación de 4.

Aplicaremos o principio de non contradición coa normativa de ámbito superior, pero se un/ha alumno/a que non está enfermo/a nin nunha situación excepcional, non realiza un mínimo das actividades avaliadas previstas correspondentes ó período de avaliación que lle permitan cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación, a súa nota non será superior a 4 e precisará superar as actividades de recuperación correspondentes.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliadas e actividades de recuperación.

Se un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).

9. Actividades e probas de recuperación:

O alumnado que, nas avaliacións obteña unha cualificación de 1, 2, 3 ou 4 puntos, deberá recuperar dita avaliación, que consistirá na realización de máis exercicios para a asimilación dos conceptos e una nova proba obxectiva e recollida de traballos nos primeiros quince días lectivos da seguinte avaliación. A da terceira avaliación, nos derradeiros días lectivos do mes de xuño. Tanto a proba como os exercicios valoraranse de 0 a 10 puntos.

10. Criterios para determinar a cualificación final:

- a) Avaliación final ordinaria do mes de xuño: A cualificación final será a media das tres avaliacións trimestrais. Co carácter xeral, para superar a materia requirírase a superación das tres avaliacións, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se

obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.

- b) Avaliación final extraordinaria do mes de setembro: Os alumnos que non superen a materia na avaliación ordinaria do mes de xuño, porán realizar os traballos planteados para esta convocatoria, recollidos nunha carpeta o cartafol e unha proba no mes de setembro nas datas establecidas ao efecto, que serán cualificadas de 0 a 10, podendo expresarse ata 1 decimal, considerándose superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- c) **Avaliación no caso de imposibilidade de avaliación continua pola falta de asistencia:** só contemplamos esta circunstancia no suposto reflectido no R.R.I., é dicir, no caso de absentismo reiterado e inxustificado segundo a ratio de horas semanais que recolle dito documento. Para este alumnado, a cualificación final ordinaria de xuño será a que resulte dun exame/caderno extraordinario global (de toda a materia) a celebrar, se é o caso, nas derradeiras datas do curso e non terá oportunidade de recuperación ata a convocatoria de setembro. Nesta convocatoria realizará o mesmo exame que o demais alumnado convocado.

▶ **(2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

▶ **(3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:**

Neste caso, o/a profesor/a fará actividades avaliativas telemáticas, que poden ser:

- un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.
- actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a.
- Actividades ou tarefas en Edixgal/aula virtual
- Calquera outra proba que os medios telemáticos dos que dispoñamos nese momento o permitan.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliáveis e actividades de recuperación.

A recuperación de cada avaliación farase unha vez rematada esta e de maneira telemática.

O uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, lpad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.

Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución que aparece na táboa de estándares. Punto 7. ANEXO I.

- Criterios de corrección

Nos exames (escritos, orais ou telemáticos):

- No desenvolvemento dos exercicios valorarase:
  - A utilización da linguaxe, notación e símbolos adecuados.
  - A utilización de argumentos, xustificaci3ns e razoamentos coherentes.
  - A precisión e rigor adecuados para a resolución de problemas.
  - O plantexamento, o desenvolvemento e a claridade da resposta ás cuestións formuladas
  - A interpretación da solución do exercicios (non chega con dar un resultado despois dunha serie de operacións).
- Non se valorará ningún exercicio que non estea debidamente explicado ou non inclúa os pasos necesarios para chegar á solución. En ningún caso se valorará unha simple operación matemática.
- Os erros graves de concepto suporán a anulación o apartado correspondente.
- Os parágrafos/apartados que esixen a solución dun apartado anterior cualificaranse independentemente do resultado do devandito apartado, coa excepción de que estean baseados nun erro grave de concepto.
- Un resultado erróneo pero cun razoamento correcto valorarase.
- A puntuación de cada pregunta do exame figurará no mesmo.
- No escenario (3) e nalgúns casos no (2)) os exames serán telemáticos, ven por medio de autoavaliacións na aula virtual, conexión por videoconferencia, etc, polo que calquera incidencia que provoque dúbidas no profesor (respostas iguais ás de outro compañeiro, estar mirando o móbil durante un exame nunha videoconferencia, etc) suporá unha anulación do mesmo.

Nos traballos:

- Deben constar de todas as partes dun proxecto: Descontarase a parte da puntuación correspondente por cada unha que falte.
- Deben proporcionar a información necesaria para unha fácil comprensión da investigación realizada, e non só un "corta e pega" de internet, sen conexión entre os textos.

- Valorarase a utilización de linguaxe científico.
- Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

D. ASPECTOS CUMÚNS A TODA A ESO

Plantéxanse tres escenarios posibles en función da situacións sanitaria:

- Escenario (1): actividade lectiva presencial.
- Escenario (2) semipresencial.
- Escenario (3): non presencial.

Cando nos refiramos a eles, indicáremolo co número correspondente.

Na Eso comezamos o curso no escenario (1)

a. Concrecións metodolóxicas

Os procesos de ensino-aprendizaxe deben proporcionar ao alumno un coñecemento sólido dos contidos, ao mesmo tempo que propicia o desenvolvemento dos hábitos intelectuais propios do pensamento abstracto, tales como a observación, a análise, a interpretación, a investigación, a capacidade creativa, a comprensión e expresión e o sentido crítico, e a capacidade para resolver problemas e aplicar os coñecementos adquiridos en diversos contextos, dentro e fora da aula, que garantan a adquisición das competencias e a efectividade das aprendizaxes.

A metodoloxía, polo tanto, ten que estar orientada a potenciar a aprendizaxe por competencias, polo que será activa e participativa potenciando a autonomía dos alumnos na toma de decisións, o aprender por si mesmos e o traballo colaborativo, a busca selectiva de información e, finalmente, a aplicación do aprendido a novas situacións. Tendo en conta as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías da información e comunicación.

Nese sentido no desenvolvemento das sesións de clase, ao longo do curso, seguiremos unha serie de pautas:

- a) Partir do nivel de desenvolvemento do alumnado e das súas aprendizaxes previas e mobilizar estes coñecementos previos a través da memorización comprensiva.
- b) Favorecer que os alumnos e as alumnas aprendan por si mesmos proporcionando situacións nas que deban actualizar os seus coñecementos.
- c) Xerar situacións de aprendizaxe que teñan sentido para os alumnos e as alumnas, co fin de que resulten motivadoras.
- d) Propiciar situacións de aprendizaxe que esixan una intensa actividade mental do alumnado, que lle leve a reflexionar e a xustificar as súas actuacións, promovendo a interacción na aula como motor da aprendizaxe.
- e) Coñecer ao alumnado para garantir a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

A metodoloxía que imos poñer en xogo ao longo deste curso asentase nos seguintes principios:

- **Motivación:** ao alumno hai que atraelo mediante contidos, métodos e propostas que estimulen a súa curiosidade e alimenten o seu afán por aprender.
- **Interacción omnidireccional na aula:**
  - *Profesor-alumno:* o docente establecerá unha conversación permanente co alumno, quen ten que establecer conexións coas ideas previas ou con outros conceptos, vendo de este modo facilitada a súa aprendizaxe.
  - *Alumno-alumna:* o traballo colaborativo, os debates e as interaccións son unha fonte de enriquecemento e aprendizaxe, e introducen unha dinámica na aula que favorece a aprendizaxe e o respecto. Este tipo de actividades sería difícil realizalas no escenario (3), polo menos coa mesma dinámica que nos escenarios (1) e (2).
  - *Alumno consigo mesmo:* autointerrogándose e reflexionando sobre os seus coñecementos previos e incentivando o seu interese por entender situacións do seu entorno.
- **Equilibrio entre coñecementos e procedementos:** o coñecemento non se aprende á marxe do seu uso, como tampouco se adquiren destrezas en ausencia dun coñecemento conceptual. Imos conxugar o traballo dos coñecementos, coa amplitude e rigor necesarios, con aspectos básicos dunha actividade científica como as prácticas, a investigación e a realización e comunicación de informes.
- **Aprendizaxe activo e colaborativo:** a adquisición e aplicación de coñecementos en situacións e contextos reais é unha maneira óptima de fomentar a participación e implicación do alumnado na súa propia aprendizaxe. Unha metodoloxía activa ten que sustentarse na aprendizaxe colaborativa, de modo que, a través da resolución conxunta das tarefas, os membros do grupo coñezan as estratexias utilizadas polos seus compañeiros e poidan aplicalas a situacións similares.
- **Importancia da investigación:** como resposta ás novas necesidades, onde adquiren relevancia os proxectos de investigación, a nosa metodoloxía inclúe tarefas de indagación ou investigación.
- **Integración da TIC no proceso de ensino-aprendizaxe:** non podemos obviar a motivación que aportan as TIC ao alumno nin o seu potencial didáctico. Faranse actividades interactivas usando simuladores, animacións, vídeos e realizaremos traballos usando as TIC como base.
- **Atención á diversidade:** tentaremos, dentro do posible, traballar individualmente as competencias que non foron adquiridas, usando distintos métodos de traballo para incentivar o interese do alumno e conseguir así acadar o mínimo en todos os estándares do curso.

En resumen:

- Avaliación inicial que nos permitirá coñecer o nivel do que parten os alumnos.
- Explicación dos conceptos novos cos que se va a traballar. Motivación para estimular a curiosidade do alumnado p o los temas que se tratan na aula. É necesario facilita-lo proceso de comunicación, de creación, facendo dos intereses dos alumnos e alumnas o

punto de partida do traballo na aula.

- Recollida de datos por parte do alumnado. A observación do propio entorno e da natureza serán fonte de exemplos e motivo de análise.
- Desenvolvemento do proxecto. A maior parte do tempo da materia destinarase á práctica. O profesorado aportará as presentacións teóricas e dirixirá o traballo de cada alumno ou alumna, aportará procedementos e técnicas que lle axuden a potenciar a expresividade e a investigación persoal.

Sempre que sexa posible aportaranse recursos extraescolares para complementar os contidos teóricos, como materiais audiovisuais, visitas guiadas a exposicións e museos.

Ao final de cada bloque de contidos farase unha exposición na clase dos traballos feitos. Pedirase un comentario crítico deles, para confrontar solucións e formulacións. Tamén servirá para que o alumnado poida incorporar solucións interesantes doutros compañeiros nos seus futuros traballos.

En 1º e 3º da ESO será preciso unha avaliación inicial ao comezo do curso, para determinar os coñecementos previos e a necesidade de reforzo de contidos imprescindibles.

En 4º da ESO, por cada bloque de estándares de aprendizaxes que corresponda na programación e non foran adquiridos no curso 2019-20 e sexan imprescindibles, comenزارase por eles e continuar coa secuenciación prevista. En caso de clases non presenciais durante o presente curso. En 4º de ESO seguirase avanzando materia para garantir os “contidos mínimos esixibles” de fin de etapa da ESO.

No caso de:

- ▶ **(1) Actividade lectiva presencial:** poderase poñer en práctica a metodoloxía indicada.
- ▶ **(2) Actividade lectiva semipresencial:** a metodoloxía comentada anteriormente será posible levaba a cabo os días que a actividade sexa presencial. Os días nos que sexa non presencial, adaptárase a mesma á situación, utilizando a metodoloxía proposta no escenario (3).
- ▶ **(3) Actividade lectiva non presencial:** cada materia de cada nivel terá un curso na aula virtual no espazo reservado a cada departamento, (en 1º ESO, tamén en EDIXGAL). O horario semanal de cada grupo será publicado na aula virtual de cada curso ou ben na páxina web do centro. Neste horario reflectiranse os días e as horas nas que:
  - Serán actualizadas as tarefas e/ou contidos de cada unha das materias.
  - Farase seguimento telemático do alumnado (clases virtuais, consultas a través de videoconferencia en pequeno ou grande grupo, etcétera).

Neste escenario empregárase EDIXGAL en 1º ESO, en 1º, 3º e 4º aula virtual, os correos electrónicos, canle de Youtube ou calquera outro medio telemático para a comunicación co alumnado, o seguimento do traballo desenvolvido polo alumnado, aclaración de dúbidas, transmisión de información relevante e para a posta en común de posibles dificultades que poidan xurdir. Tamén se empregarán estes medios para a entrega de actividades propostas e, de ser o caso, para a realización da proba telemática/cuestionario

Poderán levase a cabo videoconferencias coa aplicación CISCO WEBEX.

Para o alumnado que non poida seguir a ensinanza telemática, ben porque non dispoña de conectividade a internet ou ordenador persoal, buscaríamos a forma de que iso non supoña un impedimento para a realización das distintas tarefas, xa que todo o alumnado ten dereito á educación. Pode ser a entrega dun ordenador, a conexión a internet por medio dun pincho, entrega do material en papel, etc.

b. Materiais e recursos didácticos

► ESCENARIO (1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:

- Libros de texto:
  - 1º ESO: Utilizarase a plataforma Edixgal.
  - 3º ESO : O departamento asume a elaboración do soporte textual deste nivel.
  - 4º ESO: O departamento asume a elaboración do soporte textual deste nivel.

- Pizarra dixital nas aulas.

- Aula virtual do centro: todos os recursos necesarios para a superación da materia (unidades didácticas, exercicios propostos, enlaces web,...) estarán na aula virtual a disposición do alumnado en calquera dos tres escenarios. Será o recurso principal no escenario (3) e tamén para o alumnado que estea en situación de illamento aínda que non exista suspensión da actividade presencial no conxunto da aula, sen prexuízo doutras opcións de formación a distancia que poida por en funcionamento a consellería.

- Portas afora: para a realización das visitas extraescolares (exposicións, museos, etc).

- Biblioteca: libros de consulta da biblioteca do centro.

► ESCENARIO (2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL: os días que a actividade lectiva sexa presencial utilizaranse os materiais e recursos citados no escenario (1). Os días que sexa non presencial utilizaranse os propostos no escenario (3).

► ESCENARIO (3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:

Materiais: Na aula virtual, Gdrive, na plataforma de Edixgal para 1º ESO e na canle de Youtube o alumnado disporá de:

- Unidades didácticas con contidos desenvolvidos, exemplos resoltos e exercicios.
- Tarefas diversas (ligazóns, vídeos explicativos de conceptos teóricos,...).

Recursos: Apuntes, internet, ordenador, correo electrónico, aula virtual, Gdrive, Youtube e aplicación Cisco Webex.

O alumnado deberá aportar o seguinte material:

- Bloc de debuxo ou láminas Din-A4.
- Carpeta ou arquivador.

- Cartafol para entregar os traballos.
- Lapis 2B/6B
- Portaminas 0,5 mm. Mina HB.
- Lapis 2H/ portaminas 0,3 mm.
- Goma de borrar
- Escuadra, cartabón e regra
- Compás
- Pinturas á cera/lápices e rotuladores
- Lápices acuarelables ou Témperas e dous pinceis fino e grosso que se indicaran na clase.
- Material de reciclaxe, como periódicos, revistas, cartóns, etc.
- Cartolinas
- Pegamento
- Tesoiras

c. Plan de reforzo e recuperación

En aplicación ao principio de atención á diversidade e dun ensino contextualizado, aplicaranse Plans de Reforzo e Recuperación dirixidos a paliar os efectos negativos que tivera a suspensión das actividades lectivas presenciais durante o curso 2019-2020. Con este obxectivo, distinguimos dous niveis diferentes:

1.- **Reforzo e Recuperación colectivos:** trátase de integrar os elementos curriculares imprescindibles non impartidos durante o curso 2019-2020, por mor da pandemia, no presente curso 2020-2021.

Ditos elementos curriculares aparecen detallados en cada un dos niveis da presente programación. Introducíranse progresivamente segundo as necesidades da propia materia e trataranse na medida do posible de maneira transversal e complementaria sempre que se vaia a introducir un tema que manteña relación con eles ou sexa continuación dos mesmos, dedicándolles o tempo necesario para poder seguir avanzando coas aprendizaxes imprescindibles de cada materia e nivel.

2.- **Reforzo e Recuperación individuais:** no caso de alumnado promocionado con materias non superadas do curso anterior ou con necesidade específica de apoio educativo, poderán deseñarse plans individualizados de reforzo. Para detectar estes casos, teranse en conta:

- Os informes individuais elaborados polo profesorado do propio centro ao final do curso 2019-2020.

- As avaliacións iniciais realizadas ao comezo do curso 2020-2021.

Estes plans desenvolveranse mediante axustes curriculares, segundo as necesidades individuais do alumnado, e serán elaborados mediante coordinación do profesorado que imparta a dito alumnado, os/as titores/as correspondentes e, de ser o caso, o departamento de Orientación.

En calquera caso, os Plans de Reforzo individuais realizaranse, de maneira preferente, aplicando metodoloxías mediante tarefas globalizadoras que requiran da posta en práctica de todas as competencias do alumnado.

Con carácter xeral, os principios metodolóxicos serán os seguintes:

- Plantexamento de tarefas abertas, para un desenvolvemento crítico e creativo. Ensinar a pensar.
- Actividades de investigación e aprendizaxe por proxectos de traballo. Aprendizaxe cooperativa.
- Actividades interdisciplinares, na medida do posible. Interrelación de aprendizaxes.
- Uso das TIC como recurso didáctico.
- Técnicas de gamificación que favorezan a motivación e a aprendizaxe.
- Actividades de auto-aprendizaxe, con auto-avaliación ou co-avaliación, que fomenten a auto-xestión do alumnado.

d. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente

Tanto o alumnado como o profesorado deben valorar o proceso de ensino e a práctica docente co fin de realizar as pertinentes modificacións para a súa mellora. Os indicadores de logro son unha serie de preguntas que servirán para reflexionar sobre a actuación do profesorado co alumnado e sobre todos os aspectos recollidos na programación.

► INDICADORES DE LOGRO DO PROCESO DE ENSINO

	ESCALA			
	1	2	3	4
1- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu o aprendizaxe.				
3- Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5- Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do				

profesorado.				
7- Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8- Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10- Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11- Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

► **INDICADORES DE LOGRO DA PRÁCTICA DOCENTE**

	ESCALA			
	1	2	3	4
1- Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2- Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3- Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4- Elabóranse probas e avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6- Combínase o traballo individual e en equipo.				
7- Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8- Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9- Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino-aprendizase.				
10- Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
11- Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas/traballos, etc.				
12- Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14- Grao de implicación do profesorado nas funcións de tutoría e orientación.				

15- Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
16- As medidas de apoio, reforzo, etc, están claramente vinculadas aos estándares.				
17- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

e. Organización das actividades de seguemento, recuperación e avaliación das materias pendentes

- **Plans de traballo para a superación de materias pendentes**

O alumnado con materias pendentes de cursos anteriores (alumnos coa materia de 1º de ESO), serán supervisados pola xefa de departamento. Non temos este curso alumnos pendentes de 3º e 4º ESO.

- **Procedementos para a cualificación das pendentes**

O alumnado con materias pendentes de cursos anteriores (1º de ESO) poderá presentarse ás probas de pendentes en abril/maio e setembro (convocatorias oficiais).

Estes alumnos terán a posibilidade de traballar un caderno de actividades durante o curso supervisados pola xefa de departamento e se aproban, quedan liberados do exame do mes de abril/maio. Este traballo terán que entregalo nunha data anterior ao exame proposta pola xefa do departamento. Comunicarase esta data aos alumnos/pais e titores.

De non ser así, terán o exame no mes de abril/maio (a convocatoria oficial) .

Haberá outro exame en setembro (a convocatoria extraordinaria).

Os contidos sobre os que deberá examinarse o alumnado estarán baseados nos contidos mínimos das materias correspondentes reflectidos na presente programación. Esta proba de pendentes será cualificada de 0 a 10, podendo expresarse ata 1 decimal, considerándose superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.

Si un alumno copia nun exame a cualificación será 0.

Non obstante, se un/ha alumno/a supera a materia do curso actual, automaticamente tamén superará a pendente por ser materias de contidos progresivos (como xa establece a lei).

No escenario (3), o alumnado terá que realizar as tarefas e probas que o xefe de departamento propoña a través da aula virtual do centro para o alumnado coa materia pendente.

Os contidos mínimos e os criterios de avaliación son os mesmos que se especifican para o nivel ao que se presenta.

f. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados

En todos os cursos da ESO e principalmente en 1º da ESO, realizarase unha avaliación inicial para coñecer o nivel do alumnado e poder adecuar o nivel da docencia á súa situación real.

Consideramos a programación como unha guía que debe de adaptarse á realidade do alumnado para conseguir as competencias básicas ao final da etapa obrigatoria. Deste xeito, faremos as modificacións necesarias e as rexistraremos nas actas de departamento e na memoria. Tamén será un modo de detectar necesidades educativas especiais que nos leven a modificar o ritmo ou a metodoloxía empregada.

A partir dos informes individualizados elaborados ó finalizar o curso 2019/2020, e da avaliación inicial, reforzaremos os elementos curriculares esenciais e as competencias e aprendizaxes imprescindibles do curso anterior, necesarios para garantir a continuidade do proceso de ensinanza-aprendizaxe. Isto implicará axustes curriculares que se estenderán no primeiro trimestre do curso 2020/2021.

O desenvolvemento das aprendizaxes non adquiridas farase dende un enfoque competencial e a través de propostas metodolóxicas activas e axustadas as necesidades concretas do alumnado e grupo, e que fomenten a colaboración e a participación do alumnado no seu proceso de aprendizaxe.

A avaliación inicial levarase a cabo mediante unha proba escrita que consta dunha serie de preguntas en cuxa resolución son necesarios os contidos e procedementos esenciais estudados na materia de cursos anteriores. Así poderemos observar que alumnado non ten completamente acadados os obxectivos dese curso e prepararemos actividades de reforzo, para un traballo específico dese alumnado, que será titorizado polo profesor.

Así mesmo, analizaremos con que contidos ou procedementos teñen máis problemas o alumnado para revisalos ao longo do curso, no momento no que sexa necesario empregarlos, para a aprendizaxe dos novos contidos.

Este ano, e por mor da situación de alerta sanitaria na que nos encontramos dende marzo, a avaliación inicial detectará moitos máis contidos que o alumnado non ten fixado (ben por non dalos na terceira avaliación ou por telos esquecidos) como en outros anos anteriores, e iso servirános de referencia para avanzar en materia nova.

g. Medidas de atención á diversidade

A diversidade é unha realidade social dentro da aula. De este modo, existen diferentes características, potenciais, estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses por parte de cada estudante. Esta diversidade ten que ser tida en conta na proposta educativa para adecuar o proceso ensino-aprendizaxe a todo o noso alumnado.

Para adecuarse ás características diferenciais do alumnado compre utilizar recursos metodolóxicos diversos:

- Presentar os contidos por diferentes vías: de forma oral e visual, empregando tamén material exterior á aula.
- Realizar actividades de introdución, motivación, detección de coñecementos previos, desenvolvemento, síntese, resúmen, consolidación, reforzo, ampliación, avaliación e recuperación.
- Agrupamento segundo actividade.

- Materiais diversos: libros de texto, de consulta, de lectura, presentacións, fotocopias, vídeos.....
- Potenciaremos as condutas de traballo, construtivas, respectuosas co grupo mediante reforzos positivos que axuden a manter ese ambiente de traballo.

O profesorado, fará un seguimento do caderno do alumno. De este modo pode detectar as necesidades de cada alumno/a.

Este feito pode dar lugar a reforzos na aula, tanto por detectar dificultades na adquisición de determinados coñecementos como por detectar alumnos con altos coñecementos e que se aburren na aula. En ambos casos o profesor poderá elaborar exercicios de reforzo ou de ampliación para corrixir estes desfases. Tamén se terá en conta esta circunstancia cando se agrupen para realizar algunha tarefa de modo que os membros do grupo se complementen e favoreza a súa aprendizaxe.

Durante o primeiro mes de curso tratase ademáis de localizar aqueles alumnos que, aparentemente, teñan dificultades en seguir o normal desenvolvemento da materia.

Ao longo da primeira avaliación farase un seguimento específico a estes alumnos, consultando co resto dos profesores do curso e co titor.

En caso de que se detecte un problema máis grave poñerá en coñecemento do titor e do orientador para tomar as medidas oportunas. No caso de que esta medida sexa unha adaptación curricular está poderá requirir modificacións significativas do currículo ordinario. As adaptacións tamén poden incluír alumnos que presente altas capacidades intelectuais.

Nos escenarios (2) e (3) realizaranse reunións periódicas vía telemática co alumnado ou se se considera necesario co profesorado do Departamento de Orientación.

h. Concreción dos elementos transversais

En Educación Plástica, Visual e Audisvisual, os contextos dos exercicios, actividades ou traballos deben estar referidos ós contidos transversais, entendendo por transversais aqueles contidos que, sen estar definidos en ningunha das outras áreas, deben estar presentes na aula de forma permanente.

A comprensión lectora , a expresión oral e escrita, as tecnoloxías da información e da comunicación (TICs), comunicación audisvisual, emprendemento, a educación cívica e constitucional traballarase nesta materia como en todas as demais.

Incidiremos nos seguintes temas transversais:

Educación moral e cívica: Constituen parte dos contidos actitudinais entre os que destaca a participación en tarefas comúns mostrando colaboración e respecto polas opinións alleas e as regras, o diálogo para debater e chegar a puntos de conxerencia comúns, o respecto pola autonomía dos demais, a responsabilidade no traballo individual e de grupo, etc. Promoveremos a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ambitos, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, e ás persoas con discapacidade, e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao

Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

Educación do consumidor: Pódese incidir sobre algúns aspectos do consumo: A utilización, interpretación e valoración crítica de informacións que fagan uso de representacións gráficas/visuais (publicidade...). A actitude crítica ante situacións relacionadas co azar (xogos, sorteos,...). A aplicación de conceptos e procedementos plásticos para interpretar e analizar situacións relacionadas co consumo en xeral. Fomentar o reciclaxe.

Educación para á igualdade de ámbolos dous sexos: O ensino debe caracterizarse polo uso de estratexias metodolóxicas non sexistas non discriminando os alumnos/as por razóns de sexo e utilizando linguaxes e fomentando hábitos non sexistas. Fomentaremos o desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero. Evítanse os comportamentos e os contidos sexistas e os estereotipos que supoñan discriminación por razón de orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.

Educación para a saúde e calidade de vida: Pódense tratar contidos relacionados coa saúde (hixiene, alimentación, SIDA, anorexia, prevención de accidentes,...) mediante o estudo funcional e estadístico sobre feitos relacionados con procesos fisiolóxicos e alimentarios relacionados cos hábitos saudables.

Educación medioambiental: Situacións que se poden presentar sobre o consumo de recursos naturais (auga, recursos forestais, papel e cartón,...) e situacións contaminantes duns pila botón, un vertido,...) poden fomentar a valoración crítica dos abusos medioambientais e a redución e o consumo responsable de recursos ou a reciclaxe.

Educación para a paz: Se poden introducir valores de solidariedade e cooperación expoñendo problemas relacionados con outras culturas, a pobreza, o subdesenvolvemento e as desigualdades. Fomentando os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social. Abrangueremos a prevención da violencia contra as persoas con discapacidade, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia.

Educación para o ocio: O desenvolvemento e realización do traballo e uso das ferramentas podén fomentar na vida cotiá do alumnado o gusto pola realización de actividades de ocio e afeccións relacionados co proceso artístico, técnico e audiovisual.

i. Actividades complementarias e extraescolares

As actividades extraescolares organizaranse ao longo do curso e reflectiranse na memoria de final de curso, aínda que é posible que a situación de alerta sanitaria non nos permita facer algunha. Prestarase colaboración ás que organicen outros departamentos, normalización, biblioteca, etc.

As actividades extraescolares previstas durante o curso son as seguintes:

- Visitas a museos e a exposicións puntuais que sexan do interese do grupo, especialmente aquelas dirixidas aos alumnos de secundaria con visitas guiadas e talleres didácticos.
- Exposicións periódicas dos traballos na propia aula dos alumnos e exposición de fin de curso cunha selección das obras mais interesantes. Cando sexa posible esta exposición terá

carácter didáctico con apoio de paneis explicativos sobre os contidos traballados e os procedementos e técnicas utilizadas.

- Participación con outros departamentos, coa biblioteca, con normalización lingüística, co centro en diferentes actividades e tamén co Consello e asociacións do mesmo.
- Participación na Semana Cultural: organizando o concurso do cartel anunciador e con algunha actividade cos alumnos organizada polo departamento.

j. Contribución ao Proxecto Lector

Este Departamento desexa participar no desenvolvemento do proxecto lector do Centro e, por iso, ofrece as horas lectivas das súas materias que se estimen oportunas para a consecución de dita empresa.

A nosa intención é que o alumnado se acerque dunha forma natural e “non forzada” á lectura; que sinta a satisfacción que xorde da actividade de ler non so sobre temas científicos senón de calquera temática.

As lecturas e películas recomendadas para a ESO, e das que dispoñemos exemplares na biblioteca son as seguintes:

- 1º ESO

Biografías de maestros de la pintura en cómics:

Frida Kahlo, Vincent van Gogh, Edward Hopper, Salvador Dalí y Niki de Saint Phalle. Willi Blöß. Sd.edicions.

CARA O CRUZ. Lou Lubie. NORMA Editorial.

- 3º ESO - 4º ESO

Cómics:

La casa azul. Tyto Alba. Astiberri Ediciones

Marcel Duchamp. François Olislaeger. Ed. Turner.

Las meninas. Javier Olivares, Santiago García. Astiberri Ediciones. (*Premio a la mejor obra española en el Salón Internacional del Cómic de Barcelona 2015*).

CARA O CRUZ. Lou Lubie. NORMA Editorial.

El pacto de Letardo. Miguelanxo Prado . NORMA Editorial.

ATELIER. Miguelanxo Prado. editado por Retranca edicions.

- 1º, 3º e 4º ESO

Películas:

El loco de pelo rojo. *Película dirixida en 1956 por Vincente Minnelli.*

La joven de la perla. *Película dirixida en 2003 por Peter Webber.*

La hora de los valientes. *Película española dirixida en 1998 por Antonio Mercero.*

k. Contribución ao Plan de integración das TICs.

Os membros do Departamento utilizan a aula virtual do centro para “colgar” nela os apuntes das materias, material complementario, recursos didácticos, etc; deste modo o alumnado pode descargar desde a súa casa (vía internet) todo o material necesario para preparar a materia (apuntes, caderno de traballos, enlaces a páxinas web, etc).

Do mesmo modo, poden consultar as notas dos exames.

En 1º ESO temos a plataforma EDIXGAL e plantexamos traballos nos que usen as TICs en todos os cursos de ESO.

Na páxina web do centro e dentro do apartado do Departamento de Educación Plástica Visual e Audiovisual o alumnado e familias terán a posibilidade de consultar a programación do Departamento.

I. Mecanismos de revisión, de avaliación e de modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora

Dado que a programación é un documento vivo, e dicir que se debe ir modificando para adaptalo á realidade do curso, é necesario facer unha avaliación da mesma para saber que modificacións poderían melloralas.

Durante todo curso avaliarase a programación do seguinte xeito:

- Nas reunións de departamento farase unha análise e avaliación do desenvolvemento da programación didáctica ata ese momento, tendo en conta o grao de cumprimento da programación, dificultades atopadas e medidas adoptadas. Deixarase reflectido na acta da reunión.
- A partir da aplicación na aula da programación didáctica, o/a profesor/a analizará a adecuación da programación didáctica ao contexto da clase e a consecuencia desta análise estableceranse as medidas de mellora que se consideren oportunas.
- Despois de cada avaliación realizarase unha análise dos resultados obtidos, podendo derivarse de estes modificacións na programación que quedarán reflectidas nas actas de departamento e na memoria final de curso.
  - Tras a aplicación total da programación, cando se teña unha mellor perspectiva completarase cos resultados das avaliacións interna e externa do alumnado.

Será necesario comprobar polo menos os seguintes aspectos:

- Adecuación da materia de cada unidade didáctica ao tempo programado.
- Adecuación dos exercicios programados, tanto en canto á cantidade, como en canto á gradación na dificultade dos mesmos.
- Valorar o grao de participación nas distintas tarefas por parte do alumnado.
- Valorar o grao de adquisición dos coñecementos por parte do alumnado e, en caso de parecer insuficiente, estudar os motivos e propoñer medidas para remedialo (exercicios de reforzo, ampliación, recuperación, maior afondamento nas explicacións, ampliación do tempo dedicado ...)

A información obtida permitirá, se fose necesario, reconducir e mellorar a programación, os seus procesos de aplicación e os resultados da súa posta en marcha.

m. Información e publicidade

Os primeiros días do curso académico os alumnos matriculados no departamento de Plástica serán debidamente informados na presentación da materia dos obxetivos, contidos, estándares mínimos exigibles, criterios de avaliación, metodoloxía, materiais..... (facendo incidencia nos diferentes tipos de contidos, e as súas porcentaxes na nota da avaliación), así como da importancia de manter os principios de educación e respecto hacia os compañeiros, o profesor e os materiais da aula.

- **Información ao alumnado e ás familias:** Utilizarase a páxina web do instituto para colgar a programación de tódalas materias que imparte o departamento, de modo que tanto o alumnado como as familias teñan acceso inmediato a elas.
- **Publicidade:** Na páxina web do centro, no apartado Departamentos, estará a disposición de alumnado e familias esta programación.

6. 1º BACHARELATO. Debuxo Técnico I

• ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE IMPRESCINDIBLES CORRESPONDENTES A 4º ESO NON ADQUIRIDOS NO CURSO 2019/2020

Estes foron os aprendizaxes imprescindibles que o alumnado de 4º de ESO non adquiriu no curso 2019/2020 debido a situación de pandemia que vivimos dende o 13 de marzo. Algúns deles coinciden cos aprendizaxes que deben adquirir no curso de 1º de bacharelato (Debuxo Técnico I) polo que se reforzarán aqueles que se consideren necesarios e no momento necesario para a continuidade do proceso de ensinanza aprendizaxe na materia de Debuxo Técnico I.

4º ESO

B2.3. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.

B3.1. Coñecer os elementos e as finalidades da comunicación visual, observando e analizando os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.

B3.2. Identificar e clasificar obxectos en función da familia ou a rama do deseño.

B3.3. Realizar distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.

B3.3. Coñecer e planificar as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa.

B4.1. Analizar os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos.

- B4.1. Realizar un storyboard sinxelo a modo de guión para a secuencia dunha película.
- B4.2. Analizar e identificar as angulaciones e os movementos de cámara en unha película.
B4.2. Realizar fotografías tendo en conta criterios estáticos.
- B4.2. Analizar en imaxes de prensa as súas finalidades.
- B4.3. Elaborar imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador.
- B4.3. Proxectar un deseño publicitario persoal seguindo o esquema do proceso de creación utilizando os elementos da linguaxe gráficoplástica.
- B4.4. Analizar elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.

O curso 2020-2021 comezará cunha avaliación inicial que servirá para detectar as carencias e necesidades do alumnado, referidas basicamente aos contidos mínimos non traballados ou non adquiridos no curso académico 2019-2020. Non temos información dos non adquiridos polo alumnado que provén doutros centros. Algún deles coinciden cos aprendizaxes que debe adquirir no curso de 1º de Bacharelato polo que se reforzarán aqueles que se consideren necesarios para a continuidade do proceso de ensinanza aprendizaxe na materia.

a. Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliáveis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTANDAR
Bloque 1. Xeometría e debuxo técnico			
B1.1. Resolver problemas de configuración de formas poligonais sinxelas no plano coa axuda de utensilios convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da xeometría métrica de acordo cun esquema paso a paso e/ou unha figura de análise elaborada previamente.	DT1.B1.1.1. Deseña, modifica ou reproduce formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda do escuadro e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas. DT1.B1.1.2. Determina coa axuda de regra e compás os principais lugares xeométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano, e comproba graficamente o cumprimento das condicións establecidas. DT1.B1.1.3. Relaciona as liñas e os puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, e identifica as súas aplicacións. DT1.B1.1.4. Comprende as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, describe as súas propiedades e identifica as súas posibles aplicacións.	CSIEE, CM CCT, CA A	Deseñar, modificar ou reproducir formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda do escuadro e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas. Determinar coa axuda de regra e compás os principais lugares xeométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano. Relacionar as liñas e os puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, e identifica as súas aplicacións. Comprender as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo,

	<p>DT1.B1.1.5. Resolve triángulos coa axuda de regra e o compás, aplicando as propiedades das súas liñas e os puntos notables, e os principios xeométricos elementais, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>DT1.B1.1.6. Deseña, modifica ou reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza.</p> <p>DT1.B1.1.7. Reproduce figuras proporcionais determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida.</p> <p>DT1.B1.1.8. Comprende as características das transformacións xeométricas elementais (xiro, translación, simetría, homotecia e afinidade), identificando as súas invariantes, e aplícaa para a resolución de problemas xeométricos e para a representación de formas planas.</p>	<p>describe as súas propiedades e identificar as súas posibles aplicacións.</p> <p>Resolver triángulos coa axuda de regra e o compás, aplicando as propiedades das súas liñas e os puntos notables, e os principios xeométricos elementais, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>Deseñar, modificar ou reproducir cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza.</p> <p>Reproducir figuras proporcionais determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida.</p> <p>Comprender as características das transformacións xeométricas elementais (xiro, translación, simetría, homotecia e afinidade), identificando as súas invariantes, e aplícaa para a resolución de problemas xeométricos e para a representación de formas planas.</p>
--	---	---

<p>B1.2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tanxencias, resaltar a forma final determinada e indicar graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>DT1.B1.2.1. Identifica as relacións entre puntos de tanxencia, centros e raios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia.</p> <p>DT1.B1.2.2. Resolve problemas básicos de tanxencias coa axuda de regra e compás, aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, e utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas</p> <p>.DT1.B1.2.3. Aplica os coñecementos de tanxencias á construción de óvalos, ovoides e espirais, e relaciona a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.</p> <p>DT.B1.2.4. Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>CMCC T,CAA, CSIEE</p>	<p>Identificar as relacións entre puntos de tanxencia, centros e raios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia.</p> <p>Resolver problemas básicos de tanxencias coa axuda de regra e compás, aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, e utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p> <p>Aplicar os coñecementos de tanxencias á construción de óvalos, ovoides e espirais, e relaciona a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.</p> <p>Deseñar a partir dun bosquexo previo ou reproducir á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>
<p>Bloque 2. Sistemas de representación</p>			

<p>B2.1. Relacionar os fundamentos e as características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións ao debuxo técnico, seleccionando o sistema axeitado ao obxectivo previsto, e identificar as vantaxes e os inconvenientes en función da información que se desexe amosar e dos recursos dispoñibles.</p>	<p>DT1.B2.1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, e determina as características diferenciais e os elementos principais do sistema.</p> <p>DT1.B2.1.2. Establece o ámbito de aplicación dos principais sistemas de representación, e ilustra as súas vantaxes e os seus inconvenientes mediante o debuxo a man alzada dun mesmo corpo xeométrico sinxelo.</p> <p>DT1.B2.1.3. Selecciona o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo, analizando a complexidade da súa forma, a finalidade da representación, a exactitude requirida e os recursos informáticos dispoñibles.</p> <p>DT1.B2.1.4. Comprende os fundamentos do sistema diédrico e describe os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.</p> <p>DT1.B2.1.5. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolve problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude.</p> <p>DT1.B2.1.6. Deseña ou reproduce formas tridimensionais sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p> <p>DT1.B2.1.7. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionais sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e cabaleiras).</p> <p>DT1.B2.1.8. Determina seccións planas de obxectos tridimensionais sinxelos, visualizando intuitivamente a súa posición mediante perspectivas a man alzada, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.</p>	<p>CCL,CD, CMCCT,CAA, CSIEE,CCEC</p>	<p>Identificar o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, e determina as características diferenciais e os elementos principais do sistema.</p> <p>Establecer o ámbito de aplicación dos principais sistemas de representación, e ilustra as súas vantaxes e os seus inconvenientes mediante o debuxo a man alzada dun mesmo corpo xeométrico sinxelo.</p> <p>Seleccionar o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo.</p> <p>Comprender os fundamentos do sistema diédrico e describir os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.</p> <p>Comprender o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolver problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude.</p> <p>Deseñar ou reproducir formas tridimensionais sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco. Visualizar no espazo perspectivo formas tridimensionais sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e cabaleiras).</p>
---	--	--------------------------------------	--

<p>B2.2. Representar formas tridimensionais sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos do contorno próximo, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados, dispoñendo de acordo coa norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p>	<p>DT1.B2.2.1. Comprende o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante do sistema diédrico que permite rendibilizar os coñecementos adquiridos, ilustra as súas principais aplicacións mediante a resolución de problemas sinxelos de pertenza e intersección e obtén perfís dun terreo a partir das súas curvas de nivel.</p>	<p>CCEC</p>	<p>Comprender o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante do sistema diédrico</p>
<p>B2.3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionais a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, seleccionando a axonometría axeitada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e utilizando, de ser o caso, os coeficientes de redución determinados.</p>	<p>DT1.B2.3.1. Realiza perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado.</p> <p>DT1.B2.3.2. Realiza perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p>	<p>CCL, CSI EE, CMCCT</p>	<p>Realizar perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado.</p> <p>Realizar perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p>

<p>B2.4. Debuxar perspectivas cónicas de formas tridimensionais a partir de espazos do contomo ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, e valorar o método seleccionado, considerando a orientación das caras principais respecto do plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final.</p>	<p>DT1.B2.4.1. Comprende os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.</p> <p>DT1.B2.4.2. Debuxa coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p> <p>DT1.B2.4.3. Representa formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzada ou coa axuda de patróns de curvas.</p>		<p>Comprender os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.</p> <p>Debuxar coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p> <p>Representa formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzada ou coa axuda de patróns de curvas.</p>
<p>Bloque 3. Normalización</p>			
<p>B3.1. Valorar a normalización como convencionalismo para a comunicación universal que permite simplificar os métodos de produción, asegurar a calidade dos produtos, posibilitar a súa distribución e garantir a súa utilización polo destinatario final.</p>	<p>DT1.B3.1.1. Describe os obxectivos e os ámbitos de utilización das normas UNE, EN e ISO, e relaciona as específicas do debuxo técnico coa súa aplicación para a elección e a dobra de formatos, para o emprego de escalas, para establecer o valor representativo das liñas, para dispor as vistas e para a cotación.</p>	<p>CCL</p>	<p>Describir os obxectivos e os ámbitos de utilización das normas UNE, EN e ISO, e relaciona as específicas do debuxo técnico coa súa aplicación para a elección e a dobra de formatos, para o emprego de escalas, para establecer o valor representativo das liñas, para dispor as vistas e para a cotación.</p>

<p>B3.2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, cotación e métodos de proxección ortogonais e axonométricos, considerando o debuxo técnico coma linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxe e utilizándoo de forma obxectiva para interpretación de planos técnicos e a elaboración de bosquejos, esquemas, esbozos e planos.</p>	<p>DT1.B3.2.1. Obtén as dimensións relevantes de corpos ou espazos representados utilizando escalas normalizadas.</p>	<p>CSIEE,CAA, CMCCT,</p>	<p>Obter as dimensións relevantes de corpos ou espazos representados utilizando escalas normalizadas.</p>
	<p>DT1.B3.2.2. Representa pezas e elementos industriais ou de construción, aplicando as normas referidas aos principais métodos de proxección ortográficos, seleccionando as vistas imprescindibles para a súa definición, dispóndoas axeitadamente e diferenciando o trazado de eixes, liñas vistas e ocultas.</p> <p>DT1.B3.2.3. Cota pezas industriais sinxelas identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>DT1.B3.2.4. Cota espazos arquitectónicos sinxelos identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>DT1.B3.2.5. Representa obxectos con ocas mediante cortes e seccións, aplicando as normas básicas correspondentes.</p>		<p>Representar pezas e elementos industriais ou de construción, aplicando as normas referidas aos principais métodos de proxección ortográficos, seleccionando as vistas imprescindibles para a súa definición, dispóndoas axeitadamente e diferenciando o trazado de eixes, liñas vistas e ocultas.</p> <p>Cotar pezas industriais sinxelas identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>Cotar espazos arquitectónicos sinxelos identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>Representar obxectos con ocas mediante cortes e seccións, aplicando as normas básicas Correspondentes.</p>

b. Concreción dos obxectivos para o curso

b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.

g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.

i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.

l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

c. Concreción dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización

OBXECTIVOS	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMPORALIZACIÓN
(b, c, e, g, i, l, m)	B1.1. Trazados xeométricos. B1.2. Instrumentos e materiais do debuxo técnico. B1.3. Recoñecemento da xeometría na natureza. B1.4. Identificación de estruturas xeométricas na arte. B1.5. Valoración da xeometría como instrumento para o deseño gráfico, industrial e arquitectónico. B1.6. Trazados fundamentais no plano. B1.7. Operacións con segmentos. B1.8. Mediatriz. B1.9. Paralelismo e perpendicularidade. B1.10. Determinación de lugares xeométricos. Aplicacións. B1.11. Elaboración de fomas baseadas en redes modulares. B1.12. Circunferencia e círculo. B1.13. Ángulos.	Diseñar, modificar ou reproducir formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda do escuadro e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazo principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas. Determinar coa axuda de regra e compás os principais lugares xeométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano. Relacionar as liñas e os puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, e identificar as súas aplicacións. Comprender as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, describe as súas propiedades e identificar as súas posibles aplicacións.	1ª Avaliación 9 sesións

	<p>B1.14. Trazado de polígonos regulares.</p> <p>B1.15. Resolución gráfica de cuadriláteros e polígonos.</p> <p>B1.16.. Representación de formas planas.</p> <p>B1.17 Trazado de formas proporcionais.</p> <p>B1.18. Resolución gráfica de triángulos.</p> <p>B1.19. Determinación, propiedades e aplicacións dos seus puntos notables.</p> <p>B1.20. Proporcionalidade e semellanza.</p> <p>B1.21. Análise de trazado de formas poligonais por triangulación, radiación e itinerario.</p> <p>B1.22. Construción e utilización de escalas gráficas.</p> <p>B1.23. Transformacións xeométricas elementais: xiro, translación, simetría homotecia e afinidade. Identificación de invariants. Aplicacións.</p>	<p>Resolver triángulos coa axuda de regra e o compás, aplicando as propiedades das súas liñas e os puntos notables, e os principios xeométricos elementais, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>Deseñar, modificar ou reproducir cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza.</p> <p>Reproducir figuras proporcionais determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida.</p> <p>Comprender as características das transformacións xeométricas elementais (xiro, translación, simetría, homotecia e afinidade), identificando as súas invariants, e aplícaas para a resolución de problemas xeométricos e para a representación de formas planas.</p>	21 sesións
--	---	---	------------

(b, d, e, g, i, l)	<p>B1.24. Tanxencias e enlaces.</p> <p>B1.25. Resolución de problemas básicos de tanxencias e enlaces. Aplicacións.</p> <p>B1.26. Construción de curvas técnicas, óvalos, ovoides e espirais.</p> <p>B1.27. Aplicacións da xeometría ao deseño arquitectónico e industrial.</p> <p>B1.28. Xeometría e novas tecnoloxías.</p> <p>B1.29. Aplicacións de debuxo vectorial en 2D.</p> <p>B1.30. Exercicios de aplicación de trazado de tanxencias e enlaces.</p>	<p>Identificar as relacións entre puntos de tanxencia, centros e raios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia.</p> <p>Resolver problemas básicos de tanxencias coa axuda de regra e compás, aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, e utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p> <p>Aplicar os coñecementos de tanxencias á construción de óvalos, ovoides e espirais, e relaciona a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.</p> <p>Deseñar a partir dun bosquejo previo ou reproducir á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	18 sesións
--------------------	--	--	------------

(b, d, e, g, i, l)	<p>B2.1. Fundamentos dos sistemas de representación.</p> <p>B2.2. Sistemas de representación na arte.</p> <p>B2.3. Evolución histórica dos sistemas de representación.</p> <p>B2.4. Sistemas de representación e debuxo técnico. Ámbitos de aplicación.</p> <p>B2.5. Vantaxes e inconvenientes. Criterios de selección.</p> <p>B2.6. Clases de proxección.</p> <p>B2.7. Sistemas de representación e novas tecnoloxías.</p> <p>B2.8. Aplicacións de debuxo vectorial en 3D.</p> <p>B2.9. Sistema diédrico.</p> <p>B2.10. procedementos para a obtención das proxeccións diédricas.</p> <p>B2.11. Disposición normalizada.</p> <p>B2.12. Reversibilidade do sistema. Número de proxección suficientes.</p> <p>B2.13. Representación e identificación de puntos, rectas e planos. posicións no espazo. paralelismo e perpendicularidade. Pertenza e intersección.</p> <p>B2.14. proxeccións diédricas de sólidos e espazos sinxelos.</p> <p>B2.15. Seccións planas. Determinación da súa verdadeira magnitude.</p> <p>B2.16. procedementos para a obtención e disposición das proxeccións diédricas.</p> <p>B2.17. Visualización e debuxo a man alzada de axonometrías a partir das vistas principais de pezas sinxelas.</p> <p>B2.18. Seccións planas. Determinación da súa verdadeira magnitude.</p>	<p>Identificar o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, e determina as características diferenciais e os elementos principais do sistema.</p> <p>Establecer o ámbito de aplicación dos principais sistemas de representación, e ilustra as súas vantaxes e os seus inconvenientes mediante o debuxo a man alzada dun mesmo corpo xeométrico sinxelo.</p> <p>Seleccionar o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo, analizando a complexidade da súa forma, a finalidade da representación, a exactitude requirida e os recursos informáticos dispoñibles.</p> <p>Comprender os fundamentos do sistema diédrico e describe os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.</p> <p>Comprender o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolve problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude.</p> <p>Deseña ou reproduce formas tridimensionais sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoño as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p>	<p>1ª e 2ª Avaluación</p> <p>38 sesións</p>
--------------------	--	--	---

(b, d, e, g, i, l)	B2.19. Sistema de planos acotados: aplicacións.	Comprender o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante do sistema diédrico que permite rendibilizar os coñecementos adquiridos, ilustra as súas principais aplicacións mediante a resolución de problemas sinxelos de pertenza e intersección e obtén perfís dun terreo a partir das súas curvas de nivel.	6 sesións
(b, d, e, g, i, l)	B2.20. Sistema axonométrico. B2.21. Fundamentos do sistema. Disposición dos eixes e utilización dos coeficientes de redución. B2.22. Sistema axonométrico ortogonal, perspectivas isométricas, dimétricas e trimétricas. B2.23. Sistema axonométrico oblicuo: perspectivas cabaleiras e militares. B2.24. Aplicación do óvalo isométrico como representación simplificada de formas circulares.	Realizar perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado. Realizar perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.	2º e 3ª Avaliación 12 sesións
(b, d, e, g, i, l)	B2.25. Sistema cónico central. B2.26. Elementos do sistema. Plano do cadro e cono visual. B2.27. Determinación do punto de vista e orientación das caras principais. B2.28. Paralelismo. Puntos de fuga. Puntos métricos. B2.29. Representación simplificada da circunferencia. B2.30. Sistema cónico oblicuo. B2.31. Representación simplificada da circunferencia. B2.32. Representación de sólidos nos diferentes sistemas.	Comprende os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida. Debuxar coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado. Representar formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzada ou coa axuda de patróns de curvas.	18 sesións

(b, d, e, g, i, l)	<p>B3.1. Elementos da normalización consonte a normativa.</p> <p>B3.2. Proxecto: necesidade e ámbito de aplicación das normas.</p> <p>B3.3. Formatos. Dobra de planos.</p> <p>B3.4. Vistas. Liñas normalizadas.</p> <p>B3.5. Aplicacións da normalización.</p> <p>B3.6. Escalas. Cotación.</p> <p>B3.7. Debuxo industrial.</p> <p>B3.6. Escalas. Cotación.</p> <p>B3.8. Debuxo arquitectónico.</p> <p>B3.9. Cortes e seccións.</p>	<p>Describir os obxectivos e os ámbitos de utilización das normas UNE, EN e ISO, e relaciona as específicas do debuxo técnico coa súa aplicación para a elección e a dobra de formatos, para o emprego de escalas, para establecer o valor representativo das liñas, para dispor as vistas e para a cotación.</p> <p>Obter as dimensións relevantes de corpos ou espazos representados utilizando escalas normalizadas.</p> <p>Representar pezas e elementos industriais ou de construción, aplicando as normas referidas aos principais métodos de proxección ortográficos, seleccionando as vistas imprescindibles para a súa definición, dispóndoas axeitadamente e diferenciando o trazado de eixes, liñas vistas e ocultas.</p> <p>Acotar pezas industriais sinxelas identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>Acotar espazos arquitectónicos sinxelos identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>Representar obxectos con cortes e seccións, aplicando as normas básicas correspondentes.</p>	<p>16 sesións</p> <p>Total: 34 semanas e media.</p>
--------------------	--	--	---

d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<p>DT1.B1.1.1. Diseña, modifica ou reproduce formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda do escuadro e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p> <p>DT1.B1.1.2. Determina coa axuda de regra e compás os principais lugares xeométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano, e comproba graficamente o cumprimento das condicións establecidas</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p>

<p>DT1.B1.1.3. Relaciona as liñas e os puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, e identifica as súas aplicacións.</p> <p>DT1.B1.1.4. Comprende as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, describe as súas propiedades e identifica as súas posibles aplicacións.</p> <p>DT1.B1.1.5. Resolve triángulos coa axuda de regra e o compás, aplicando as propiedades das súas liñas e os puntos notables, e os principios xeométricos elementais, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>DT1.B1.1.6. Deseña, modifica ou reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza.</p> <p>DT1.B1.1.7. Reproduce figuras proporcionais determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
<p>DT1.B1.1.8. Comprende as características das transformacións xeométricas elementais (xiro, translación, simetría, homotecia e afinidade), identificando as súas invariantes, e aplícaa para a resolución de problemas xeométricos e para a representación de formas planas.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
<p>DT1.B1.2.1. Identifica as relacións entre puntos de tanxencia, centros e raios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p>
<p>DT1.B1.2.2. Resolve problemas básicos de tanxencias coa axuda de regra e compás, aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, e utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p> <p>DT1.B1.2.3. Aplica os coñecementos de tanxencias á construción de óvalos, ovoides e espirais, e relaciona a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.</p> <p>DT1.B1.2.4. Deseña a partir dun bosquejo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>

<p>DT1.B2.1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, e determina as características diferenciais e os elementos principais do sistema.</p> <p>DT1.B2.1.2. Establece o ámbito de aplicación dos principais sistemas de representación, e ilustra as súas vantaxes e os seus inconvenientes mediante o debuxo a man alzada dun mesmo corpo xeométrico sinxelo.</p> <p>DT1.B2.1.3. Selecciona o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo, analizando a complexidade da súa forma, a finalidade da representación, a exactitude requirida e os recursos informáticos dispoñibles.</p> <p>DT1.B2.1.4. Comprende os fundamentos do sistema diédrico e describe os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.</p> <p>DT1.B2.1.5. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolve problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude.</p> <p>DT1.B2.1.6. Deseña ou reproduce formas tridimensionais sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
<p>DT1.B2.1.7. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionais sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e cabaleiras).</p> <p>DT1.B2.1.8. Determina seccións planas de obxectos tridimensionais sinxelos, visualizando intuitivamente a súa posición mediante perspectivas a man alzada, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p>
<p>DT1.B2.2.1. Comprende o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante do sistema diédrico que permite rendibilizar os coñecementos adquiridos, ilustra as súas principais aplicacións mediante a resolución de problemas sinxelos de pertenza e intersección e obtén perfís dun terreo a partir das súas curvas de nivel.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p>
<p>DT1.B2.3.1. Realiza perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre tableiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado.</p> <p>DT1.B2.3.2. Realiza perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>

<p>DT1.B2.4.1. Comprende os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.</p> <p>DT1.B2.4.2. Debuxa coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p> <p>DT1.B2.4.3. Representa formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzada ou coa axuda de patróns de curvas.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.</p>
<p>DT1.B3.1.1. Describe os obxectivos e os ámbitos de utilización das normas UNE, EN e ISO, e relaciona as específicas do debuxo técnico coa súa aplicación para a elección e a dobra de formatos, para o emprego de escalas, para establecer o valor representativo das liñas, para dispor as vistas e para a cotación.</p> <p>DT1.B3.2.1. Obtén as dimensións relevantes de corpos ou espazos representados utilizando escalas normalizadas.</p> <p>DT1.B3.2.2. Representa pezas e elementos industriais ou de construción, aplicando as normas referidas aos principais métodos de proxección ortográficos, seleccionando as vistas imprescindibles para a súa definición, dispoñendoas axeitadamente e diferenciando o trazado de eixes, liñas vistas e ocultas.</p> <p>DT1.B3.2.3. Cota pezas industriais sinxelas identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispoñendoas de acordo coa norma.</p> <p>DT1.B3.2.4. Cota espazos arquitectónicos sinxelos identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispoñendoas de acordo coa norma.</p> <p>DT1.B3.2.5. Representa obxectos con ocos mediante cortes e seccións, aplicando as normas básicas correspondentes.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>

e. Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado

- Criterios de avaliación

O proceso de avaliación é fundamental no desenvolvemento do curso e dentro da propia programación. Neste punto imos traballar sobre as avaliacións realizadas aos alumnos, realizarase unha avaliación inicial ao principio do curso. En este punto imos centrarnos no proceso de avaliación continua, en como se vai cualificar aos alumnos e os criterios que teremos en conta á hora de decidir a promoción dos alumnos. Servirá para realizar modificacións na programación, tanto nas estratexias metodolóxicas como na temporalización entre outros puntos, de cara a conseguir que os alumnos acaden os obxectivos previstos.

O eixo central da avaliación son os estándares de aprendizaxe. Para avaliar estes estándares de aprendizaxe usaranse distintos procedementos e instrumentos de avaliación.

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Procedementos de avaliación	Instrumentos de avaliación
Proba escrita, oral ou telemática	Corrección individual
Observación sistemática	Caderno do profesor/lista de control
Traballo individual/grupal	Corrección individual/grupal/rúbrica
Traballos de investigación	Rúbrica

No caso de que haxa alumnado illado por mor do covid-19 ou ben por calquera outra enfermidade que non lle permita a asistencia á clase, utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos para o escenario (3).

▶ **(2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** os días que a actividade lectiva sexa presencial utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos no escenario (1). Os días que a actividade sexa non presencial, utilizaranse os do escenario (3).

▶ **(3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:**

En calquera intre deste período, poderanse utilizar outros procedementos de avaliación adaptados ás circunstancias, para valorar o grao de desenvolvemento acadado polo alumnado. Por exemplo:

- as probas obxectivas telemáticas.
- a entrega dos exercicios obrigatorios e voluntarios propostos.
- os traballos obrigatorios e voluntarios propostos.
- cuestionarios ou probas na aula virtual.
- videoconferencias en pequeno grupo ou individuais, etc.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

Se previamente ás avaliacións finais, o profesorado e alumnado puidera incorporarse ao instituto, o alumnado que tiveran demostrada a imposibilidade de ter realizadas as actividades telemáticas podería realizar actividades presenciais de recuperación. Esta proba conterá cuestións con similar dificultade as realizadas de modo telemático.

-Criterios de cualificación

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Dado o carácter teórico-práctico da materia. Aplicarase a avaliación continua a:

1. Traballos prácticos (Apuntes, láminas, traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral), que se recollerán periodicamente para a súa valoración. As láminas valoraránse de 0 a 10 e os traballos con rúbricas.
2. En cada avaliación faranse probas escritas que permitan coñecer o grao de comprensión dos contidos teóricos. Tamén se valorarán de 0 a 10.

3. Observación directa do alumno para comprobar: traballo diario, apuntes recollidos na clase, interese por traer o material que se lle solicita, etc.
4. Os procedementos para a avaliación serán os seguintes:
  - a) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
  - b) Observación sistemática.
  - c) Produción dos alumnos : traballos individuais/en grupo (láminas, apuntes, bosquexos, traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral) realizados na clase e na casa.
5. Os instrumentos da avaliación serán os seguintes:
  - a) As propias producións dos alumnos:
    - 1) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
    - 2) Traballos e apuntes (LC) dos alumnos recollidos nunha carpeta ou cartafol.
  - b) caderno do profesor no que se recolleran os resultados da observación diaria na clase.
6. Criterios para determinar as cualificacións trimestrais:

Para a cualificación teremos en conta:

- a) Realizarase como mínimo unha proba-exame durante cada trimestre, aínda que poden realizarse mais en función da materia que corresponda a cada avaliación, que constará/n de preguntas ou cuestións teóricas e resolución de exercicios e problemas relacionados cos estándares de aprendizaxe.
- b) En todos os estándares se valorará o traballo diario realizado polo alumnado, que quedará reflectido no caderno do profesor.
- c) Para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (físicamente, aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.
- d) No caso dunha situación excepcional por parte do alumno/a, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliadas e actividades de recuperación."
- e) Si un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).
- f) uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, Ipad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.

- g) Se un/ha alumno/a non realiza o exame o día que estaba fixado deberá aportar un xustificante oficial (salvo no caso de síntomas COVID, no que non será necesario) para poder realizalo o día que marque o profesor ou ben facer unha proba telemática, que pode ser:
- 1) Unha autoavaliación na aula virtual.
  - 2) un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.
  - 3) actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a
- h) Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución e aparece na táboa de estándares. Punto 7. ANEXO I.

En resumen:

- a) A cualificación de cada trimestre será o resultado da suma das cualificacións obtidas polo alumno nos seguintes apartados, de acordo coa ponderación proposta para cada un deles:

Apartados	Instrumentos de avaliación	Observacións	Ponderacións
A	Probas escritas (exames)	Cada proba valorarase de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificacións obtidas nas distintas probas.	70 %
B	Traballos dos alumnos, apuntes e láminas realizados na aula e recollidos nunha carpeta.	Cada lámina valoraranse de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificación obtida na carpeta completa.	20 %
C	Caderno do profesor, cadro de observación e rexistro de incidencias da actitude do alumno na aula.	O profesor valorará de 0 a 10 puntos ao longo de cada avaliación os seguintes aspectos: material, atención, participación e traballo na clase...	10 %

- b) A valoración do apartado A, farase de acordo cos criterios de corrección (establecerase a puntuación de cada unha das preguntas no conxunto da proba) que se estableceran para cada proba.
- c) A valoración do apartado B, realizarase do seguinte xeito:

- Puntualidade e respecto polas datas de entrega dos traballos (dentro de prazo) 10%.
  - Avaliación de actitudes (Interese por recoller información, apuntes, datos na clase e fora do ámbito escolar, interese pola consecución de resultados orixinais e interesantes, esforzo e método de traballo): 20%.
  - Avaliación de coñecementos e habilidades (acabado da obra, capacidade expresiva, dominio dos procedementos e técnicas, pulcritude no acabado sobre todo nos traballos de carácter técnico e equilibrio e coidado na composición): 70%.
- d) A valoración do apartado C, realizarase do seguinte xeito: Cada alumno disporá de 10 puntos iniciais por trimestre que se irán reduciendo en función das faltas de material, de atención, de participación e de traballo na clase.

Respecto á actitude e motivación, considérase:

- Estar atento á clase.
- Participar activamente na clase.
- Non ter faltas non xustificadas de asistencia ou puntualidade.
- Traer o material necesario para seguir a clase.

Respecto ao traballo diario, considerase:

- Realizar as actividades pedidas na aula ou fora da mesma.
- Presentar o caderno completo cando o profesor o considere oportuno.

- e) En consecuencia co reflectido nos puntos anteriores, a cualificación de cada trimestre indicárase en cifras, podendo expresarse ata un decimal, e obtárase do seguinte xeito:

$$\text{Cualificación} = \text{Apartado A} \times 0,7 + \text{Apartado B} \times 0,2 + \text{Apartado C} \times 0,1$$

7. Cualificación da avaliación:

A cualificación obtida en cada trimestre, redondearase, de ser o caso, de xeito que o decimal se asimilará ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior e ao anterior nos restantes casos, sen prexuízo que a nota mínima será de 0 punto. Así, a una cualificación trimestral de 4,5 corresponderalle 5; a unha cualificación trimestral de 4,4 corresponderalle unha cualificación de 4.

Aplicaremos o principio de non contradición coa normativa de ámbito superior, pero se un/ha alumno/a que non está enfermo/a nin nunha situación excepcional, non realiza un mínimo das actividades avaliadas previstas correspondentes ó período de avaliación que lle permitan cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación, a súa nota non será superior a 4 e precisará superar as actividades de recuperación correspondentes.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de

facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliábeis e actividades de recuperación.

Se un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).

8. Actividades e probas de recuperación:

- a) O alumnado que, nas probas de avaliacións obteña unha cualificación de 1, 2, 3 ou 4 puntos, deberá realizar a correspondente proba de recuperación.
- b) A nota obtida na proba de recuperación, se lle engadirá a obtida no apartado B e C dese trimestre.
- c) Entenderase que a avaliación está superada cando a cualificación, unha vez realizado o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.
- d) As probas de recuperación terán lugar nos primeiros días lectivos da seguinte avaliación. A da terceira avaliación, nos derradeiros días do mes de xuño, e, de ser o caso, outras da primeira e segunda avaliacións para os alumnos que non as superasen.

9. Criterios para determinar a cualificación final:

- A avaliación final ordinaria do mes de xuño: A cualificación final será a media das tres avaliacións trimestrais. Co carácter xeral, para superar a materia requirirase a superación das tres avaliacións, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- Avaliación final extraordinaria do mes de setembro: Os alumnos que non superen a materia na avaliación ordinaria do mes de xuño poderán realizar unha proba no mes de setembro nas datas establecidas ao efecto, que será cualificada de 0 a10, podendo expresarse ata 1 decimal, considerándose superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- **Avaliación no caso de imposibilidade de avaliación continua pola falta de asistencia:** só contemplamos esta circunstancia no suposto reflectido no R.R.I., é dicir, no caso de absentismo reiterado e inxustificado segundo a ratio de horas semanais que recolle dito documento. Para este alumnado, a cualificación final ordinaria de xuño será a que resulte dun exame extraordinario global (de toda a materia) a celebrar, se é o caso, nas derradeiras datas do curso e non terá oportunidade de recuperación ata a convocatoria de setembro. Nesta convocatoria realizará o mesmo exame que o demais alumnado convocado.

▶ **ESCENARIO (2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

▶ **ESCENARIO (3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:** Neste caso, o/a profesor/a fará actividades avaliativas telemáticas, que poden ser:

- unha autoavaliación na aula virtual.

- un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.
- actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a.
- Calquera outra proba que os medios telemáticos dos que dispoñamos nese momento o permitan.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliáveis e actividades de recuperación.

A recuperación de cada avaliación farase unha vez rematada esta e de maneira telemática.

Se un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).

O uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, Ipad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.

Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución que aparece na táboa de estándares.

A nota das probas será a media das probas realizadas.

A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

- Criterios de corrección

Nos exames (escritos, orais ou telemáticos):

- No desenvolvemento dos exercicios valorarase:
  - A utilización da linguaxe, notación e símbolos adecuados.
  - A utilización de argumentos, xustificacións e razoamentos coherentes.
  - A precisión e rigor adecuados para a resolución de problemas.

- O plantexamento, o desenvolvemento e a claridade da resposta ás cuestións formuladas
- A interpretación da solución do exercicios (non chega con dar un resultado despois dunha serie de operacións).
- Non se valorará ningún exercicio que non estea debidamente explicado ou non inclúa os pasos necesarios para chegar á solución. En ningún caso se valorará unha simple operación matemática.
- A ausencia de operacións que xustifiquen a aparición dalgún dato que non estea presente no enunciado, así como non poñer explicitamente a fórmula a empregar, restará ata un 50 % da nota.
- Os erros graves de concepto suporán a anulación o apartado correspondente.
- Os parágrafos/apartados que esixen a solución dun apartado anterior cualificaranse independentemente do resultado do devandito apartado, coa excepción de que estean baseados nun erro grave de concepto.
- Un resultado erróneo pero cun razoamento correcto valorarase.
- A puntuación de cada pregunta do exame figurará no mesmo.
- No escenario (3) e nalgúns casos no (2)) os exames serán telemáticos, ven por medio de autoavaliacións na aula virtual, conexión por videoconferencia, etc, polo que calquera incidencia que provoque dúbidas no profesor (respostas iguais ás de outro compañeiro, estar mirando o móbil durante un exame nunha videoconferencia, etc) suporá unha anulación do mesmo.

Nos traballos:

- Deben constar de todas as partes dun proxecto: Descontarase a parte da puntuación correspondente por cada unha que falte.
- Deben proporcionar a información necesaria para unha fácil comprensión da investigación realizada, e non só un “corta e pega” de internet, sen conexión entre os textos.
- Valorarase a utilización de linguaxe científico.
- Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

B. 2º BACHARELATO. Debuxo Técnico II

•ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE IMPRESCINDIBLES CORRESPONDENTES A 1º DE BACHARELATO NON ADQUIRIDOS NO CURSO 2019/2020

Estes foron os aprendizaxes imprescindibles que o alumnado de 1º de bacharelato non adquiriu no curso 2019/2020 debido a situación de pandemia que vivimos desde o 13 de marzo. Algún deles coinciden cos aprendizaxes que debe adquirir no curso de 2º de Bacharelato polo que se reforzarán aqueles que se consideren necesarios e no momento necesario para a continuidade do proceso de ensinanza aprendizaxe na materia de Debuxo Técnico II.

B2.1. Comprender o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolver problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude.

B2.2. Comprender o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante do sistema diédrico

B2.3. Realizar perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoño a súa orientación para simplificar o seu trazado.

B2.3. Realizar perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado.

B2.4. Comprender os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.

B2.4. Debuxar coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoño a súa orientación para simplificar o seu trazado.

B2.4. Representa formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a manalzada ou coa axuda de patróns de curvas.

B3.2. Representar obxectos con ocós mediante cortes e seccións, aplicando as normas básicas Correspondentes.

O curso 2020-2021 comezará coma sempre para Dibujo Técnico II, repasarase o reforzase os estándares esquecidos ou non adquiridos que se consideren necesarios e no momento necesario para a continuidade do proceso de ensinanza aprendizaxe na materia de Debuxo Técnico II.

a. Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliábeis que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA ESTÁNDAR
Bloque 1. Xeometría e debuxo técnico			

<p>B1.1. Resolver problemas de tanxencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por inversión, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>DT2.B1.1.1. Identifica a estrutura xeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a partir da análise de plantas, alzados, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidade.</p> <p>DT2.B1.1.2. Determina lugares xeométricos de aplicación ao debuxo aplicando os conceptos de potencia e inversión.</p> <p>DT2.B1.1.3. Transforma por inversión figuras planas compostas por puntos, rectas e circunferencias describindo as súas posibles aplicacións á resolución de problemas xeométricos.</p> <p>DT2. B1.1.4. Selecciona estratexias para a resolución de problemas xeométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analogía noutros problemas máis sinxelos.</p> <p>DT2.B1.1.5. Resolve problemas de tanxencia aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, e indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>CCL,CMCCT,CAA,CSIEE</p>	<p>Identificar a estrutura xeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a partir da análise de plantas, alzados, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidade.</p> <p>Determinar lugares xeométricos de aplicación ao debuxo aplicando os conceptos de potencia e inversión.</p> <p>Transformar por inversión figuras planas compostas por puntos, rectas e circunferencias describindo as súas posibles aplicacións á resolución de problemas xeométricos.</p> <p>Seleccionar estratexias para a resolución de problemas xeométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analogía noutros problemas máis sinxelos.</p> <p>Resolve problemas de tanxencia aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, e indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>
<p>B1.2. Debuxar curvas cónicas e identificar os seus principais elementos, utilizando as súas propiedades fundamentais para resolver problemas de pertenza, tanxencia ou incidencia</p>	<p>DT2.B1.2.1. Comprende a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describe as súas propiedades e identifica as súas aplicacións.</p> <p>DT2.B1.2.2. Resolve problemas de pertenza, intersección e tanxencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>DT2.B1.2.3. Traza curvas cónicas logo de determinar os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tanxentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homoloxía.</p>	<p>CCL,CAA,CSIEE</p>	<p>Comprender a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describe as súas propiedades e identifica as súas aplicacións.</p> <p>Resolver problemas de pertenza, intersección e tanxencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>Trazar curvas cónicas logo de determinar os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tanxentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homoloxía.</p>

<p>B1.3. Relacionar as transformacións homolóxicas coas súas aplicacións á xeometría plana e aos sistemas de representación, valorando a rapidez e a exactitude nos trazados que proporciona a súa utilización.</p>	<p>DT2.B1.3.1. Comprende as características das transformacións homolóxicas, identifica os seus invariantes xeométricos e describe as súas aplicacións.</p> <p>DT2.B1.3.2. Aplica a homoloxía e afinidade á resolución de problemas xeométricos e á representación de formas planas.</p> <p>DT2.B1.3.3. Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas complexas, e indica graficamente a construción auxiliar utilizada.</p>	<p>CCL, CSIEE, CM CCT</p>	<p>Comprender as características das transformacións homolóxicas, identifica os seus invariantes xeométricos e describe as súas aplicacións.</p> <p>Aplicar a homoloxía e a afinidade á resolución de problemas xeométricos e á representación de formas planas.</p> <p>Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas complexas, e indica graficamente a construción auxiliar utilizada</p>
<p>Bloque 2. Sistemas de representación</p>			

<p>B2.1. Valorar a importancia da elaboración de debuxos a man alzada para desenvolver a visión espacial, analizando a posición relativa entre rectas, planos e superficies, identificando as súas relacións métricas para determinar o sistema de representación axeitado e a estratexia idónea que solucione os problemas de representación de corpos ou espazos tridimensionais.</p>	<p>DT2.B2.1.1. Comprende os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e a perpendicularidade entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados como ferramenta base para resolver problemas de pertenza, posición, mínimas distancias e verdadeira magnitude.</p> <p>DT2.B2.1.2. representa figuras planas contidas en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas.</p> <p>DT2.B2.1.3. Determina a verdadeira magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatements ou cambios de plano en sistema diédrico e, de ser o caso, no sistema de planos acotados.</p> <p>DT2.B2.1.4. Representa o hexáhedro ou cubo en calquera posición respecto aos planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxección diédricas, determinando partes vistas e ocultas.</p>	<p>CAA, CSIEE</p>	<p>Comprender os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e a perpendicularidade entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados como ferramenta base para resolver problemas de pertenza, posición, mínimas distancias e verdadeira magnitude.</p> <p>Representar figuras planas contidas en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas.</p> <p>Determinar a verdadeira magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatements ou cambios de plano en sistema diédrico e, de ser o caso, no sistema de planos acotados.</p> <p>Representar o hexáhedro ou cubo en calquera posición respecto aos planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxección diédricas, determinando partes vistas e ocultas.</p>
<p>B2.2. Representar poliédros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos mediante as súas proxeccións ortográficas, analizando as posicións singulares respecto aos planos de proxección, determinando as relacións métricas entre os seus elementos, as seccións planas principais e a verdadeira magnitude ou desenvolvemento das superficies que os conforman.</p>	<p>DT2.B2.2.1. Representa cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispor as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida.</p> <p>DT2.B2.2.2. Determina a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.</p> <p>DT2.B2.2.3. Acha a intersección entre liñas rectas e corpos xeométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas ou a súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizando para a determinación dos puntos de entrada e saída.</p> <p>DT2.B2.2.4. Desenvolve</p>	<p>CMCCT, CAA</p>	<p>Representar cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispor as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida.</p> <p>Determinar a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.</p> <p>Achar a intersección entre liñas rectas e corpos xeométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas ou a súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizando</p>

	superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatements ou cambios de plano para obter a verdadeira magnitude das arestas e caras que as conforman.		para a deteminación dos puntos de entrada e saída. Desenvolver superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatements ou cambios de plano para obter a verdadeira magnitude das arestas e caras que as conforman.
B2.3. Debuxar axonometrías de poliedro regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios, utilizando a axuda do abatemento de figuras planas situadas nos planos coordenados, calculando os coeficientes de redución determinando as seccións planas principais.	DT2.B2.3.1. Comprende os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de redución. DT2.B2.3.2. Debuxa axonometrías de corpos ou espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios. DT2.B2.3.3. Determina a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formado por superficies poliédricas, debuxando isometrías ou perspectivas cabaleiras.	CMCCT, CCEC	Comprender os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de redución. Debuxar axonometrías de corpos ou espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios. Determinar a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formado por superficies poliédricas, debuxando isometrías ou perspectivas cabaleiras.
Bloque 3. Documentación gráfica de proxectos			
B3.1. Elaborar bosquejos, esbozos e planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorar a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificar de maneira conxunta o seu desenvolvemento,, revisar o avance dos traballos e asumir as tarefas encomendadas con responsabilidade.	DT2.B3.1.1. Elabora e participa activamente en proxectos cooperativos de construción xeométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do debuxo técnico. DT2.B3.1.2. Identifica formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que os definen. DT2.B3.1.3. Debuxa bosquejos a man alzada e esbozos cotados para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas. DT2.B3.1.4. Elabora esbozos de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, os cortes e/ou as seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bosquejos a man alzada para a elaboración de debuxos cotados e planos de	CSC, CMCCT, CCEC	Elaborar e participa activamente en proxectos cooperativos de construción xeométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do debuxo técnico. Identificar formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que os definen. Debuxar bosquejos a man alzada e esbozos cotados para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas. Elaborar esbozos de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, os cortes e/ou as seccións necesarias,

	montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo coa normativa de aplicación.		tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bosquejos a man alzada para a elaboración de debuxos cotados e planos de montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo coa normativa de aplicación.
B3.2. Presentar de xeito individual e colectivo os bosquejos, os esbozos e os planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorar a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificar de maneira conxunta o seu desenvolvemento, revisar o avance dos traballos e asumir as tarefas encomendadas con responsabilidade.	<p>DT2.B3.2.1. Comprende as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, e valora a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a súa utilización.</p> <p>DT2.B3.2.2. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoño a información relacionadas pola súa utilidade.</p> <p>DT2.B3.2.3. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos en 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadramento, a iluminación e o punto de vista adecuado ao propósito buscado.</p> <p>DT2.B3.2.4. Presenta os traballos de debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de xeito que estes sexan claros e limpos, e que respondan ao obxectivo para os que se realizaron.</p>	CD	<p>Comprender as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, e valora a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a súa utilización.</p> <p>Representar obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoño a información relacionadas pola súa utilidade.</p> <p>Representar obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos en 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadramento, a iluminación e o punto de vista adecuado ao propósito buscado.</p>

b. Concreción dos obxetivos para o curso

b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

c. Concreción dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización

OBXECTIVOS	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZASE	TEMP. HORAS
(b, c, e, g, i, l, m)	<p>B1.1. Resolución de problemas xeométricos.</p> <p>B1.2. Proporcionalidade. Rectángulo áureo. Aplicacións.</p> <p>B1.3. Construción de figuras planas equivalentes.</p> <p>B1.4. Relación entre os ángulos e a circunferencia. Arco capaz.</p> <p>B1.5. Aplicacións.</p> <p>B1.6. Potencia dun punto respecto a unha circunferencia. Determinación e propiedades do eixe radical. Aplicación á resolución de tanxencias.</p> <p>B1.7. Inversión. Determinación de figuras inversas. Aplicación á resolución de tanxencias.</p>	<p>Identificar a estrutura xeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a partir de análise de plantas, alzado, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidade.</p> <p>Determinar lugares xeométricos de aplicación ao debuxo aplicando os conceptos de potencia ou inversión.</p> <p>Transformar por inversión figuras planas compostas por puntos, rectas e circunferencias describindo as súas posibles aplicacións á resolución de problemas xeométricos.</p> <p>Resolver problemas de tanxencias aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>1ª Avaluación</p> <p>15 sesións</p>
	<p>B1.8. Transformacións xeométricas. Aplicacións.</p> <p>B1.9. Trazado de curvas cónicas e técnicas.</p> <p>B1.10. Curvas cónicas. Orixe, determinación e trazado da elipse, a parábola e a hipérbola.</p> <p>B1.11. Curvas técnicas. Orixe, determinación e trazado das curvas cíclicas e envolventes.</p> <p>B1.12. Resolución de problemas de pertenza, tanxencia e incidencia. Aplicacións.</p>	<p>Comprender a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describir as súas propiedades e identificar as súas aplicacións.</p> <p>Resolver problemas de pertenza, intersección e tanxencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades, e xustificar o procedemento utilizando.</p> <p>Trazar curvas cónicas logo de determinar os elementos que as definen, tales como eixes, focos directrices, tanxentes ou asíntotas, resolvendo a seu trazado por puntos</p>	<p>15 sesións</p>

	<p>B1.13. Homoloxía. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras homólogas. Aplicacións.</p> <p>B1.14. Afinidade. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras afíns. Construción da elipse afín a unha circunferencia.</p> <p>B1.15. Trazado de figuras planas complexas utilizando escalas e construcións auxiliares axeitadas.</p>	<p>ou por homoloxía respecto á circunferencia.</p> <p>Comprender as características das transformacións homolóxicas, identificar os seus invariantes xeométricos e describe as súas aplicacións.</p> <p>Aplicar a homoloxía e a afinidade á resolución de problemas xeométricos e á representación de formas planas.</p> <p>Deseñar a partir dun bosquexo previo ou reproducir á escala conveniente figuras planas complexas, e indicar gráficamente a construción auxiliar utilizada.</p>	
(b, d, e, g, i, l)	<p>B2.1. Punto, recta e plano no sistema diédrico.</p> <p>B2.2. Resolución de problemas de pertenza, incidencia, paralelismo e perpendicularidade.</p> <p>B2.3. Determinación da verdadeira magnitude de segmentos e formas planas.</p> <p>B2.4. Construción de figuras planas no sistema diédrico.</p> <p>B2.5. Abatemento de planos. Determinación dos seus elementos. Aplicacións.</p> <p>B2.6. Xiro dun corpo xeométrico. Aplicacións.</p> <p>B2.7. Cambios de plano. Determinación das novas proxeccións. Aplicacións.</p> <p>B2.8. Afinidade entre proxeccións.</p> <p>B2.9. Problema inverso ao abatemento.</p> <p>B2.10. Corpos xeométricos no sistema diédrico.</p> <p>B2.11. Representación de poliedros regulares. Posicións singulares.</p> <p>B2.12. Determinación das súas seccións principais.</p> <p>B2.13. Representación de prismas e pirámides.</p>	<p>Comprender os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e a perpendicularidade entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados como ferramenta base para resolver problemas de pertenza, posición, mínimas distancias e verdadeira magnitude.</p> <p>Representar figuras planas contidas en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas.</p> <p>Determinar a verdadeira magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatementos ou cambios de plano en sistema diédrico e, de ser o caso, no sistema de planos cotados.</p> <p>Representar o hexaedro ou cubo en calquera posición respecto aos planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxeccións diédricas, determinando partes vistas e ocultas.</p>	<p>20 sesións</p> <p>1ª e 2ª Avaliación</p> <p>12 sesións</p>
	<p>B2.14. Representación de cilindros, conos e esferas. Seccións planas.</p> <p>B2.15. Determinación de seccións planas e elaboración de desenvolvementos.</p> <p>B2.16. Interseccións.</p> <p>B2.17. Xiros, abatementos ou cambios de plano para determinar a verdadeira magnitude de elementos</p>	<p>Representar cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispor as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida.</p> <p>Determinar a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas, debuxando as súas proxeccións</p>	12 sesións

	de pezas tridimensionais.	<p>diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.</p> <p>Achar a intersección entre liñas rectas e corpos xeométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas ou a súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizado para a determinación dos puntos de entrada e saída.</p> <p>Desenvolver superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatements ou cambios de plano para obter a verdadeira magnitude das arestas e caras que as conforman.</p>	
	<p>B2.18. Sistemas axonométricos ortogonais.</p> <p>B2.19. Posición do triedro fundamental</p> <p>B2.20. Relación entre o triángulo de trazas e os eixes do sistema.</p> <p>B2.21. Determinación de coeficientes de redución.</p> <p>B2.22. Tipoloxía das axonometrías ortogonais. Vantaxes e inconvenientes</p> <p>B2.23. Representación de figuras planas.</p> <p>B2.24. Representación simplificada da circunferencia.</p> <p>B2.25. Representación de corpos xeométricos e espazos arquitectónicos. Seccións planas. Interseccións.</p>	<p>Comprender os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de redución.</p> <p>Debuxar axonometrías de corpos ou espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios.</p> <p>Determinar a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, debuxando isonometrías ou perspectivas cabaleiras.</p>	12 sesións
(b, d, e, g, i, l)	<p>B3.1. Elaboración de bosquexos e planos.</p> <p>B3.2. Proceso de deseño ou fabricación: perspectiva histórica e situación actual.</p> <p>B3.3. Proxecto: tipos e elementos.</p> <p>B3.4. Planificación de proxectos.</p> <p>B3.5. Identificación das fases dun proxecto. Programación de tarefas.</p> <p>B3.6. Elaboración das primeiras ideas.</p> <p>B3.7. Tipos de planos: de situación, de conxunto, de montaxe, de instalación, de detalle, de fabricación ou de construción.</p> <p>B3.8. Presentación de proxectos.</p> <p>B3.9. Elaboración da documentación gráfica dun proxecto gráfico, industrial, industrial ou arquitectónico sinxelo.</p>	<p>Elaborar e participar activamente en proxectos cooperativos de construción xeométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do debuxo técnico.</p> <p>Identificar formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que se definen.</p> <p>Debuxar bosquexos a man alzada e esbozos cotados para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas.</p> <p>Elaborar esbozos de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, os corte e/ou as seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bosquexos a man alzada para a elaboración de debuxos cotados e planos de montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo coa normativa de aplicación.</p>	<p>2º e 3ª Avaliación</p> <p>18 sesións</p>

	<p>B3.10. Debuxo de bosqueños a man alzada e esquemas.</p> <p>B3.11. Elaboración de debuxos cotados.</p> <p>B3.12. Elaboración de esbozos de pezas e conxuntos.</p>		
	<p>B3.13. Posibilidades das tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao deseño, á edición, ao arquivamento e á presentación de proxectos.</p> <p>B3.14. Debuxo vectorial 2D. Debuxo e edición de entidades. Creación de bloques. Visibilidade de capas.</p> <p>B3.15. Debuxo vectorial 3D. Inserción e edición de sólidos. Galerías e bibliotecas de modelos. Incorporación de texturas.</p> <p>B3.16. Selección de encadramento, a iluminación e o punto de vista.</p> <p>B3.17. Resolución de exercicios de debuxo técnico utilizando recursos informáticos.</p>	<p>Comprender as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, e valora a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a súa utilización.</p> <p>Representar obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas pola súa utilidade.</p> <p>Representar obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos en 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadramento, a iluminación e o punto de vista adecuado ao propósito buscado.</p> <p>Presentar os traballos de debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de xeito que estes sexan claros e limpos, e que respondan ao obxectivo para os que se realizaron.</p>	<p>18 sesións</p> <p>Total: 29 semanas e media</p>

d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
DT2.B1.1.1. Identifica a estrutura xeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicas a partir da análise de plantas, alzados, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidade.	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. LC.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p> <p>Traballo de observación e documentación. Rúbrica.</p>
DT2.B1.1.2. Determina lugares xeométricos de aplicación ao debuxo aplicando os conceptos de potencia ou inversión	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. LC.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p>

DT2.B1.1.3. Transforma por inversión figuras planas compostas por puntos, rectas e circunferencias describiendo as súas posibles aplicacións á resolución de problemas xeométricos.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. LC. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.
DT2.B1.1.4. Selecciona estratexias para a resolución de problemas xeométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analogía noutros problemas máis sinxelos.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. LC. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.
DT2.B1.1.5. Resolve problemas de tanxencias aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, e indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.
DT2.B1.2.1. Comprende a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describe as súas propiedades e identifica as súas aplicacións.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.
DT2.B1.2.2. Resolve problemas de pertenza, intersección e tanxencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades, e xustifica o procedemento utilizado.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.
DT2.B1.2.3. Traza curvas cónicas logo de determinar os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tanxentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homoloxía respecto á circunferencia.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.
DT2.B1.3.1. Comprende as características das transformacións homolóxicas, identifica os seus invariantes xeométricos e describe as súas aplicacións.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.
DT2.B1.3.2. Aplica a homoloxía e a afinidade á resolución de problemas xeométricos e á representación de formas planas.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.
DT2.B1.3.3. Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas complexas, e indica graficamente a construción auxiliar utilizada.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.
DT2.B2.1.1. Comprende os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e a perpendicularidade entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados como ferramenta base para resolver problemas de pertenza, posición, mínimas distancias e verdadeira magnitude.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.
DT2.B2.1.2. Representa figuras planas contidas en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. LC.

DT2.B2.1.3. Determina a verdadeira magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatements ou cambios de plano en sistema diédrico e, de ser o caso, no sistema de planos cotados.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B2.1.4. Representa o hexaedro ou cubo en calquera posición respecto aos planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxeccións diédricas, determinando partes vistas e ocultas.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B.2.1. Representa cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispor as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B2.2.2. Determina a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B2.2.3. Acha a intersección entre liñas rectas e corpos xeométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas ou a súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizado para a determinación dos puntos de entrada e saída.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B2.2.4. Desenvolve superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatements ou cambios de plano para obter a verdadeira magnitude das aretas e caras que as conforman.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B2.3.1. Comprende os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de redución.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.
DT2.B2.3.2. Debuxa axonometrías de corpos ou espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B2.3.3. Determina a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, debuxando isometrías ou perspectivas cabaleiras.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B3.1.1. Elabora e participa activamente en proxectos cooperativos de construción xeométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do debuxo técnico.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.
DT2.B3.1.2. Identifica formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que os definen.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación. Rúbrica.
DT2.B3.1.3. Debuxa bosqueños a man alzada e esbozos cotados	Proba obxectiva teórico-práctica.

para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas.	Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B3.1.4. Elabora esbozos de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, os cortes e/ou as seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bosquejos a man alzada para a elaboración de debuxos cotados e planos de montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo coa normativa de aplicación.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
DT2.B3.2.1. Comprende as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, e valora a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a súa utilización.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B3.2.2. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas pola súa utilidade.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B3.2.3. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadramento, a iluminación e o punto de vista adecuado ao propósito buscado.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B3.2.4. Presenta os traballos de debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de xeito que estes sexan claros e limpos, e que respondan ao obxectivo para os que se realizaron.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.

e. Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado

- Criterios de avaliación

O proceso de avaliación é fundamental no desenvolvemento do curso e dentro da propia programación. Neste punto imos traballar sobre as avaliacións realizadas aos alumnos, realizarase unha avaliación inicial ao principio do curso. En este punto imos centrarnos no proceso de avaliación continua, en como se vai cualificar aos alumnos e os criterios que teremos en conta á hora de decidir a promoción dos alumnos. Servirá para realizar modificacións na programación, tanto nas estratexias metodolóxicas como na temporalización entre outros puntos, de cara a conseguir que os alumnos acaden os obxectivos previstos.

O eixo central da avaliación son os estándares de aprendizaxe. Para avaliar estes estándares de aprendizaxe usaranse distintos procedementos e instrumentos de avaliación.

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Procedementos de avaliación	Instrumentos de avaliación
Proba escrita, oral ou telemática	Corrección individual
Observación sistemática	Caderno do profesor/lista de control

Traballo individual/grupal	Corrección individual/grupal
Traballos de investigación	Rúbricas

No caso de que haxa alumnado illado por mor do covid-19 ou ben por calquera outra enfermidade que non lle permita a asistencia á clase, utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos para o escenario (3).

▶ **(2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** os días que a actividade lectiva sexa presencial utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos no escenario (1). Os días que a actividade sexa non presencial, utilizaranse os do escenario (3).

▶ **(3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:**

En calquera intre deste período, poderanse utilizar outros procedementos de avaliación adaptados ás circunstancias, para valorar o grao de desenvolvemento acadado polo alumnado. Por exemplo:

- as probas obxectivas telemáticas.
- a entrega dos exercicios obrigatorios e voluntarios propostos.
- os traballos obrigatorios e voluntarios propostos.
- cuestionarios ou probas na aula virtual.
- videoconferencias en pequeno grupo ou individuais, etc.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

Se previamente ás avaliacións finais, o profesorado e alumnado puidera incorporarse ao instituto, o alumnado que tiveran demostrada a imposibilidade de ter realizadas as actividades telemáticas podería realizar actividades presenciais de recuperación. Esta proba conterá cuestións con similar dificultade as realizadas de modo telemático.

-Criterios de cualificación

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Dado o carácter teórico-práctico da materia. Aplicarase a avaliación continua a:

1. Traballos prácticos (Apuntes, láminas, traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral), que se recollerán periodicamente para a súa valoración. As láminas valoraránse de 0 a 10 e os traballos con rúbricas.
2. En cada avaliación faranse probas escritas que permitan coñecer o grao de comprensión dos contidos teóricos. Tamén se valorarán de 0 a 10.
3. Observación directa do alumno para comprobar: traballo diario, apuntes recollidos na clase, interese por traer o material que se lle solicita, etc.
4. Os procedementos para a avaliación serán os seguintes:
  - a) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
  - b) Observación sistemática.

- c) Producción dos alumnos : traballos individuais/en grupo (láminas, apuntes, bosquexos, traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral) realizados na clase e na casa.
5. Os instrumentos da avaliación serán os seguintes:
- a) As propias producións dos alumnos:
- 1) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
  - 2) Traballos e apuntes(LC) dos alumnos recollidos nunha carpeta ou cartafol.
- b) Caderno do profesor no que se recolleran os resultados da observación diaria na clase.
6. Criterios para determinar as cualificacións trimestrais:

Para a cualificación teremos en conta:

- a) Realizarase como mínimo unha proba-exame durante cada trimestre, aínda que poden realizarse mais en función da materia que corresponda a cada avaliación, que constará/n de preguntas ou cuestións teóricas e resolución de exercicios e problemas relacionados cos estándares de aprendizaxe.
- Seguindo os planteamentos da CiUG (ABAU):
  - A proba dividirase en tres bloques cada un de eles con dúas opcións para que os alumnos elixan unha. Estes tres bloques sumarán como máximo 9,0 puntos.
  - Ademais terase en conta as notacións, claridade e limpeza nas liñas auxiliares (trazado fino) e na solución final (trazado grosso). Este apartado sumará como máximo 1,0 puntos.
  - Na primeira avaliación dous dos tres bloques terán contidos da primeira avaliación, deixando o terceiro para a representación espacial dunha figura.
  - na segunda avaliación constará dun bloque da primeira avaliación e outra da segunda, deixando o terceiro para a representación espacial dunha figura.
  - Na terceira avaliación constará dun bloque da primeira ou segunda avaliación e outro da segunda ou terceira, deixando o terceiro para a representación espacial dunha figura.
- b) En todos os estándares se valorará o traballo diario realizado polo alumnado, que quedará reflectido no caderno do profesor.
- c) A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

- d) Para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (físicamente, aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.
- e) No caso dunha situación excepcional por parte do alumno/a, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliáveis e actividades de recuperación."
- f) Si un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).
- g) uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, Ipad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.
- h) Se un/ha alumno/a non realiza o exame o día que estaba fixado deberá aportar un xustificante oficial (salvo no caso de síntomas COVID, no que non será necesario) para poder realizalo o día que marque o profesor ou ben facer unha proba telemática, que pode ser:
- 1) Unha autoavaliación na aula virtual.
  - 2) Un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.
  - 3) Actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a
- i) Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución e aparece na táboa de estándares. Punto 7. ANEXO I:

En resumen:

- a) A cualificación de cada trimestre será o resultado da suma das cualificacións obtidas polo alumno nos seguintes apartados, de acordo coa ponderación proposta para cada un deles:

Apartados	Instrumentos de avaliación	Observacións	Ponderacións
A	Probas escritas (exames)	Cada proba valorarase de 0 a 10 puntos, podendo exprersarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificacións obtidas nas distintas probas.	80 %

B	Traballos os alumnos e láminas realizados na aula /casa e recollidos nunha carpeta/na aula virtual. Caderno do profesor, cadro de observación e rexistro de incidencias da actitude do alumno na aula.	Cada lámina, apuntes, traballos, valoraranse de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificación obtida na carpeta completa.	20 %
---	--	---	------

b) A valoración do apartado A, farase de acordo cos criterios de corrección (establecerase a puntuación de cada unha das preguntas no conxunto da proba) que se estableceran para cada proba.

c) A valoración do apartado B, realizarase do seguinte xeito:

- Puntualidade e respecto polas datas de entrega dos traballos (dentro de prazo), estar atento á clase, participar activamente, non ter faltas de asistencia ou puntualidade e traer o material necesario. 10%.
- Avaliación de actitudes (Interese por recoller información, apuntes, datos na clase e fora do ámbito escolar, interese pola consecución de resultados orixinais e interesantes, esforzo e método de traballo). 20%.
- Avaliación de coñecementos e habilidades (acabado da obra, capacidade expresiva, dominio dos procedementos e técnicas, pulcritude no acabado sobre todo nos traballos de carácter técnico e equilibrio e coidado na composición): 70%.

d) En consecuencia co reflectido nos puntos anteriores, a cualificación de cada trimestre indicárase en cifras, podendo expresarse ata un decimal, e obterase do seguinte xeito:

$$\text{Cualificación} = \text{Apartado A} \times 0,8 + \text{Apartado B} \times 0,2$$

7. Cualificación da avaliación:

A cualificación obtida en cada trimestre, redondearase, de ser o caso, de xeito que o decimal se asimilará ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior e ao anterior nos restantes casos, sen prexuízo que a nota mínima será de 0 punto. Así , a una cualificación trimestral de 4,5 corresponderalle 5; a unha cualificación trimestral de 4,4 corresponderalle unha cualificación de 4.

Aplicaremos o principio de non contradición coa normativa de ámbito superior, pero se un/ha alumno/a que non está enfermo/a nin nunha situación excepcional, non realiza un mínimo das actividades avaliadas previstas correspondentes ó período de avaliación que lle permitan cumprir

os obxectivos mínimos establecidos nesta programación, a súa nota non será superior a 4 e precisará superar as actividades de recuperación correspondentes.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliáveis e actividades de recuperación.

8. Actividades e probas de recuperación:

- a) O alumnado que, nas probas da avaliacións obteña unha cualificación de 1, 2, 3 ou 4 puntos, deberá realizar a correspondente proba de recuperación.
- b) A nota obtida na proba de recuperación, se lle engadirá a obtida no apartado B dese trimestre.
- c) Entenderase que a avaliación está superada cando a cualificación, unha vez realizado o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.
- d) As probas de recuperación terán lugar nos primeiros días lectivos da seguinte avaliación. A da terceira avaliación, nos derradeiros días do mes de xuño, e, de ser o caso, outras da primeira e segunda avaliacións para os alumnos que non as superasen.

9. Criterios para determinar a cualificación final:

- A avaliación final ordinaria do mes de xuño: A cualificación final será a media das tres avaliacións trimestrais. Co carácter xeral, para superar a materia requirirase a superación das tres avaliacións, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- Avaliación final extraordinaria do mes de setembro: Os alumnos que non superen a materia na avaliación ordinaria do mes de xuño poderán realizar unha proba no mes de setembro nas datas establecidas ao efecto, que será cualificada de 0 a10, podendo expresarse ata 1 decimal, considerándose superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- **Avaliación no caso de imposibilidade de avaliación continua pola falta de asistencia:** só contemplamos esta circunstancia no suposto reflectido no R.R.I., é dicir, no caso de absentismo reiterado e inxustificado segundo a ratio de horas semanais que recolle dito documento. Para este alumnado, a cualificación final ordinaria de xuño será a que resulte dun exame extraordinario global (de toda a materia) a celebrar, se é o caso, nas derradeiras datas do curso e non terá oportunidade de recuperación ata a

convocatoria de setembro. Nesta convocatoria realizará o mesmo exame que o demais alumnado convocado.

► **ESCENARIO (2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

► **ESCENARIO (3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:** Neste caso, o/a profesor/a fará actividades avaliativas telemáticas, que poden ser:

- Unha autoavaliación na aula virtual.
- Un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.
- Actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a.
- Calquera outra proba que os medios telemáticos dos que dispoñamos nese momento o permitan.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliábeis e actividades de recuperación."

A recuperación de cada avaliación farase unha vez rematada esta e de maneira telemática.

Se un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).

O uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, Ipad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.

Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución que aparece na táboa de estándares. Punto 7. ANEXO I.

A nota das probas será a media das probas realizadas.

A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

- **Criterios de corrección**

Nos exames (escritos, orais ou telemáticos):

- No desenvolvemento dos exercicios valorarase:
  - A utilización da linguaxe, notación e símbolos adecuados.
  - A utilización de argumentos, xustificacións e razoamentos coherentes.
  - A precisión e rigor adecuados para a resolución de problemas.
  - O plantexamento, o desenvolvemento e a claridade da resposta ás cuestións formuladas
  - A interpretación da solución do exercicios (non chega con dar un resultado despois dunha serie de operacións).
- Non se valorará ningún exercicio que non estea debidamente explicado ou non inclúa os pasos necesarios para chegar á solución. En ningún caso se valorará unha simple operación matemática.
- Os erros graves de concepto suporán a anulación o apartado correspondente.
- Os parágrafos/apartados que esixen a solución dun apartado anterior cualificaranse independentemente do resultado do devandito apartado, coa excepción de que estean baseados nun erro grave de concepto.
- Un resultado erróneo pero cun razoamento correcto valorarase.
- A puntuación de cada pregunta do exame figurará no mesmo.
- No escenario (3) e nalgúns casos no (2)) os exames serán telemáticos, ven por medio de autoavaliacións na aula virtual, conexión por videoconferencia, etc, polo que calquera incidencia que provoque dúbidas no profesor (respostas iguais ás de outro compañeiro, estar mirando o móbil durante un exame nunha videoconferencia, etc) suporá unha anulación do mesmo.

Nos traballos:

- Deben constar de todas as partes dun proxecto: Descontarase a parte da puntuación correspondente por cada unha que falte.
- Deben proporcionar a información necesaria para unha fácil comprensión da investigación realizada, e non só un “corta e pega” de internet, sen conexión entre os textos.
- Valorarase a utilización de linguaxe científico.
- Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e

a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

C. 1º BACHARELATO. Debuxo Técnico I (EPA)

O alumnado do bacharelato EPA é un alumnado moi diverso que non procede na súa totalidade de 4º ESO diúrno; en realidade case ningún o fai. É alumnado que provén da ESA, de ciclos medios de FP ou que deixou hai moitos anos de estudar, polo que ao inicio de curso faise unha avaliación inicial de forma oral para detectar cales son os estándares de aprendizaxe imprescindibles que non adquiriron na súa anterior etapa educativa, ou ben os adquiriron no seu momento pero xa os teñen esquecidos.

É un proceso longo que se leva a cabo en cada unha das unidades didácticas para detectar as carencias conceptuais que ten o alumnado, porque cada un provén dun nivel distinto e dun centro educativo distinto.

•ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE IMPRESCINDIBLES CORRESPONDENTES A 4º ESO NON ADQUIRIDOS NO CURSO 2019/2020

Estes foron os aprendizaxes imprescindibles que o alumnado de 4º de ESO non adquiriu no curso 2019/2020 debido a situación de pandemia que vivimos desde o 13 de marzo. Algún deles coinciden cos aprendizaxes que debe adquirir no curso de 1º de Bacharelato (Debuxo Técnico I) polo que se reforzarán aqueles que se consideren necesarios para a continuidade do proceso de ensinanza aprendizaxe na materia de Debuxo Técnico I. Aqueles que non coincidiron

4º ESO

B2.3. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.

B3.1. Coñecer os elementos e as finalidades da comunicación visual, observando e analizando os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.

B3.2. Identificar e clasificar obxectos en función da familia ou a rama do deseño.

B3.3. Realizar distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.

B3.3. Coñecer e planificar as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa.

B4.1. Analizar os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos.

B4.1. Realizar un storyboard sinxelo a modo de guión para a secuencia dunha película.

B4.2. Analizar e identificar as angulacións e os movementos de cámara en unha película.

B4.2. Realizar fotografías tendo en conta criterios estáticos.

B4.2. Analizar en imaxes de prensa as súas finalidades.

B4.3. Elaborar imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador.

B4.3. Proxectar un deseño publicitario persoal seguindo o esquema do proceso de creación utilizando os elementos da linguaxe gráficoplástica.

B4.4. Analizar elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.

O curso 2020-2021 comezará cunha avaliación inicial que servirá para detectar as carencias e necesidades do alumnado, referidas basicamente aos contidos mínimos non traballados ou non adquiridos no curso académico 2019-2020. Como moitos destes contidos coinciden con aprendizaxes que deben seguir adquirindo neste curso, continuaranse reforzando ao longo das distintas unidades do presente curso.

a. Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliáveis da materia que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA ESTANDAR
Bloque 1. Xeometría e debuxo técnico			
B1.1. Resolver problemas de configuración de formas poligonais sinxelas no plano coa axuda de utensilios convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da xeometría métrica de acordo cun esquema paso a paso e/ou unha figura de análise elaborada previamente.	<p>DT1.B1.1.1. Diseña, modifica ou reproduce formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda do escuadro e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p> <p>DT1.B1.1.2. Determina coa axuda de regra e compás os principais lugares xeométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano, e comproba graficamente o cumprimento das condicións establecidas.</p> <p>DT1.B1.1.3. Relaciona as liñas e os puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, e identifica as súas aplicacións.</p> <p>DT1.B1.1.4. Comprende as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, describe as súas propiedades e identifica as súas posibles aplicacións.</p> <p>DT1.B1.1.5. Resolve triángulos coa axuda de regra e o compás, aplicando as propiedades das súas liñas e os puntos notables, e os principios xeométricos elementais, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>DT1.B1.1.6. Diseña, modifica ou reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación,</p>	CSIEE, CM CCT, CA A	<p>Deseñar, modificar ou reproducir formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda do escuadro e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p> <p>Determinar coa axuda de regra e compás os principais lugares xeométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano.</p> <p>Relacionar as liñas e os puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, e identifica as súas aplicacións.</p> <p>Comprender as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, describe as súas propiedades e identificar as súas posibles aplicacións.</p> <p>Resolver triángulos coa axuda de regra e o compás, aplicando as propiedades das súas liñas e os puntos notables, e os principios xeométricos elementais, e xustifica o procedemento utilizado.</p>

	<p>radiación, itinerario ou relacións de semellanza.</p> <p>DT1.B1.1.7. Reproduce figuras proporcionais determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida.</p> <p>DT1.B1.1.8. Comprende as características das transformacións xeométricas elementais (xiro, translación, simetría, homotecia e afinidade), identificando as súas invariantes, e aplícaas para a resolución de problemas xeométricos e para a representación de formas planas.</p>		<p>Deseñar, modificar ou reproducir cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza.</p> <p>Reproducir figuras proporcionais determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida.</p> <p>Comprender as características das transformacións xeométricas elementais (xiro, translación, simetría, homotecia e afinidade), identificando as súas invariantes, e aplícaas para a resolución de problemas xeométricos e para a representación de formas planas.</p>
--	--	--	--

<p>B1.2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tanxencias, resaltar a forma final determinada e indicar graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>DT1.B1.2.1. Identifica as relacións entre puntos de tanxencia, centros e raios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia.</p> <p>DT1.B1.2.2. Resolve problemas básicos de tanxencias coa axuda de regra e compás, aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, e utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas</p> <p>.DT1.B1.2.3. Aplica os coñecementos de tanxencias á construción de óvalos, ovoides e espirais, e relaciona a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.</p> <p>DT.B1.2.4. Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>CMCC T,CAA, CSIEE</p>	<p>Identificar as relacións entre puntos de tanxencia, centros e raios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia.</p> <p>Resolver problemas básicos de tanxencias coa axuda de regra e compás, aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, e utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p> <p>Aplicar os coñecementos de tanxencias á construción de óvalos, ovoides e espirais, e relaciona a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.</p> <p>Deseñar a partir dun bosquexo previo ou reproducir á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>
<p>Bloque 2. Sistemas de representación</p>			

<p>B2.1. Relacionar os fundamentos e as características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións ao debuxo técnico, seleccionando o sistema axeitado ao obxectivo previsto, e identificar as vantaxes e os inconvenientes en función da información que se desexe amosar e dos recursos dispoñibles.</p>	<p>DT1.B2.1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, e determina as características diferenciais e os elementos principais do sistema.</p> <p>DT1.B2.1.2. Establece o ámbito de aplicación dos principais sistemas de representación, e ilustra as súas vantaxes e os seus inconvenientes mediante o debuxo a man alzada dun mesmo corpo xeométrico sinxelo.</p> <p>DT1.B2.1.3. Selecciona o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo, analizando a complexidade da súa forma, a finalidade da representación, a exactitude requirida e os recursos informáticos dispoñibles.</p> <p>DT1.B2.1.4. Comprende os fundamentos do sistema diédrico e describe os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.</p> <p>DT1.B2.1.5. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolve problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude.</p> <p>DT1.B2.1.6. Deseña ou reproduce formas tridimensionais sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p> <p>DT1.B2.1.7. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionais sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e cabaleiras).</p> <p>DT1.B2.1.8. Determina seccións planas de obxectos tridimensionais sinxelos, visualizando intuitivamente a súa posición mediante perspectivas a man alzada, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.</p>	<p>CCL,CD, CMCCT,CAA, CSIEE,CCEC</p>	<p>Identificar o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, e determina as características diferenciais e os elementos principais do sistema.</p> <p>Establecer o ámbito de aplicación dos principais sistemas de representación, e ilustra as súas vantaxes e os seus inconvenientes mediante o debuxo a man alzada dun mesmo corpo xeométrico sinxelo.</p> <p>Seleccionar o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo.</p> <p>Comprender os fundamentos do sistema diédrico e describir os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.</p> <p>Comprender o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolver problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude.</p> <p>Deseñar ou reproducir formas tridimensionais sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco. Visualizar no espazo perspectivo formas tridimensionais sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e cabaleiras).</p>
---	--	--------------------------------------	--

<p>B2.2. Representar formas tridimensionais sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos do contorno próximo, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados, dispoñendo de acordo coa norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p>	<p>DT1.B2.2.1. Comprende o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante do sistema diédrico que permite rendibilizar os coñecementos adquiridos, ilustra as súas principais aplicacións mediante a resolución de problemas sinxelos de pertenza e intersección e obtén perfís dun terreo a partir das súas curvas de nivel.</p>	<p>CCEC</p>	<p>Comprender o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante do sistema diédrico</p>
<p>B2.3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionais a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, seleccionando a axonometría axeitada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e utilizando, de ser o caso, os coeficientes de redución determinados.</p>	<p>DT1.B2.3.1. Realiza perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado.</p> <p>DT1.B2.3.2. Realiza perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p>	<p>CCL, CSI EE, CMCCT</p>	<p>Realizar perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado.</p> <p>Realizar perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p>

<p>B2.4. Debuxar perspectivas cónicas de formas tridimensionais a partir de espazos do contomo ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, e valorar o método seleccionado, considerando a orientación das caras principais respecto do plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final.</p>	<p>DT1.B2.4.1. Comprende os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.</p> <p>DT1.B2.4.2. Debuxa coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p> <p>DT1.B2.4.3. Representa formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzada ou coa axuda de patróns de curvas.</p>		<p>Comprender os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.</p> <p>Debuxar coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p> <p>Representa formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzada ou coa axuda de patróns de curvas.</p>
<p>Bloque 3. Normalización</p>			
<p>B3.1. Valorar a normalización como convencionalismo para a comunicación universal que permite simplificar os métodos de produción, asegurar a calidade dos produtos, posibilitar a súa distribución e garantir a súa utilización polo destinatario final.</p>	<p>DT1.B3.1.1. Describe os obxectivos e os ámbitos de utilización das normas UNE, EN e ISO, e relaciona as específicas do debuxo técnico coa súa aplicación para a elección e a dobra de formatos, para o emprego de escalas, para establecer o valor representativo das liñas, para dispor as vistas e para a cotación.</p>	<p>CCL</p>	<p>Describir os obxectivos e os ámbitos de utilización das normas UNE, EN e ISO, e relaciona as específicas do debuxo técnico coa súa aplicación para a elección e a dobra de formatos, para o emprego de escalas, para establecer o valor representativo das liñas, para dispor as vistas e para a cotación.</p>

<p>B3.2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, cotación e métodos de proxección ortogonais e axonométricos, considerando o debuxo técnico coma linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxe e utilizándoo de forma obxectiva para interpretación de planos técnicos e a elaboración de bosquejos, esquemas, esbozos e planos.</p>	<p>DT1.B3.2.1. Obtén as dimensións relevantes de corpos ou espazos representados utilizando escalas normalizadas.</p>	<p>CSIEE,CAA, CMCCT,</p>	<p>Obter as dimensións relevantes de corpos ou espazos representados utilizando escalas normalizadas.</p>
	<p>DT1.B3.2.2. Representa pezas e elementos industriais ou de construción, aplicando as normas referidas aos principais métodos de proxección ortográficos, seleccionando as vistas imprescindibles para a súa definición, dispóndoas axeitadamente e diferenciando o trazado de eixes, liñas vistas e ocultas.</p> <p>DT1.B3.2.3. Cota pezas industriais sinxelas identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>DT1.B3.2.4. Cota espazos arquitectónicos sinxelos identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>DT1.B3.2.5. Representa obxectos con ocós mediante cortes e seccións, aplicando as normas básicas correspondentes.</p>		<p>Representar pezas e elementos industriais ou de construción, aplicando as normas referidas aos principais métodos de proxección ortográficos, seleccionando as vistas imprescindibles para a súa definición, dispóndoas axeitadamente e diferenciando o trazado de eixes, liñas vistas e ocultas.</p> <p>Cotar pezas industriais sinxelas identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>Cotar espazos arquitectónicos sinxelos identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>Representar obxectos con ocós mediante cortes e seccións, aplicando as normas básicas correspondentes.</p>

b. Concreción dos obxectivos para o curso

b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

c. Concreción dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización

OBXECTIVOS	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMPORALIZACIÓN
(b, c, e, g, i, l, m)	B1.1. Trazados xeométricos. B1.2. Instrumentos e materiais do debuxo técnico. B1.3. Recoñecemento da xeometría na natureza. B1.4. Identificación de estruturas xeométricas na arte. B1.5. Valoración da xeometría como instrumento para o deseño gráfico, industrial e arquitectónico. B1.6. Trazados fundamentais no plano. B1.7. Operacións con segmentos. B1.8. Mediatriz. B1.9. Paralelismo e perpendicularidade. B1.10. Determinación de lugares xeométricos. Aplicacións. B1.11. Elaboración de formas baseadas en redes modulares. B1.12. Circunferencia e círculo. B1.13. Ángulos.	Diseñar, modificar ou reproducir formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda do escuadro e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazo principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas. Determinar coa axuda de regra e compás os principais lugares xeométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano. Relacionar as liñas e os puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, e identifica as súas aplicacións. Comprender as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, describe as súas propiedades e identificar as súas posibles aplicacións.	1ª Avaliación 9 sesións

	<p>B1.14. Trazado de polígonos regulares.</p> <p>B1.15. Resolución gráfica de cuadriláteros e polígonos.</p> <p>B1.16.. Representación de formas planas.</p> <p>B1.17 Trazado de formas proporcionais.</p> <p>B1.18. Resolución gráfica de triángulos.</p> <p>B1.19. Determinación, propiedades e aplicacións dos seus puntos notables.</p> <p>B1.20. Proporcionalidade e semellanza.</p> <p>B1.21. Análise de trazado de formas poligonais por triangulación, radiación e itinerario.</p> <p>B1.22. Construción e utilización de escalas gráficas.</p> <p>B1.23. Transformacións xeométricas elementais: xiro, translación, simetría homotecia e afinidade. Identificación de invariants. Aplicacións.</p>	<p>Resolver triángulos coa axuda de regra e o compás, aplicando as propiedades das súas liñas e os puntos notables, e os principios xeométricos elementais, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>Deseñar, modificar ou reproducir cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza.</p> <p>Reproducir figuras proporcionais determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida.</p> <p>Comprender as características das transformacións xeométricas elementais (xiro, translación, simetría, homotecia e afinidade), identificando as súas invariants, e aplícaas para a resolución de problemas xeométricos e para a representación de formas planas.</p>	21 sesións
--	---	---	------------

(b, d, e, g, i, l)	<p>B1.24. Tanxencias e enlaces.</p> <p>B1.25. Resolución de problemas básicos de tanxencias e enlaces. Aplicacións.</p> <p>B1.26. Construción de curvas técnicas, óvalos, ovoides e espirais.</p> <p>B1.27. Aplicacións da xeometría ao deseño arquitectónico e industrial.</p> <p>B1.28. Xeometría e novas tecnoloxías.</p> <p>B1.29. Aplicacións de debuxo vectorial en 2D.</p> <p>B1.30. Exercicios de aplicación de trazado de tanxencias e enlaces.</p>	<p>Identificar as relacións entre puntos de tanxencia, centros e raios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia.</p> <p>Resolver problemas básicos de tanxencias coa axuda de regra e compás, aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, e utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p> <p>Aplicar os coñecementos de tanxencias á construción de óvalos, ovoides e espirais, e relaciona a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.</p> <p>Deseñar a partir dun bosquejo previo ou reproducir á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	18 sesións
--------------------	--	--	------------

(b, d, e, g, i, l)	<p>B2.1. Fundamentos dos sistemas de representación.</p> <p>B2.2. Sistemas de representación na arte.</p> <p>B2.3. Evolución histórica dos sistemas de representación.</p> <p>B2.4. Sistemas de representación e debuxo técnico. Ámbitos de aplicación.</p> <p>B2.5. Vantaxes e inconvenientes. Criterios de selección.</p> <p>B2.6. Clases de proxección.</p> <p>B2.7. Sistemas de representación e novas tecnoloxías.</p> <p>B2.8. Aplicacións de debuxo vectorial en 3D.</p> <p>B2.9. Sistema diédrico.</p> <p>B2.10. procedementos para a obtención das proxeccións diédricas.</p> <p>B2.11. Disposición normalizada.</p> <p>B2.12. Reversibilidade do sistema. Número de proxección suficientes.</p> <p>B2.13. Representación e identificación de puntos, rectas e planos. posicións no espazo. paralelismo e perpendicularidade. Pertenza e intersección.</p> <p>B2.14. proxeccións diédricas de sólidos e espazos sinxelos.</p> <p>B2.15. Seccións planas. Determinación da súa verdadeira magnitude.</p> <p>B2.16. procedementos para a obtención e disposición das proxeccións diédricas.</p> <p>B2.17. Visualización e debuxo a man alzada de axonometrías a partir das vistas principais de pezas sinxelas.</p> <p>B2.18. Seccións planas. Determinación da súa verdadeira magnitude.</p>	<p>Identificar o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, e determina as características diferenciais e os elementos principais do sistema.</p> <p>Establecer o ámbito de aplicación dos principais sistemas de representación, e ilustra as súas vantaxes e os seus inconvenientes mediante o debuxo a man alzada dun mesmo corpo xeométrico sinxelo.</p> <p>Seleccionar o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo, analizando a complexidade da súa forma, a finalidade da representación, a exactitude requirida e os recursos informáticos dispoñibles.</p> <p>Comprender os fundamentos do sistema diédrico e describe os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.</p> <p>Comprender o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolve problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude.</p> <p>Deseña ou reproduce formas tridimensionais sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p>	<p>1ª e 2ª Avaluación</p> <p>38 sesións</p>
--------------------	--	---	---

(b, d, e, g, i, l)	B2.19. Sistema de planos acotados: aplicacións.	Comprender o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante do sistema diédrico que permite rendibilizar os coñecementos adquiridos, ilustra as súas principais aplicacións mediante a resolución de problemas sinxelos de pertenza e intersección e obtén perfís dun terreo a partir das súas curvas de nivel.	6 sesións
(b, d, e, g, i, l)	B2.20. Sistema axonométrico. B2.21. Fundamentos do sistema. Disposición dos eixes e utilización dos coeficientes de redución. B2.22. Sistema axonométrico ortogonal, perspectivas isométricas, dimétricas e trimétricas. B2.23. Sistema axonométrico oblicuo: perspectivas cabaleiras e militares. B2.24. Aplicación do óvalo isométrico como representación simplificada de formas circulares.	Realizar perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado. Realizar perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.	2º e 3ª Avaliación 12 sesións
(b, d, e, g, i, l)	B2.25. Sistema cónico central. B2.26. Elementos do sistema. Plano do cadro e cono visual. B2.27. Determinación do punto de vista e orientación das caras principais. B2.28. Paralelismo. Puntos de fuga. Puntos métricos. B2.29. Representación simplificada da circunferencia. B2.30. Sistema cónico oblicuo. B2.31. Representación simplificada da circunferencia. B2.32. Representación de sólidos nos diferentes sistemas.	Comprende os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida. Debuxar coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado. Representar formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzada ou coa axuda de patróns de curvas.	18 sesións

(b, d, e, g, i, l)	<p>B3.1. Elementos da normalización consonte a normativa.</p> <p>B3.2. Proxecto: necesidade e ámbito de aplicación das normas.</p> <p>B3.3. Formatos. Dobra de planos.</p> <p>B3.4. Vistas. Liñas normalizadas.</p> <p>B3.5. Aplicacións da normalización.</p> <p>B3.6. Escalas. Cotación.</p> <p>B3.7. Debuxo industrial.</p> <p>B3.6. Escalas. Cotación.</p> <p>B3.8. Debuxo arquitectónico.</p> <p>B3.9. Cortes e seccións.</p>	<p>Describir os obxectivos e os ámbitos de utilización das normas UNE, EN e ISO, e relaciona as específicas do debuxo técnico coa súa aplicación para a elección e a dobra de formatos, para o emprego de escalas, para establecer o valor representativo das liñas, para dispor as vistas e para a cotación.</p> <p>Obter as dimensións relevantes de corpos ou espazos representados utilizando escalas normalizadas.</p> <p>Representar pezas e elementos industriais ou de construción, aplicando as normas referidas aos principais métodos de proxección ortográficos, seleccionando as vistas imprescindibles para a súa definición, dispóndoas axeitadamente e diferenciando o trazado de eixes, liñas vistas e ocultas.</p> <p>Acotar pezas industriais sinxelas identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>Acotar espazos arquitectónicos sinxelos identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispóndoas de acordo coa norma.</p> <p>Representar obxectos con cortes e seccións, aplicando as normas básicas correspondentes.</p>	<p>16 sesións</p> <p>Total: 34 semanas e media.</p>
--------------------	--	--	---

d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<p>DT1.B1.1.1. Diseña, modifica ou reproduce formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda do escuadro e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p> <p>DT1.B1.1.2. Determina coa axuda de regra e compás os principais lugares xeométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano, e comproba graficamente o cumprimento das condicións establecidas</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.</p>

<p>DT1.B1.1.3. Relaciona as liñas e os puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, e identifica as súas aplicacións.</p> <p>DT1.B1.1.4. Comprende as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, describe as súas propiedades e identifica as súas posibles aplicacións.</p> <p>DT1.B1.1.5. Resolve triángulos coa axuda de regra e o compás, aplicando as propiedades das súas liñas e os puntos notables, e os principios xeométricos elementais, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>DT1.B1.1.6. Deseña, modifica ou reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza.</p> <p>DT1.B1.1.7. Reproduce figuras proporcionais determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.</p>
<p>DT1.B1.1.8. Comprende as características das transformacións xeométricas elementais (xiro, translación, simetría, homotecia e afinidade), identificando as súas invariantes, e aplícaa para a resolución de problemas xeométricos e para a representación de formas planas.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.</p>
<p>DT1.B1.2.1. Identifica as relacións entre puntos de tanxencia, centros e raios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.</p>
<p>DT1.B1.2.2. Resolve problemas básicos de tanxencias coa axuda de regra e compás, aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, e utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p> <p>DT1.B1.2.3. Aplica os coñecementos de tanxencias á construción de óvalos, ovoides e espirais, e relaciona a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.</p> <p>DT1.B1.2.4. Deseña a partir dun bosquejo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.</p>

<p>DT1.B2.1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, e determina as características diferenciais e os elementos principais do sistema.</p> <p>DT1.B2.1.2. Establece o ámbito de aplicación dos principais sistemas de representación, e ilustra as súas vantaxes e os seus inconvenientes mediante o debuxo a man alzada dun mesmo corpo xeométrico sinxelo.</p> <p>DT1.B2.1.3. Selecciona o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo, analizando a complexidade da súa forma, a finalidade da representación, a exactitude requirida e os recursos informáticos dispoñibles.</p> <p>DT1.B2.1.4. Comprende os fundamentos do sistema diédrico e describe os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.</p> <p>DT1.B2.1.5. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolve problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude.</p> <p>DT1.B2.1.6. Deseña ou reproduce formas tridimensionais sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación.Rúbrica.</p>
<p>DT1.B2.1.7. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionais sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e cabaleiras).</p> <p>DT1.B2.1.8. Determina seccións planas de obxectos tridimensionais sinxelos, visualizando intuitivamente a súa posición mediante perspectivas a man alzada, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.</p> <p>Traballo e observación e documentación.Rúbrica.</p>
<p>DT1.B2.2.1. Comprende o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante do sistema diédrico que permite rendibilizar os coñecementos adquiridos, ilustra as súas principais aplicacións mediante a resolución de problemas sinxelos de pertenza e intersección e obtén perfís dun terreo a partir das súas curvas de nivel.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación.Rúbrica.</p>
<p>DT1.B2.3.1. Realiza perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre tableiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado.</p> <p>DT1.B2.3.2. Realiza perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.</p> <p>Traballo de observación e documentación.Rúbrica.</p>

<p>DT1.B2.4.1. Comprende os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.</p> <p>DT1.B2.4.2. Debuxa coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.</p> <p>DT1.B2.4.3. Representa formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzada ou coa axuda de patróns de curvas.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.</p>
<p>DT1.B3.1.1. Describe os obxectivos e os ámbitos de utilización das normas UNE, EN e ISO, e relaciona as específicas do debuxo técnico coa súa aplicación para a elección e a dobra de formatos, para o emprego de escalas, para establecer o valor representativo das liñas, para dispor as vistas e para a cotación.</p> <p>DT1.B3.2.1. Obtén as dimensións relevantes de corpos ou espazos representados utilizando escalas normalizadas.</p> <p>DT1.B3.2.2. Representa pezas e elementos industriais ou de construción, aplicando as normas referidas aos principais métodos de proxección ortográficos, seleccionando as vistas imprescindibles para a súa definición, dispoñendoas axeitadamente e diferenciando o trazado de eixes, liñas vistas e ocultas.</p> <p>DT1.B3.2.3. Cota pezas industriais sinxelas identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispoñendoas de acordo coa norma.</p> <p>DT1.B3.2.4. Cota espazos arquitectónicos sinxelos identificando as cotas necesarias para a súa correcta definición dimensional e dispoñendoas de acordo coa norma.</p> <p>DT1.B3.2.5. Representa obxectos con ocos mediante cortes e seccións, aplicando as normas básicas correspondentes.</p>	<p>Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da Profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC: Traballo de observación e documentación.Rúbrica.</p>

e. Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado

- Criterios de avaliación

O proceso de avaliación é fundamental no desenvolvemento do curso e dentro da propia programación. Neste punto imos traballar sobre as avaliacións realizadas aos alumnos, realizarase unha avaliación inicial ao principio do curso. En este punto imos centrarnos no proceso de avaliación continua, en como se vai cualificar aos alumnos e os criterios que teremos en conta á hora de decidir a promoción dos alumnos. Servirá para realizar modificacións na programación, tanto nas estratexias metodolóxicas como na temporalización entre outros puntos, de cara a conseguir que os alumnos acaden os obxectivos previstos.

O eixo central da avaliación son os estándares de aprendizaxe. Para avaliar estes estándares de aprendizaxe usaranse distintos procedementos e instrumentos de avaliación.

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Procedementos de avaliación	Instrumentos de avaliación
Proba escrita, oral ou telemática	Corrección individual
Observación sistemática	Caderno do profesor/lista de control
Traballo individual/grupal	Corrección individual/grupal
Traballos de investigación	Rúbricas

No caso de que haxa alumnado illado por mor do covid-19 ou ben por calquera outra enfermidade que non lle permita a asistencia á clase, utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos para o escenario (3).

▶ **(2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** os días que a actividade lectiva sexa presencial utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos no escenario (1). Os días que a actividade sexa non presencial, utilizaranse os do escenario (3).

▶ **(3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:**

En calquera intre deste período, poderanse utilizar outros procedementos de avaliación adaptados ás circunstancias, para valorar o grao de desenvolvemento acadado polo alumnado. Por exemplo:

- as probas obxectivas telemáticas.
- a entrega dos exercicios obrigatorios e voluntarios propostos.
- os traballos obrigatorios e voluntarios propostos.
- cuestionarios ou probas na aula virtual.
- videoconferencias en pequeno grupo ou individuais, etc.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

Se previamente ás avaliacións finais, o profesorado e alumnado puidera incorporarse ao instituto, o alumnado que tiveran demostrada a imposibilidade de ter realizadas as actividades telemáticas podería realizar actividades presenciais de recuperación. Esta proba conterá cuestións con similar dificultade as realizadas de modo telemático.

-Criterios de cualificación

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Dado o carácter teórico-práctico da materia. Aplicarase a avaliación continua a:

1. Traballos prácticos (Apuntes, láminas, traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral), que se recollerán periodicamente para a súa valoración. As láminas valoraránse de 0 a 10 e os traballos con rúbricas.
2. En cada avaliación faranse probas escritas que permitan coñecer o grao de comprensión dos contidos teóricos. Tamén se valorarán de 0 a 10.

3. Observación directa do alumno para comprobar: traballo diario, apuntes recollidos na clase, interese por traer o material que se lle solicita, etc.

4. Os procedementos para a avaliación serán os seguintes:

- a) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
- b) Observación sistemática.
- c) Produción dos alumnos : traballos individuais/en grupo (láminas, apuntes, bosquejos, traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral) realizados na clase e na casa.

5. Os instrumentos da avaliación serán os seguintes:

- 1) As propias producións dos alumnos:
  - a) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
  - b) Traballos e apuntes (LC) dos alumnos recollidos nunha carpeta ou cartafol.
- 2) caderno do profesor no que se recolleran os resultados da observación diaria na clase.

6. Criterios para determinar as cualificacións trimestrais:

Para a cualificación teremos en conta:

- a) Realizarase como mínimo unha proba-exame durante cada trimestre, aínda que poden realizarse mais en función da materia que corresponda a cada avaliación, que constará/n de preguntas ou cuestións teóricas e resolución de exercicios e problemas relacionados cos estándares de aprendizaxe.
- b) En todos os estándares se valorará o traballo diario realizado polo alumnado, que quedará reflectido no caderno do profesor.
- c) A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.
- d) Para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realizar correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.
- e) No caso dunha situación excepcional por parte do alumno/a, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliáveis e actividades de recuperación."
- f) Si un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).

- g) uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, Ipad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.
- h) Se un/ha alumno/a non realiza o exame o día que estaba fixado deberá aportar un xustificante oficial (salvo no caso de síntomas COVID, no que non será necesario) para poder realizalo o día que marque o profesor ou ben facer unha proba telemática, que pode ser:
- a. Unha autoavaliación na aula virtual.
  - b. Un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.
  - c. Actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a.
- i) Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución e aparece na táboa de estándares. Punto 7. ANEXO I.

En resumen:

- a) A cualificación de cada trimestre será o resultado da suma das cualificacións obtidas polo alumno nos seguintes apartados, de acordo coa ponderación proposta para cada un deles:

Apartados	Instrumentos de avaliación	Observacións	Ponderacións
A	Probas escritas (exames)	Cada proba valorarase de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificacións obtidas nas distintas probas.	70 %
B	Traballos dos alumnos e láminas realizados na aula e recollidos nunha carpeta.	Cada lámina valoraranse de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificación obtida na carpeta completa.	20 %
C	Caderno do profesor, cadro de observación e rexistro de incidencias da actitude do alumno na aula.	O profesor valorará de 0 a 10 puntos ao longo de cada avaliación os seguintes aspectos: material, atención, participación e traballo na clase...	10 %

- b) A valoración do apartado A, farase de acordo cos criterios de corrección (establecerase a

puntuación de cada unha das preguntas no conxunto da proba) que se estableceran para cada proba.

c) A valoración do apartado B, realizarase do seguinte xeito:

- 1) Puntualidade e respecto polas datas de entrega dos traballos (dentro de prazo) 10%.
- 2) Avaliación de actitudes (Interese por recoller información, apuntes, datos na clase e fora do ámbito escolar, interese pola consecución de resultados orixinais e interesantes, esforzo e método de traballo): 20%.
- 3) Avaliación de coñecementos e habilidades (acabado da obra, capacidade expresiva, dominio dos procedementos e técnicas, pulcritude no acabado sobre todo nos traballos de carácter técnico e equilibrio e coidado na composición): 70%.

d) A valoración do apartado C, realizarase do seguinte xeito: Cada alumno disporá de 10 puntos iniciais por trimestre que se irán reduciendo en función das faltas de material, de atención, de participación e de traballo na clase.

Respecto á actitude e motivación, considérase:

- Estar atento á clase.
- Participar activamente na clase.
- Non ter faltas non xustificadas de asistencia ou puntualidade.
- Traer o material necesario para seguir a clase.

Respecto ao traballo diario, considerase:

- Realizar as actividades pedidas na aula ou fora da mesma.
- Presentar o caderno completo cando o profesor o considere oportuno.

e) En consecuencia co reflectido nos puntos anteriores, a cualificación de cada trimestre indicarse en cifras, podendo expresarse ata un decimal, e obterase do seguinte xeito:

$$\text{Cualificación} = \text{Apartado A} \times 0,7 + \text{Apartado B} \times 0,2 + \text{Apartado C} \times 0,1$$

7. Cualificación da avaliación:

A cualificación obtida en cada trimestre, redondearase, de ser o caso, de xeito que o decimal se asimilará ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior e ao anterior nos restantes casos, sen prexuízo que a nota mínima será de 0 punto. Así , a una cualificación trimestral de 4,5 corresponderalle 5; a unha cualificación trimestral de 4,4 corresponderalle unha cualificación de

4.

Aplicaremos o principio de non contradición coa normativa de ámbito superior, pero se un/ha alumno/a que non está enfermo/a nin nunha situación excepcional, non realiza un mínimo das actividades avaliadas previstas correspondentes ó período de avaliación que lle permitan cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación, a súa nota non será superior a 4 e precisará superar as actividades de recuperación correspondentes.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliadas e actividades de recuperación.

8. Actividades e probas de recuperación:

- a) alumnado que, nas probas da avaliacións obteña unha cualificación de 1, 2, 3 ou 4 puntos, deberá realizar a correspondente proba de recuperación.
- b) A nota obtida na proba de recuperación, se lle engadirá a nota obtida no apartado B e C.
- c) Entenderase que a avaliación está superada cando a cualificación, unha vez realizado o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.
- d) As probas de recuperación terán lugar nos primeiros días lectivos da seguinte avaliación. A da terceira avaliación, nos derradeiros días do mes de xuño, e, de ser o caso, outras da primeira e segunda avaliacións para os alumnos que non as superasen.

9. Criterios para determinar a cualificación final:

- A avaliación final ordinaria do mes de xuño: A cualificación final será a media das tres avaliacións trimestrais. Co carácter xeral, para superar a materia requirirase a superación das tres avaliacións, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- Avaliación final extraordinaria do mes de setembro: Os alumnos que non superen a materia na avaliación ordinaria do mes de xuño poderán realizar unha proba no mes de setembro nas datas establecidas ao efecto, que será cualificada de 0 a 10, podendo expresarse ata 1 decimal, considerándose superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- **Avaliación no caso de imposibilidade de avaliación continua pola falta de asistencia**: só contemplamos esta circunstancia no suposto reflectido no R.R.I., é dicir, no caso de absentismo reiterado e inxustificado segundo a ratio de horas semanais que recolle dito documento. Para este alumnado, a cualificación final ordinaria de xuño será a que resulte dun exame extraordinario global (de toda a materia) a celebrar, se é o caso, nas derradeiras datas do curso e non terá oportunidade de recuperación ata a convocatoria de setembro. Nesta convocatoria realizará o mesmo exame que o demais alumnado convocado.

► **ESCENARIO (2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL**: A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

► **ESCENARIO (3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:** Neste caso, o/a profesor/a fará actividades avaliativas telemáticas, que poden ser:

- Unha autoavaliación na aula virtual.
- Un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.
- Actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a.
- Calquera outra proba que os medios telemáticos dos que dispoñamos nese momento o permitan.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realizar correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliáveis e actividades de recuperación."

A recuperación de cada avaliación farase unha vez rematada esta e de maneira telemática.

Se un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).

O uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, Ipad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.

Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución que aparece na táboa de estándares. Punto 7. ANEXO I.

A nota das probas será a media das probas realizadas.

A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

- Criterios de corrección

Nos exames (escritos, orais ou telemáticos):

- No desenvolvemento dos exercicios valorarase:
  - A utilización da linguaxe, notación e símbolos adecuados.
  - A utilización de argumentos, xustificacións e razoamentos coherentes.

- A precisión e rigor adecuados para a resolución de problemas.
  - O plantexamento, o desenvolvemento e a claridade da resposta ás cuestións formuladas
  - A interpretación da solución do exercicios (non chega con dar un resultado despois dunha serie de operacións).
- Non se valorará ningún exercicio que non estea debidamente explicado ou non inclúa os pasos necesarios para chegar á solución. En ningún caso se valorará unha simple operación matemática.
  - Os erros graves de concepto suporán a anulación o apartado correspondente.
  - Os parágrafos/apartados que esixen a solución dun apartado anterior cualificaranse independentemente do resultado do devandito apartado, coa excepción de que estean baseados nun erro grave de concepto.
  - Un resultado erróneo pero cun razoamento correcto valorarase.
  - A puntuación de cada pregunta do exame figurará no mesmo.
  - No escenario (3) e nalgúns casos no (2)) os exames serán telemáticos, ven por medio de autoavaliacións na aula virtual, conexión por videoconferencia, etc, polo que calquera incidencia que provoque dúbidas no profesor (respostas iguais ás de outro compañeiro, estar mirando o móbil durante un exame nunha videoconferencia, etc) suporá unha anulación do mesmo.

Nos traballos:

- Deben constar de todas as partes dun proxecto: Descontarase a parte da puntuación correspondente por cada unha que falte.
- Deben proporcionar a información necesaria para unha fácil comprensión da investigación realizada, e non só un “corta e pega” de internet, sen conexión entre os textos.
- Valorarase a utilización de linguaxe científico.
- Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

D. 2º BACHARELATO. Debuxo Técnico II (EPA)

•ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE IMPRESCINDIBLES CORRESPONDENTES A 1º DE BACHARELATO NON ADQUIRIDOS NO CURSO 2019/2020

Estes foron os aprendizaxes imprescindibles que o alumnado de 1º de Bacharelato EPA do noso centro non adquiriu no curso 2019/2020 debido a situación de pandemia que vivimos desde o 13 de marzo. Algún deles coinciden cos aprendizaxes que debe adquirir no curso de Debuxo de 2º bacharelato polo que se reforzarán aqueles que se consideren necesarios para a continuidade do proceso de ensinanza aprendizaxe na materia de Debuxo. Hai alumnado que non cursou o 1º de bacharelato no noso centro, senón que hai anos que deixou de estudar e decidiu volver a retomar os estudos. A ese alumnado fáiselle unha avaliación oral para ir detectando as carencias conceptuais que teñen.

B2.1. Comprender o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequivocamente a posición de puntos, rectas e planos, e resolver problemas de pertenza, intersección e verdadeira magnitude.

B2.2. Comprender o funcionamento do sistema de planos cotados como unha variante do sistema diédrico

B2.3. Realizar perspectivas cabaleiras ou planimétricas (militares) de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoño a súa orientación para simplificar o seu trazado.

B2.3. Realizar perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de utensilios de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado.

B2.4. Comprender os fundamentos da perspectiva cónica e clasifica a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano do cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña do horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.

B2.4. Debuxar coa axuda de utensilios de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoño a súa orientación para simplificar o seu trazado.

B2.4. Representa formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontais ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de utensilios de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzada ou coa axuda de patróns de curvas.

B3.2. Representar obxectos con ocós mediante cortes e seccións, aplicando as normas básicas Correspondentes.

a. Concreción dos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe avaliados que forman parte dos perfís competenciais e grao mínimo de consecución de cada estándar

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE	COMPETENCIAS	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA ESTÁNDAR
Bloque 1. Xeometría e debuxo técnico			

<p>B1.1. Resolver problemas de tanxencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por inversión, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>DT2.B1.1.1. Identifica a estrutura xeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a partir da análise de plantas, alzados, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidade.</p> <p>DT2.B1.1.2. Determina lugares xeométricos de aplicación ao debuxo aplicando os conceptos de potencia e inversión.</p> <p>DT2.B1.1.3. Transforma por inversión figuras planas compostas por puntos, rectas e circunferencias describindo as súas posibles aplicacións á resolución de problemas xeométricos.</p> <p>DT2. B1.1.4. Selecciona estratexias para a resolución de problemas xeométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analogía noutros problemas máis sinxelos.</p> <p>DT2.B1.1.5. Resolve problemas de tanxencia aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, e indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>CCL,CMCCT,CAA,CSIEE</p>	<p>Identificar a estrutura xeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a partir da análise de plantas, alzados, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidade.</p> <p>Determinar lugares xeométricos de aplicación ao debuxo aplicando os conceptos de potencia e inversión.</p> <p>Transformar por inversión figuras planas compostas por puntos, rectas e circunferencias describindo as súas posibles aplicacións á resolución de problemas xeométricos.</p> <p>Seleccionar estratexias para a resolución de problemas xeométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analogía noutros problemas máis sinxelos.</p> <p>Resolve problemas de tanxencia aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, e indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>
<p>B1.2. Debuxar curvas cónicas e identificar os seus principais elementos, utilizando as súas propiedades fundamentais para resolver problemas de pertenza, tanxencia ou incidencia</p>	<p>DT2.B1.2.1. Comprende a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describe as súas propiedades e identifica as súas aplicacións.</p> <p>DT2.B1.2.2. Resolve problemas de pertenza, intersección e tanxencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>DT2.B1.2.3. Traza curvas cónicas logo de determinar os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tanxentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homoloxía.</p>	<p>CCL,CAA,CSIEE</p>	<p>Comprender a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describe as súas propiedades e identifica as súas aplicacións.</p> <p>Resolver problemas de pertenza, intersección e tanxencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades, e xustifica o procedemento utilizado.</p> <p>Trazar curvas cónicas logo de determinar os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tanxentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homoloxía.</p>

<p>B1.3. Relacionar as transformacións homolóxicas coas súas aplicacións á xeometría plana e aos sistemas de representación, valorando a rapidez e a exactitude nos trazados que proporciona a súa utilización.</p>	<p>DT2.B1.3.1. Comprende as características das transformacións homolóxicas, identifica os seus invariantes xeométricos e describe as súas aplicacións.</p> <p>DT2.B1.3.2. Aplica a homoloxía e afinidade á resolución de problemas xeométricos e á representación de formas planas.</p> <p>DT2.B1.3.3. Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas complexas, e indica graficamente a construción auxiliar utilizada.</p>	<p>CCL, CSIEE, CM CCT</p>	<p>Comprender as características das transformacións homolóxicas, identifica os seus invariantes xeométricos e describe as súas aplicacións.</p> <p>Aplicar a homoloxía e a afinidade á resolución de problemas xeométricos e á representación de formas planas.</p> <p>Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas complexas, e indica graficamente a construción auxiliar utilizada</p>
<p>Bloque 2. Sistemas de representación</p>			

<p>B2.1. Valorar a importancia da elaboración de debuxos a man alzada para desenvolver a visión espacial, analizando a posición relativa entre rectas, planos e superficies, identificando as súas relacións métricas para determinar o sistema de representación axeitado e a estratexia idónea que solucione os problemas de representación de corpos ou espazos tridimensionais.</p>	<p>DT2.B2.1.1. Comprende os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e a perpendicularidade entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados como ferramenta base para resolver problemas de pertenza, posición, mínimas distancias e verdadeira magnitude.</p> <p>DT2.B2.1.2. representa figuras planas contidas en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas.</p> <p>DT2.B2.1.3. Determina a verdadeira magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatements ou cambios de plano en sistema diédrico e, de ser o caso, no sistema de planos acotados.</p> <p>DT2.B2.1.4. Representa o hexáhedro ou cubo en calquera posición respecto aos planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxección diédricas, determinando partes vistas e ocultas.</p>	<p>CAA, CSIEE</p>	<p>Comprender os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e a perpendicularidade entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados como ferramenta base para resolver problemas de pertenza, posición, mínimas distancias e verdadeira magnitude.</p> <p>Representar figuras planas contidas en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas.</p> <p>Determinar a verdadeira magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatements ou cambios de plano en sistema diédrico e, de ser o caso, no sistema de planos acotados.</p> <p>Representar o hexáhedro ou cubo en calquera posición respecto aos planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxección diédricas, determinando partes vistas e ocultas.</p>
<p>B2.2. Representar poliédros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos mediante as súas proxeccións ortográficas, analizando as posicións singulares respecto aos planos de proxección, determinando as relacións métricas entre os seus elementos, as seccións planas principais e a verdadeira magnitude ou desenvolvemento das superficies que os conforman.</p>	<p>DT2.B2.2.1. Representa cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispor as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida.</p> <p>DT2.B2.2.2. Determina a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.</p> <p>DT2.B2.2.3. Acha a intersección entre liñas rectas e corpos xeométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas ou a súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizando para a determinación dos puntos de entrada e saída.</p> <p>DT2.B2.2.4. Desenvolve</p>	<p>CMCCT, CAA</p>	<p>Representar cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispor as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida.</p> <p>Determinar a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.</p> <p>Achar a intersección entre liñas rectas e corpos xeométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas ou a súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizando</p>

	superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatements ou cambios de plano para obter a verdadeira magnitude das arestas e caras que as conforman.		para a deteminación dos puntos de entrada e saída. Desenvolver superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatements ou cambios de plano para obter a verdadeira magnitude das arestas e caras que as conforman.
B2.3. Debuxar axonometrías de poliedro regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios, utilizando a axuda do abatemento de figuras planas situadas nos planos coordenados, calculando os coeficientes de redución determinando as seccións planas principais.	DT2.B2.3.1. Comprende os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de redución. DT2.B2.3.2. Debuxa axonometrías de corpos ou espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios. DT2.B2.3.3. Determina a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formado por superficies poliédricas, debuxando isometrías ou perspectivas cabaleiras.	CMCCT, CCEC	Comprender os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de redución. Debuxar axonometrías de corpos ou espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios. Determinar a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formado por superficies poliédricas, debuxando isometrías ou perspectivas cabaleiras.
Bloque 3. Documentación gráfica de proxectos			
B3.1. Elaborar bosquexos, esbozos e planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorar a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificar de maneira conxunta o seu desenvolvemento,, revisar o avance dos traballos e asumir as tarefas encomendadas con responsabilidade.	DT2.B3.1.1. Elabora e participa activamente en proxectos cooperativos de construción xeométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do debuxo técnico. DT2.B3.1.2. Identifica formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que os definen. DT2.B3.1.3. Debuxa bosquexos a man alzada e esbozos cotados para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas. DT2.B3.1.4. Elabora esbozos de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, os cortes e/ou as seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bosquexos a man alzada para a elaboración de debuxos cotados e planos de	CSC, CMCCT, CCEC	Elaborar e participa activamente en proxectos cooperativos de construción xeométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do debuxo técnico. Identificar formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que os definen. Debuxar bosquexos a man alzada e esbozos cotados para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas. Elaborar esbozos de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, os cortes e/ou as seccións necesarias,

	montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo coa normativa de aplicación.		tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bosquejos a man alzada para a elaboración de debuxos cotados e planos de montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo coa normativa de aplicación.
B3.2. Presentar de xeito individual e colectivo os bosquejos, os esbozos e os planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorar a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificar de maneira conxunta o seu desenvolvemento, revisar o avance dos traballos e asumir as tarefas encomendadas con responsabilidade.	<p>DT2.B3.2.1. Comprende as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, e valora a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a súa utilización.</p> <p>DT2.B3.2.2. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoño a información relacionadas pola súa utilidade.</p> <p>DT2.B3.2.3. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos en 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadramento, a iluminación e o punto de vista adecuado ao propósito buscado.</p> <p>DT2.B3.2.4. Presenta os traballos de debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de xeito que estes sexan claros e limpos, e que respondan ao obxectivo para os que se realizaron.</p>	CD	<p>Comprender as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, e valora a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a súa utilización.</p> <p>Representar obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoño a información relacionadas pola súa utilidade.</p> <p>Representar obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos en 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadramento, a iluminación e o punto de vista adecuado ao propósito buscado.</p>

b. Concreción dos obxetivos para o curso

b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

c. Concreción dos obxectivos, contidos, actividades de aprendizaxe asociadas a cada bloque de contido e temporalización

OBXECTIVOS	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZASE	TEMP. HORAS
(b, c, e, g, i, l, m)	<p>B1.1. Resolución de problemas xeométricos.</p> <p>B1.2. Proporcionalidade. Rectángulo áureo. Aplicacións.</p> <p>B1.3. Construción de figuras planas equivalentes.</p> <p>B1.4. Relación entre os ángulos e a circunferencia. Arco capaz.</p> <p>B1.5. Aplicacións.</p> <p>B1.6. Potencia dun punto respecto a unha circunferencia. Determinación e propiedades do eixe radical. Aplicación á resolución de tanxencias.</p> <p>B1.7. Inversión. Determinación de figuras inversas. Aplicación á resolución de tanxencias.</p>	<p>Identificar a estrutura xeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a partir de análise de plantas, alzado, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidade.</p> <p>Determinar lugares xeométricos de aplicación ao debuxo aplicando os conceptos de potencia ou inversión.</p> <p>Transformar por inversión figuras planas compostas por puntos, rectas e circunferencias describindo as súas posibles aplicacións á resolución de problemas xeométricos.</p> <p>Resolver problemas de tanxencias aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>	<p>1ª Avaluación</p> <p>15 sesións</p>
	<p>B1.8. Transformacións xeométricas. Aplicacións.</p> <p>B1.9. Trazado de curvas cónicas e técnicas.</p> <p>B1.10. Curvas cónicas. Orixe, determinación e trazado da elipse, a parábola e a hipérbola.</p> <p>B1.11. Curvas técnicas. Orixe, determinación e trazado das curvas cíclicas e envolventes.</p> <p>B1.12. Resolución de problemas de pertenza, tanxencia e incidencia. Aplicacións.</p>	<p>Comprender a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describir as súas propiedades e identificar as súas aplicacións.</p> <p>Resolver problemas de pertenza, intersección e tanxencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades, e xustificar o procedemento utilizando.</p> <p>Trazar curvas cónicas logo de determinar os elementos que as definen, tales como eixes, focos directrices, tanxentes ou asíntotas, resolvendo a seu trazado por puntos</p>	<p>15 sesións</p>

	<p>B1.13. Homoloxía. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras homólogas. Aplicacións.</p> <p>B1.14. Afinidade. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras afíns. Construción da elipse afín a unha circunferencia.</p> <p>B1.15. Trazado de figuras planas complexas utilizando escalas e construcións auxiliares axeitadas.</p>	<p>ou por homoloxía respecto á circunferencia.</p> <p>Comprender as características das transformacións homolóxicas, identificar os seus invariantes xeométricos e describe as súas aplicacións.</p> <p>Aplicar a homoloxía e a afinidade á resolución de problemas xeométricos e á representación de formas planas.</p> <p>Deseñar a partir dun bosquexo previo ou reproducir á escala conveniente figuras planas complexas, e indicar gráficamente a construción auxiliar utilizada.</p>	
(b, d, e, g, i, l)	<p>B2.1. Punto, recta e plano no sistema diédrico.</p> <p>B2.2. Resolución de problemas de pertenza, incidencia, paralelismo e perpendicularidade.</p> <p>B2.3. Determinación da verdadeira magnitude de segmentos e formas planas.</p> <p>B2.4. Construción de figuras planas no sistema diédrico.</p> <p>B2.5. Abatemento de planos. Determinación dos seus elementos. Aplicacións.</p> <p>B2.6. Xiro dun corpo xeométrico. Aplicacións.</p> <p>B2.7. Cambios de plano. Determinación das novas proxeccións. Aplicacións.</p> <p>B2.8. Afinidade entre proxeccións.</p> <p>B2.9. Problema inverso ao abatemento.</p> <p>B2.10. Corpos xeométricos no sistema diédrico.</p> <p>B2.11. Representación de poliedros regulares. Posicións singulares.</p> <p>B2.12. Determinación das súas seccións principais.</p> <p>B2.13. Representación de prismas e pirámides.</p>	<p>Comprender os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e a perpendicularidade entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados como ferramenta base para resolver problemas de pertenza, posición, mínimas distancias e verdadeira magnitude.</p> <p>Representar figuras planas contidas en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas.</p> <p>Determinar a verdadeira magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatementos ou cambios de plano en sistema diédrico e, de ser o caso, no sistema de planos cotados.</p> <p>Representar o hexaedro ou cubo en calquera posición respecto aos planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxeccións diédricas, determinando partes vistas e ocultas.</p>	<p>20 sesións</p> <p>1ª e 2ª Avaliación</p> <p>12 sesións</p>
	<p>B2.14. Representación de cilindros, conos e esferas. Seccións planas.</p> <p>B2.15. Determinación de seccións planas e elaboración de desenvolvementos.</p> <p>B2.16. Interseccións.</p> <p>B2.17. Xiros, abatementos ou cambios de plano para determinar a verdadeira magnitude de elementos</p>	<p>Representar cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispor as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida.</p> <p>Determinar a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas, debuxando as súas proxeccións</p>	12 sesións

	de pezas tridimensionais.	diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude. Achar a intersección entre liñas rectas e corpos xeométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas ou a súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizado para a determinación dos puntos de entrada e saída. Desenvolver superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatements ou cambios de plano para obter a verdadeira magnitude das arestas e caras que as conforman.	
	B2.18. Sistemas axonométricos ortogonais. B2.19. Posición do triedro fundamental B2.20. Relación entre o triángulo de trazas e os eixes do sistema. B2.21. Determinación de coeficientes de redución. B2.22. Tipoloxía das axonometrías ortogonais. Vantaxes e inconvenientes B2.23. Representación de figuras planas. B2.24. Representación simplificada da circunferencia. B2.25. Representación de corpos xeométricos e espazos arquitectónicos. Seccións planas. Interseccións.	Comprender os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de redución. Debuxar axonometrías de corpos ou espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios. Determinar a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, debuxando isonometrías ou perspectivas cabaleiras.	12 sesións
(b, d, e, g, i, l)	B3.1. Elaboración de bosqueños e planos. B3.2. Proceso de deseño ou fabricación: perspectiva histórica e situación actual. B3.3. Proxecto: tipos e elementos. B3.4. Planificación de proxectos. B3.5. Identificación das fases dun proxecto. Programación de tarefas. B3.6. Elaboración das primeiras ideas. B3.7. Tipos de planos: de situación, de conxunto, de montaxe, de instalación, de detalle, de fabricación ou de construción. B3.8. Presentación de proxectos. B3.9. Elaboración da documentación gráfica dun proxecto gráfico, industrial, industrial ou arquitectónico sinxelo.	Elaborar e participar activamente en proxectos cooperativos de construción xeométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do debuxo técnico. Identificar formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que se definen. Debuxar bosqueños a man alzada e esbozos cotados para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas. Elaborar esbozos de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, os corte e/ou as seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bosqueños a man alzada para a elaboración de debuxos cotados e planos de montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo coa normativa de aplicación.	2º e 3ª Avaliación 18 sesións

	<p>B3.10. Debuxo de bosquexos a man alzada e esquemas.</p> <p>B3.11. Elaboración de debuxos cotados.</p> <p>B3.12. Elaboración de esbozos de pezas e conxuntos.</p>		
	<p>B3.13. Posibilidades das tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao deseño, á edición, ao arquivamento e á presentación de proxectos.</p> <p>B3.14. Debuxo vectorial 2D. Debuxo e edición de entidades. Creación de bloques. Visibilidade de capas.</p> <p>B3.15. Debuxo vectorial 3D. Inserción e edición de sólidos. Galerías e bibliotecas de modelos. Incorporación de texturas.</p> <p>B3.16. Selección de encadramento, a iluminación e o punto de vista.</p> <p>B3.17. Resolución de exercicios de debuxo técnico utilizando recursos informáticos.</p>	<p>Comprender as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, e valora a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a súa utilización.</p> <p>Representar obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas pola súa utilidade.</p> <p>Representar obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos en 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadramento, a iluminación e o punto de vista adecuado ao propósito buscado.</p> <p>Presentar os traballos de debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de xeito que estes sexan claros e limpos, e que respondan ao obxectivo para os que se realizaron.</p>	<p>18 sesións</p> <p>Total: 29 semanas e media</p>

d. Concreción dos procedementos e instrumentos de avaliación para cada estándar de aprendizaxe

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
DT2.B1.1.1. Identifica a estrutura xeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicas a partir da análise de plantas, alzados, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidade.	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.</p>
DT2.B1.1.2. Determina lugares xeométricos de aplicación ao debuxo aplicando os conceptos de potencia ou inversión	<p>Proba obxectiva teórico-práctica.</p> <p>Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.</p>

DT2.B1.1.3. Transforma por inversión figuras planas compostas por puntos, rectas e circunferencias describiendo as súas posibles aplicacións á resolución de problemas xeométricos.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC:
DT2.B1.1.4. Selecciona estratexias para a resolución de problemas xeométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analogía noutros problemas máis sinxelos.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B1.1.5. Resolve problemas de tanxencias aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, e indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
DT2.B1.2.1. Comprende a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describe as súas propiedades e identifica as súas aplicacións.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B1.2.2. Resolve problemas de pertenza, intersección e tanxencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades, e xustifica o procedemento utilizado.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B1.2.3. Traza curvas cónicas logo de determinar os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tanxentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homoloxía respecto á circunferencia.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B1.3.1. Comprende as características das transformacións homolóxicas, identifica os seus invariantes xeométricos e describe as súas aplicacións.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B1.3.2. Aplica a homoloxía e a afinidade á resolución de problemas xeométricos e á representación de formas planas.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC:
DT2.B1.3.3. Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas complexas, e indica graficamente a construción auxiliar utilizada.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
DT2.B2.1.1. Comprende os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e a perpendicularidade entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados como ferramenta base para resolver problemas de pertenza, posición, mínimas distancias e verdadeira magnitude.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.

DT2.B2.1.2. Representa figuras planas contidas en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC.
DT2.B2.1.3. Determina a verdadeira magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatements ou cambios de plano en sistema diédrico e, de ser o caso, no sistema de planos cotados.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC.
DT2.B2.1.4. Representa o hexaedro ou cubo en calquera posición respecto aos planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxeccións diédricas, determinando partes vistas e ocultas.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC.
DT2.B.2.1. Representa cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispor as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC.
DT2.B2.2.2. Determina a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC:
DT2.B2.2.3. Acha a intersección entre liñas rectas e corpos xeométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas oa súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizado para a determinación dos puntos de entrada e saída.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC.
DT2.B2.2.4. Desenvolve superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatements ou cambios de plano para obter a verdadeira magnitude das aretas e caras que as conforman.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC.
DT2.B2.3.1. Comprende os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de redución.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
DT2.B2.3.2. Debuxa axonometrías de corpos ou espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen amosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
DT2.B2.3.3. Determina a sección plana de corpos ou espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, debuxando isometrías ou perspectivas cabaleiras.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
DT2.B3.1.1. Elabora e participa activamente en proxectos cooperativos de construción xeométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do debuxo técnico.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios:Recollida de trabalbs feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.

DT2.B3.1.2. Identifica formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que os definen.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
DT2.B3.1.3. Debuxa bosquexos a man alzada e esbozos cotados para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
DT2.B3.1.4. Elabora esbozos de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, os cortes e/ou as seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bosquexos a man alzada para a elaboración de debuxos cotados e planos de montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo coa normativa de aplicación.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC. Traballo de observación e documentación.Rúbrica.
DT2.B3.2.1. Comprende as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, e valora a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a súa utilización.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B3.2.2. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas pola súa utilidade.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B3.2.3. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadramento, a iluminación e o punto de vista adecuado ao propósito buscado.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.
DT2.B3.2.4. Presenta os traballos de debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de xeito que estes sexan claros e limpos, e que respondan ao obxectivo para os que se realizaron.	Proba obxectiva teórico-práctica. Observación sistemática e rexistro no caderno da profesor/a. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.LC.

e. Criterios de avaliación, cualificación e promoción do alumnado

- Criterios de avaliación

O proceso de avaliación é fundamental no desenvolvemento do curso e dentro da propia programación. Neste punto imos traballar sobre as avaliacións realizadas aos alumnos, realizarase unha avaliación inicial ao principio do curso. En este punto imos centrarnos no proceso de avaliación continua, en como se vai cualificar aos alumnos e os criterios que teremos en conta á hora de decidir a promoción dos alumnos. Servirá para realizar modificacións na programación, tanto nas estratexias metodolóxicas como na temporalización entre outros puntos, de cara a conseguir que os alumnos acaden os obxectivos previstos.

O eixo central da avaliación son os estándares de aprendizaxe. Para avaliar estes estándares de aprendizaxe usaranse distintos procedementos e instrumentos de avaliación.

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Procedementos de avaliación	Instrumentos de avaliación
Proba escrita, oral ou telemática	Corrección individual
Observación sistemática	Caderno do profesor/lista de control
Traballo individual/grupal	Corrección individual/grupal
Traballos de investigación	Rúbricas

No caso de que haxa alumnado illado por mor do covid-19 ou ben por calquera outra enfermidade que non lle permita a asistencia á clase, utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos para o escenario (3).

▶ **(2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** os días que a actividade lectiva sexa presencial utilizaranse os procedementos e instrumentos descritos no escenario (1). Os días que a actividade sexa non presencial, utilizaranse os do escenario (3).

▶ **(3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:**

En calquera intre deste período, poderanse utilizar outros procedementos de avaliación adaptados ás circunstancias, para valorar o grao de desenvolvemento acadado polo alumnado. Por exemplo:

- As probas obxectivas telemáticas.
- A entrega dos exercicios obrigatorios e voluntarios propostos.
- Os traballos obrigatorios e voluntarios propostos.
- Cuestionarios ou probas na aula virtual.
- Videoconferencias en pequeno grupo ou individuais, etc.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

Se previamente ás avaliacións finais, o profesorado e alumnado puidera incorporarse ao instituto, o alumnado que tiveran demostrada a imposibilidade de ter realizadas as actividades telemáticas podería realizar actividades presenciais de recuperación. Esta proba conterá cuestións con similar dificultade as realizadas de modo telemático.

-Criterios de cualificación

▶ **(1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL:**

Dado o carácter teórico-práctico da materia. Aplicarase a avaliación continua a:

1. Traballos prácticos (Apuntes, láminas, traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral), que se recollerán periodicamente para a súa valoración. As láminas valoraránse de 0 a 10 e os traballos con rúbricas.

2. En cada avaliación faranse probas escritas que permitan coñecer o grao de comprensión dos contidos teóricos. Tamén se valorarán de 0 a 10.

3. Observación directa do alumno para comprobar: traballo diario, apuntes recollidos na clase, interese por traer o material que se lle solicita, etc.

4. Os procedementos para a avaliación serán os seguintes:

- a) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
- b) Observación sistemática.
- c) Produción dos alumnos : traballos individuais/en grupo (láminas, apuntes, bosquejos, traballos de investigación documental, presentación de diapositivas o exposición oral) realizados na clase e na casa.

5. Os instrumentos da avaliación serán os seguintes:

- a) As propias producións dos alumnos:
  - 1) Probas escritas (por avaliación, xuño e setembro).
  - 2) Traballos e apuntes (LC) dos alumnos recollidos nunha carpeta ou cartafol.
- b) Caderno do profesor no que se recolleran os resultados da observación diaria na clase.

6. Criterios para determinar as cualificacións trimestrais:

Para a cualificación teremos en conta:

- a) Realizarase como mínimo unha proba-exame durante cada trimestre, aínda que poden realizarse mais en función da materia que corresponda a cada avaliación, que constará/n de preguntas ou cuestións teóricas e resolución de exercicios e problemas relacionados cos estándares de aprendizaxe.
  - Seguindo os planteamentos da CiUG (ABAU):
  - A proba dividirase en tres bloques cada un de eles con dúas opcións para que os alumnos elixan unha. Estes tres bloques sumarán como máximo 9,0 puntos.
  - Ademais terase en conta as notacións, claridade e limpeza nas liñas auxiliares (trazado fino) e na solución final (trazado grosso). Este apartado sumará como máximo 1,0 puntos.
  - Na primeira avaliación dous dos tres bloques terán contidos da primeira avaliación, deixando o terceiro para a representación espacial dunha figura.
  - na segunda avaliación constará dun bloque da primeira avaliación e outra da segunda, deixando o terceiro para a representación espacial dunha figura.
  - Na terceira avaliación constará dun bloque da primeira ou segunda avaliación e

outro da segunda ou terceira, deixando o terceiro para a representación espacial dunha figura.

- b) En todos os estándares se valorará o traballo diario realizado polo alumnado, que quedará reflectido no caderno do profesor.
- c) A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.
- d) Para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (físicamente, aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.
- e) No caso dunha situación excepcional por parte do alumno/a, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliadas e actividades de recuperación."
- f) Si un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).
- g) uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, Ipad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.
- h) Se un/ha alumno/a non realiza o exame o día que estaba fixado deberá aportar un xustificante oficial (salvo no caso de síntomas COVID, no que non será necesario) para poder realizalo o día que marque o profesor ou ben facer unha proba telemática, que pode ser:
  - 1) Unha autoavaliación na aula virtual.
  - 2) Un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.
  - 3) Actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a
- i) Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución e aparece na táboa de estándares. Punto 7. ANEXO I.

En resumen:

- a) A cualificación de cada trimestre será o resultado da suma das cualificacións obtidas polo alumno nos seguintes apartados, de acordo coa ponderación proposta para cada un deles:

Apartados	Instrumentos de avaliación	Observacións	Ponderacións
-----------	----------------------------	--------------	--------------

A	Probas escritas (exames)	Cada proba valorarase de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificacións obtidas nas distintas probas.	80 %
B	Traballos dos alumnos e láminas, apuntes realizados na aula /casa e recollidos nunha carpeta/na aula virtual. Caderno do profesor, cadro de observación e rexistro de incidencias da actitude do alumno na aula.	Cada lámina valorarase de 0 a 10 puntos, podendo expresarse ata 1 decimal. A nota deste apartado será a media das cualificación obtida na carpeta completa.	20 %

b) A valoración do apartado A, farase de acordo cos criterios de corrección (establecerase a puntuación de cada unha das preguntas no conxunto da proba) que se estableceran para cada proba.

c) A valoración do apartado B, realizarase do seguinte xeito:

- Puntualidade e respecto polas datas de entrega dos traballos (dentro de prazo), estar atento á clase, participar activamente, non ter faltas de asistencia ou puntualidade e traer o material necesario. 10%.
- Avaliación de actitudes (Interese por recoller información, apuntes, datos na clase e fora do ámbito escolar, interese pola consecución de resultados orixinais e interesantes, esforzo e método de traballo): 20%.
- Avaliación de coñecementos e habilidades (acabado da obra, capacidade expresiva, dominio dos procedementos e técnicas, pulcritude no acabado sobre todo nos traballos de carácter técnico e equilibrio e coidado na composición): 70%.

d) En consecuencia co reflectido nos puntos anteriores, a cualificación de cada trimestre indícarase en cifras, podendo expresarse ata un decimal, e obterase do seguinte xeito:

$$\text{Cualificación} = \text{Apartado A} \times 0,8 + \text{Apartado B} \times 0,2$$

7. Cualificación da avaliación:

A cualificación obtida en cada trimestre, redondearase, de ser o caso, de xeito que o decimal se asimilará ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior e ao anterior nos restantes casos, sen prexuízo que a nota mínima será de 0 punto. Así, a una cualificación trimestral de 4,5 corresponderalle 5; a unha cualificación trimestral de 4,4 corresponderalle unha cualificación de 4.

Aplicaremos o principio de non contradición coa normativa de ámbito superior, pero se un/ha alumno/a que non está enfermo/a nin nunha situación excepcional, non realiza un mínimo das actividades avaliadas previstas correspondentes ó período de avaliación que lle permitan cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación, a súa nota non será superior a 4 e precisará superar as actividades de recuperación correspondentes.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliadas e actividades de recuperación.

8. Actividades e probas de recuperación:

- a) alumnado que, nas probas da avaliacións obteña unha cualificación de 1, 2, 3 ou 4 puntos, deberá realizar a correspondente proba de recuperación.
- b) A nota obtida na proba de recuperación, se lle engadirá a obtida no apartado B dese trimestre.
- c) Entenderase que a avaliación está superada cando a cualificación, unha vez realizado o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.
- d) As probas de recuperación terán lugar nos primeiros días lectivos da seguinte avaliación. A da terceira avaliación, nos derradeiros días do mes de xuño, e, de ser o caso, outras da primeira e segunda avaliacións para os alumnos que non as superasen.

9. Criterios para determinar a cualificación final:

- A avaliación final ordinaria do mes de xuño: A cualificación final será a media das tres avaliacións trimestrais. Co carácter xeral, para superar a materia requirirase a superación das tres avaliacións, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- Avaliación final extraordinaria do mes de setembro: Os alumnos que non superen a materia na avaliación ordinaria do mes de xuño poderán realizar unha proba no mes de setembro nas datas establecidas ao efecto, que será cualificada de 0 a 10, podendo expresarse ata 1 decimal, considerándose superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual o superior a 5 puntos.
- **Avaliación no caso de imposibilidade de avaliación continua pola falta de asistencia**: só contemplamos esta circunstancia no suposto reflectido no R.R.I., é dicir, no caso de absentismo reiterado e inxustificado segundo a ratio de horas semanais que recolle dito documento. Para este alumnado, a cualificación final ordinaria de xuño será a que resulte dun exame extraordinario global (de toda a

materia) a celebrar, se é o caso, nas derradeiras datas do curso e non terá oportunidade de recuperación ata a convocatoria de setembro. Nesta convocatoria realizará o mesmo exame que o demais alumnado convocado.

▶ **ESCENARIO (2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL:** A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

▶ **ESCENARIO (3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL:** Neste caso, o/a profesor/a fará actividades avaliativas telemáticas, que poden ser:

- Unha autoavaliación na aula virtual.
- Un exame oral mediante videoconferencia se a situación tanto física como tecnolóxica do alumnado o permite.
- Actividades manuscritas co nome do/a alumno/a en cada páxina e envío de foto ou documento escaneado ao profesor/a.
- Calquera outra proba que os medios telemáticos dos que dispoñamos nese momento o permitan.

No caso das actividades telemáticas, as actividades serán manuscritas co nome do alumno en cada páxina e enviarase foto ou documento escaneado.

A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

No caso dunha situación excepcional por parte do alumnado, daráselle todo tipo de facilidades, en canto a prazos, na realización de tarefas avaliáveis e actividades de recuperación.

A recuperación de cada avaliación farase unha vez rematada esta e de maneira telemática.

Se un/ha alumno/a copia nun exame por calquera método, a cualificación será un cero (0).

O uso de calquera dispositivo electrónico (móbil, MP3, Ipad, tableta, etc...) durante a realización de probas orais, escritas ou telemáticas de todo tipo (exames, controis de clase) considerarase equivalente ao uso de chuletas e será sancionado cun cero (0) na cualificación da correspondente proba.

Elaborarase unha rúbrica para corrixir os traballos/informes que realice o alumnado. Considerarase unha rúbrica aprobada cando acade o grado mínimo de consecución que aparece na táboa de estándares. Punto 7. ANEXO I.

A nota das probas será a media das probas realizadas. A ponderación porcentual de probas e actividades será a mesma que no caso da actividade presencial, pero só se terán en conta as actividades entregadas en prazo, a non ser que o alumnado non poda facelo por a súa situación física ou tecnolóxica.

- *Criterios de corrección*

Nos exames (escritos, orais ou telemáticos):

- No desenvolvemento dos exercicios valorarase:
  - A utilización da linguaxe, notación e símbolos adecuados.
  - A utilización de argumentos, xustificaci3ns e razoamentos coherentes.
  - A precisión e rigor adecuados para a resolución de problemas.
  - O plantexamento, o desenvolvemento e a claridade da resposta ás cuestións formuladas
  - A interpretación da solución do exercicios (non chega con dar un resultado despois dunha serie de operacións).
- Non se valorará ningún exercicio que non estea debidamente explicado ou non inclúa os pasos necesarios para chegar á solución. En ningún caso se valorará unha simple operación matemática.
- Os erros graves de concepto suporán a anulación o apartado correspondente.
- Os parágrafos/apartados que esixen a solución dun apartado anterior cualificaranse independentemente do resultado do devandito apartado, coa excepción de que estean baseados nun erro grave de concepto.
- Un resultado erróneo pero cun razoamento correcto valorarase.
- A puntuación de cada pregunta do exame figurará no mesmo.
- No escenario (3) e nalgúns casos no (2)) os exames serán telemáticos, ven por medio de autoavaliacións na aula virtual, conexión por videoconferencia, etc, polo que calquera incidencia que provoque dúbidas no profesor (respostas iguais ás de outro compañeiro, estar mirando o móbil durante un exame nunha videoconferencia, etc) suporá unha anulación do mesmo.

Nos traballos:

- Deben constar de todas as partes dun proxecto: Descontarase a parte da puntuación correspondente por cada unha que falte.
- Deben proporcionar a información necesaria para unha fácil comprensión da investigación realizada, e non só un “corta e pega” de internet, sen conexión entre os textos.
- Valorarase a utilización de linguaxe científico.
- Nos escenarios (2) e (3), para que o alumnado obteña unha cualificación positiva debe enviar ou realizar as actividades propostas en prazo e forma establecido polo/a profesor/a e a través dos medios que se indicaron (aula virtual, correo electrónico, gdrive...), e realiza correctamente as actividades necesarias para cumprir os obxectivos mínimos establecidos nesta programación.

G. ASPECTOS CUMÚNS A TODO O BACHARELATO

Plantéxanse tres escenarios posibles en función da situacións sanitaria:

- Escenario (1): actividade lectiva presencial. Comenzo do curso para Bacharelato EPA.
- Escenario (2) semipresencial. Comenzo do curso para Bacharelato diurno.
- Escenario (3): non presencial.

Cando nos refiramos a eles, indicáremolo co número correspondente.

a. Concrecións metodolóxicas da materia

A metodoloxía será **activa e participativa**, combinando o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e competencias correspondentes.

Debese potenciar unha **educación inclusiva** e non selectiva, na que todo o alumnado da aula, independentemente das súas características e necesidades, se sinta parte integrante e participativa desta. A metodoloxía debe de atender e respectar á diversidade de alumnado (tanto en canto á diferenza de aptitudes como ás distintas opcións ideolóxicas ou culturais), establecendo, se fose necesario, distintos ritmos e formas de aprendizaxe. A aula ten que ser un lugar onde se produza o proceso de ensino, pero tamén o de aprendizaxe. Co **traballo cooperativo**, que permite ao alumnado sentirse activo e formar parte dun equipo, conseguimos, ademais de acercarnos aos obxectivos que nos fixamos, poñer os medios axeitados para reducir as condutas disruptivas na aula. O traballo en equipo non é só un recurso metodolóxico para ensinar e aprender os contidos, senón tamén algo que os alumnos deben aprender, coma un contido máis, e que, polo tanto, debe ensinarse dunha forma tan sistematizada, polo menos, coma se ensinan os demais contidos.

Temos que partir dos coñecementos e competencias iniciais do alumnado, adquiridos no curso anterior, para ir reforzando, ampliando e afianzando o seu estudo secuencialmente, resaltando o seu carácter experimental e fomentando a aprendizaxe significativa, de forma que o alumnado relacione os coñecementos e experiencias previas cos novos contidos, apoiado en todo momento polo profesor/a, que debe ter un papel facilitador e próximo. Na secuenciación do traballo na aula deberá ser habitual o uso das TIC, ben como motivación inicial das unidades didácticas (vídeos, gráficos...), como ferramenta de información xeral (básica para todo o alumnado ou de información complementaria para reforzo ou para afondamento e ampliación) ou como método de traballo persoal do alumnado (elaboración de traballos, busca de respostas, análise de documentos, simulacións, etc)

As estratexias metodolóxicas que se propoñen para desenvolver o currículo son variadas:

- Nas respectivas unidades didácticas realizaranse exercicios de aplicación, problemas, así como cuestións que permitan ao alumnado ver as aplicacións directas dos contidos impartidos e ir coñecendo en por si o seu propio grao de asimilación de devanditos contidos. As actividades han de se presentar como un pequeno desafío intelectual, partindo, sempre que sexa posible, de enfrontar ao alumnado a situacións problemáticas que deba resolver poñendo en xogo os coñecementos dos que dispón. Insistir sempre na xustificación adecuada de forma clara de todas as cuestións expostas sobre a base dos contidos teóricos; non só temos que contestar as cuestións, senón que tamén debemos incluír os razoamentos secuenciados que nos

levan á resposta. Insistir tamén na importancia da correcta utilización dos instrumentos do Debuxo técnico, así como no uso correcto das normas do Debuxo.

- Hai que potenciar a dimensión colectiva da actividade científica, organizando equipos de traballo e propiciando o traballo cooperativo na investigación e o interese por aprender por sí mesmos, facilitando ao mesmo tempo a reflexión sobre a propia aprendizaxe e os métodos e técnicas utilizados. Tamén en relación coa adquisición e fortalecemento da competencia dixital hai que aproveitar as posibilidades que nos ofrecen as novas tecnoloxías.
- É fundamental fomentar a competencia de aprender a aprender, e a de sentido da iniciativa e espírito emprendedor, a través da planificación, realización, presentación e avaliación de traballos por parte do alumnado, incluíndo a incorporación das tecnoloxías da información e da comunicación para o desenvolvemento da competencia dixital, co obxectivo de favorecer unha visión máis actual da actividade tecnolóxica e científica contemporánea.
- En definitiva, a materia debe de ser enfocada dun modo interesante, accesible e motivador (por exemplo documentando ou apoiando certas explicacións teóricas con experiencias de cátedra, que contribúen a reforzar os conceptos teóricos), tendo en conta a diversidade de intereses que poden ter os estudantes.
- Considerar as implicacións entre Debuxo, Tecnoloxía, Sociedade e medio natural dos problemas para destacar as posibles aplicacións técnicas que existan no momento actual e poder analizar as súas implicacións tecnolóxicas e os impactos ambientais e sociais que implican, repercusións negativas, etc. Ao mesmo tempo hase de fomentar a interdisciplinariedade, considerando as posibles relacións con outros campos do coñecemento, de forma que os coñecementos adquiridos nas diferentes áreas científicas non queden illados, xa que non son máis que distintos aspectos dunha mesma realidade.
- Promover a interacción entre o alumnado e o profesorado para crear un ambiente de cooperación e participación que favoreza a comunicación e o intercambio de ideas.
- Aproximación dos contidos aos alumnos.
- Planificación de actividades que permitan que o alumnado poida expresarse de xeito persoal dentro dun marco ben definido, con obxectivos e criterios claros en todo momento.
- Desenvolver actitudes de colaboración na realización de proxectos en grupo favorecendo comportamentos sociais como o respecto cara ás outras persoas, a capacidade de discusión e crítica e mais a asunción da necesaria xerarquía e orde no traballo que require calquera proxecto audiovisual.
- Adaptar os obxectivos e contidos da materia aos intereses e capacidades de cada alumna e alumno.
- Potenciar a mirada crítica, de xeito que as alumnas e os alumnos poidan ser conscientes dos recursos empregados nas mensaxes audiovisuais e poidan construír a súa propia opinión sen interferencias externas, como persoas maduras e

responsables.

- Realizar actividades que teñan como resultado un produto final completamente terminado, de calidade e apto para ser presentado.
- Potenciar a sensibilidade artística e estética e os valores positivos propios dunha sociedade harmoniosa e equilibrada.

No caso de:

▶ **Escenario (1) Actividade lectiva presencial:** poderase poñer en práctica a metodoloxía indicada.

▶ **Escenario (2) Actividade lectiva semipresencial:** a metodoloxía comentada anteriormente será posible levaba a cabo os días que a actividade sexa presencial. Os días nos que sexa non presencial, adaptarase a mesma á situación, utilizando a metodoloxía proposta no escenario (3).

▶ **Escenario (3) Actividade lectiva non presencial:** cada materia de cada nivel terá un curso na aula virtual no espazo reservado a cada departamento.

Neste escenario empregarase a aula virtual, os correos electrónicos, Gdrive, canle de Youtube ou calquera outro medio telemático para a comunicación co alumnado, o seguimento do traballo desenvolvido polo alumnado, aclaración de dúbidas, transmisión de información relevante e para a posta en común de posibles dificultades que poidan xurdir. Tamén se empregarán estes medios para a entrega de actividades propostas e, de ser o caso, para a realización da proba telemática/cuestionario

Poderán levarse a cabo videoconferencias coa aplicación CISCO WEBEX.

Para o alumnado que non poida seguir a ensinanza telemática, ben porque non dispoña de conectividade a internet ou ordenador persoal, buscaríamos a forma de que iso non supoña un impedimento para a realización das distintas tarefas, xa que todo o alumnado ten dereito á educación. Pode ser a entrega dun ordenador, a conexión a internet por medio dun pincho, entrega do material en papel, etc.

No caso de clases non presenciais durante o presente curso:

- En 1º Bacharelato seguirase avanzando materia ata onde sexa posible.
- En 2º Bacharelato impartirase o temario previsto, antes da ABAU.

Este curso a ensinanza no bacharelato será semipresencial en Diurno e en EPA será presencial. Esta modalidade supón que parte do alumnado de Diurno (9 alumnos/as por aula) permaneza nos seus fogares unha semana ao mes de xeito rotatorio, recibindo atención mediante medios telemáticos (streaming con Google Classroom), e mediante a aula virtual. Isto permitirá que na clase se respecte a distancia de seguridade.

De todos modos, a programación faise para os tres escenarios posibles, por se a situación epidemiolóxica permite pasar ao escenario (1), ou ben nos obriga a ir ao escenario (3).

b. Materiais e recursos didácticos

Prantexamos os materiais e recursos didácticos para todos os escenarios posibles, xa que se a situación epidemiolóxica mellora nos próximos meses, sería posible que a actividade lectiva fose presencial para todo o alumnado.

ESCENARIO (1) ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL

Cóntase cos recursos propios dun centro ben dotado, libros de ampliación (non só científicos, senón tamén libros de lectura, biográficos, etc.), programa de QCAD, posibilidade de acceso ás novas tecnoloxías para complementar a aprendizaxe. No desenvolvemento de cada unidade utilizaremos o material propio de Debuxo, libro de texto.

Libro de texto:

- *Debuxo Técnico I. edebé on.*
- *Debuxo técnico II. edebé on.*

En canto aos espazos, as actividades de ensino-aprendizaxe terán lugar basicamente en:

- **Aula:** onde ten lugar o desenvolvemento teórico e as actividades de problemas; as experiencias de cátedra, para que participe o alumnado como espectador, e as proxeccións de vídeos ou outras actividades tic. A aula dispoñe de encerado, ordenador con conexión a internet e pantalla dixital. 9 ordenadores para trabalos dos alumnos co programa QCAD. Todo o material, ordenadores, instrumentos de debuxo do aula utilizado deberá ser hixienizado despois de cada actividade para o seu uso polo seguinte alumno/a.
- **Biblioteca:** para a procura de información en libros, enciclopedias, revistas científicas ou periódicos, ou para a lectura de textos.
- **Aula virtual do centro:** todos os recursos necesarios para a superación da materia (unidades didácticas, exercicios propostos...) estarán na aula virtual a disposición do alumnado en calquera dos tres escenarios. Será o recurso principal no escenario (3) e tamén para o alumnado que estea en situación de illamento aínda que non exista suspensión da actividade presencial no conxunto da aula, sen prexuízo doutras opcións de formación a distancia que poida por en funcionamento a consellería.
- **Portas afora:** para a realización das visitas extraescolares (exposicións, museos, etc).

▶ **ESCENARIO (2) ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL**

Os días que a actividade lectiva sexa presencial utilizaranse os materiais e recursos citados no escenario (1). Os días que sexa non presencial utilizaranse os propostos no escenario (3).

▶ **ESCENARIO (3) ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL**

Materiais: Na aula virtual, en Gdrive, e na canle de Youtube o alumnado disporá de:

- Unidades didácticas con contidos desenvolvidos, exemplos resoltos e exercicios.
- Tarefas diversas (ligazóns, vídeos explicativos de conceptos teóricos,...).

Recursos: Apuntes, internet, ordenador, correo electrónico, aula virtual, Gdrive, Youtube e aplicación Cisco Webex.

O alumnado deberá aportar o seguinte material:

- Láminas Din-A4
- Carpeta ou archivador.
- Cartafol para entregar os traballos.
- Portaminas 0,3 mm. Mina 2H.
- Portaminas 0,5 mm. Mina HB.
- Portaminas 0,7 mm. Mina HB.
- Goma de borrar
- Escuadra, cartabón e regra
- Compás.

c. Plan de reforzo e recuperación

En aplicación ao principio de atención á diversidade e dun ensino contextualizado, aplicaranse Plans de Reforzo e Recuperación dirixidos a paliar os efectos negativos que tivera a suspensión das actividades lectivas presenciais durante o curso 2019-2020. Con este obxectivo, distinguimos dous niveis diferentes:

1.- Reforzo e Recuperación colectivos: trátase de integrar os elementos curriculares imprescindibles non impartidos durante o curso 2019-2020, por mor da pandemia, no presente curso 2020-2021.

Ditos elementos curriculares aparecen detallados en cada un dos niveis da presente programación. Introduciranse progresivamente segundo as necesidades da propia materia e trataranse na medida do posible de maneira transversal e complementaria sempre que se vaia a introducir un tema que manteña relación con eles ou sexa continuación dos mesmos, dedicándolles o tempo necesario para poder seguir avanzando coas aprendizaxes imprescindibles de cada materia e nivel.

2.- Reforzo e Recuperación individuais: no caso de alumnado promocionado con materias non superadas do curso anterior ou con necesidade específica de apoio educativo, poderán deseñarse plans individualizados de reforzo. Para detectar estes casos, teranse en conta:

- Os informes individuais elaborados polo profesorado do propio centro ao final do curso 2019-2020.
- As avaliacións iniciais realizadas ao comezo do curso 2020-2021.

Estes plans desenvolveranse mediante axustes curriculares, segundo as necesidades individuais do alumnado, e serán elaborados mediante coordinación do profesorado que imparta a dito alumnado, os/as titores/as correspondentes e, de ser o caso, o departamento de Orientación.

En calquera caso, os Plans de Reforzo individuais realizaranse, de maneira preferente, aplicando metodoloxías mediante tarefas globalizadoras que requiran da posta en práctica de todas as competencias do alumnado.

Con carácter xeral, os principios metodolóxicos serán os seguintes:

- Plantexamento de tarefas abertas, para un desenvolvemento crítico e creativo. Ensinar a pensar.
- Actividades de investigación e aprendizaxe por proxectos de traballo. Aprendizaxe cooperativa.
- Actividades interdisciplinares, na medida do posible. Interrelación de aprendizaxes.
- Uso das TIC como recurso didáctico.
- Técnicas de gamificación que favorezan a motivación e a aprendizaxe.
- Actividades de auto-aprendizaxe, con auto-avaliación ou co-avaliación, que fomenten a auto-xestión do alumnado.

d. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente

Tanto o alumnado como o profesorado deben valorar o proceso de ensino e a práctica docente co fin de realizar as pertinentes modificacións para a súa mellora. Os indicadores de logro son unha serie de preguntas que servirán para reflexionar sobre a actuación do profesorado co alumnado e sobre todos os aspectos recollidos na programación.

► INDICADORES DE LOGRO DO PROCESO DE ENSINO

	ESCALA			
	1	2	3	4
13- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
14- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu o aprendizaxe.				
15- Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
16- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
17- Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				

18- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
19- Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
20- Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
21- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
22- Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
23- Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
24- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

► **INDICADORES DE LOGRO DA PRÁCTICA DOCENTE**

	ESCALA			
	1	2	3	4
1- Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2- Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3- Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4- Elabóranse probas e avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6- Combínase o traballo individual e en equipo.				
7- Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8- Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9- Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino-aprendizase.				
10- Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
11- Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas/traballos, etc.				
12- Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14- Grao de implicación do profesorado nas funcións de tutoría e				

orientación.				
15- Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
16- As medidas de apoio, reforzo, etc, están claramente vinculadas aos estándares.				
17- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

e. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Non hai alumnos/as de 2º de bacharelato coa materia pendente de 1º de bacharelato para este curso 2020-2021.

✓ Plan de traballo para a superación de materias pendentes:

O alumnado coa materia pendente de 1º de bacharelato serán supervisados pola xefe de departamento.

✓ Procedementos para a cualificación das pendentes:

O alumnado coa materia pendente de 1º de bacharelato poderá presentarse ás probas de pendentes que se celebrarán en febreiro (convocatoria non oficial pero que pode liberar parte da materia), maio e setembro (convocatorias oficiais).

Pode presentarse a parte da materia en febreiro (a decidir entre alumnado e profesor/a) e outra parte en maio; ou ben presentarse a toda a materia en maio. Haberá outro exame en setembro (a convocatoria extraordinaria). Nesta proba examínase de toda a materia (aínda que durante o curso fose capaz de aprobar algunha das partes).

Os contidos sobre os que deberá examinarse o alumnado estarán baseados nos contidos mínimos das materias correspondentes reflectidos na presente programación. Nesta convocatoria so se terá en conta a nota do exame que debe ser 5 ou superior a 5.

Si un alumno copia nun exame a cualificación será 0.

No escenario (3), o alumnado terá que realizar as tarefas e probas que o xefe de departamento propoña a través da aula virtual do centro para o alumnado coa materia pendente.

f. Organización dos procedementos que permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias, no caso do bacharelato

O decreto 86/2015 de currículo de ESO e Bacharelato, establece no art. 36 a continuidade entre materias, especificadas no Anexo VI.

A superación das materias de segundo curso que se indican neste anexo, en este caso a Debuxo II de 2º bacharelato, estará condicionada á superación da correspondente materia de primeiro curso (Debuxo I) indicadas no devandito anexo, por implicar continuidade.

Polo tanto, o alumnado que queira matricularse da materia de Debuxo II en 2º bacharelato debe cursar a materia de Debuxo I de 1º BAC. Ou acreditar os coñecementos do curso, nun exame de contidos mínimos, presentándose ao exame de setembro correspondente.

g. Deseño de avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados

A partir dos estándares de aprendizaxe non impartidos no curso 2019/2020 no curso inmediatamente anterior, e da avaliación inicial, reforzaremos os elementos curriculares esenciais e as competencias e aprendizaxes imprescindibles do curso anterior, necesarios para garantir a continuidade do proceso de ensinanza-aprendizaxe. Isto implicará axustes curriculares que se estenderán no primeiro trimestre do curso 2020/2021.

O desenvolvemento das aprendizaxes non adquiridas farase dende un enfoque competencial e a través de propostas metodolóxicas activas e axustadas as necesidades concretas do alumnado e grupo, e que fomenten a colaboración e a participación do alumnado no seu proceso de aprendizaxe.

A avaliación inicial levarase a cabo mediante unha proba de detección de ideas previas e actividades de debate co alumnado antes do desenvolvemento das unidades didácticas. As probas de detección de ideas previas constan dunha serie de preguntas en cuxa resolución son necesarios os contidos e procedementos esenciais estudados na materia de Física e Química de cursos anteriores. Así poderemos observar que alumnado non ten completamente acadados os obxectivos dese curso e prepararemos actividades de reforzo, para un traballo específico dese alumnado, que será titorizado polo profesor.

Do mesmo xeito, analizaremos con que contidos ou procedementos ten mais problemas o alumnado para revisalos ao longo do curso, no momento no que sexa necesario empregarlos, para a aprendizaxe dos novos contidos.

Este curso, e por mor da situación de alerta sanitaria na que nos encontramos dende marzo, a avaliación inicial detectará moitos mais contidos que o alumnado non ten fixado (ben por non dalos na terceira avaliación ou por telos esquecidos) que en outros anos anteriores, e iso serviranos de referencia para avanzar en materia nova.

h. Medidas de atención á diversidade

A atención á diversidade, como queda recollido no decreto 229/2011 levarase a cabo adaptando a metodoloxía e os recursos pedagóxicos ás características dos alumnos. Se é preciso reforzaranse as clases con exercicios e explicacións personalizadas.

Adaptaranse os obxectivos e contidos da materia as capacidades de cada alumna e alumno. Tamén teranse en conta as diferentes inquietudes, culturas e sensibilidades do alumnado como fonte de enriquecemento.

A programación de Debuxo técnico e Educación Plástica, Visual e Audiusual pode presentar problemas de comprensión en algúns aspectos que presentan alto nivel de visión espacial e dificultades en canto ao nivel de comprensión-execución.

Temos en conta que non todos os alumnos asimilan ao mesmo tempo os contidos tratados, nin teñen as mesmas habilidades. A programación debe prestar oportunidades de recuperar o non adquirido no seu momento (aínda que isto supoña tamén para o alumno un traballo extra), podendo retomar os conceptos básicos para garantir a comprensión conceptual.

Na medida do posible terase en conta o punto de partida de cada un, as súas dificultades e súas capacidades, pero sen esquecer o nivel no que están e que a materia é fundamental na súa formación. Para adecuarse ás características diferenciais do alumnado compre utilizar recursos metodolóxicos diversos:

- Presentar os contidos por diferentes vías: de forma oral e visual, empregando tamén material exterior á aula.
- Realizar actividades de introdución, motivación, detección de coñecementos previos, desenvolvemento, síntese, resumen, consolidación, reforzo, ampliación, avaliación e recuperación.
- Agrupamento segundo actividade.
- Materiais diversos: libros de texto, de consulta, de lectura, presentacións, fotocopias, vídeos.....
- Potenciaremos as condutas de traballo, construtivas, respectuosas co grupo mediante reforzos positivos que axuden a manter ese ambiente de traballo.

As actividades de reforzo están especialmente contempladas para o alumnado con dificultades, que precisa repasar e traballar conceptos, aplicar técnicas e afianzar destrezas. No caso de alumnado con dificultades especiais, seguirase o criterio e consellos dados polas responsables do departamento de Orientación do centro, quen nos suxerirán exercicios e metodoloxías axeitadas e adaptadas ao seu nivel.

Durante o primeiro mes de curso tratase ademáis de localizar aqueles alumnos que, aparentemente, teñan dificultades en seguir o normal desenvolvemento da materia.

Ao longo da primeira avaliación farase un seguimento específico a estes alumnos, consultando co resto dos profesores do curso e co titor.

En casos especialmente graves, tratarase o tema co Departamento de Orientación.

Seguirase o protocolo proposto pola Consellaría de Educación para cada tipo de diversidade. Teranse en conta as suxestións do Grupo de traballo da CIUG de cara a preparar a proba ABAU.

i. Concreción dos elementos transversais.

Os temas transversais son contidos que deben impregnar a actividade docente e estar presentes na aula de forma permanente, xa que se refiren a problemas e preocupacións fundamentais para un bo desenvolvemento persoal e social. De carácter xeral trateremos de reflectirlos na actitude,

no traballo na clase, na formación de grupos, nos debates, nas intervencións e directrices do profesor, etc.

Educación do consumidor: É necesario que o alumnado valore a importancia dun consumo crítico e responsable, propoñendole actividades nas que poida facer unha valoración crítica e responsable sobre as ofertas comerciais, e analizar o fenómeno da publicidade.

Educación ambiental: Proponer actividades para chamar a atención sobre a necesidade dunha utilización responsable dos recursos naturais, sinalando a necesidade de conciliar o desenrolo humano e o respecto ao medio ambiente, por exemplo, fomentando o reciclaxe.

Educación para á igualdade de ámbolos dous sexos : Debatir sobre as conductas e hábitos sexistas que, acotío, obsérvanse en moitos ambitos (igualdade de oportunidades, de retribucións, as cifras do para feminino...) mostrando a necesidade por parte de todos de cobatelas e eliminalas e estimular o dialogo como maneira de expresión e valorar a importancia deste como medio de resolución de conflitos.

Educación para a paz: Fomentar o dialogo como medio para a resolución de conflitos, mostrarse flexible para modificar o propio punto de vista na solución de problemas, respectar as opinións e os traballos alleos e identificar a función que cumpre a arte e a cultura na sociedade.

Educación para a convivencia: Promover a idea de igualdade e de xusticia, non esquecer a importancia de ser tolerantes cas persoas diferentes e valorar la necesidad de compartir cos demais.

Educación multicultural: Facer ver a importancia da transmisión dos coñecementos e contidos do saber ao longo dos séculos dunhas culturas a outras e transmitir o respecto as demais culturas e mostrar a forma na que os coñecementos destas enriquece a nosa propia cultura.

j. Actividades complementarias e extraescolares do departamento

As actividades extraescolares organizaranse ao longo do curso e reflectiranse na memoria de final de curso, aínda que é posible que a situación de alerta sanitaria non nos permita facer ningunha ou moi poucas.

As actividades extraescolares realizadas nos cursos anteriores foron as seguintes:

- Visitas a museos e a exposicións puntuais que sexan do interese do grupo, especialmente aquelas dirixidas aos alumnos de secundaria con visitas guiadas e talleres didácticos.
- Exposicións periódicas dos traballos na propia aula dos alumnos e exposición de fin de curso cunha selección das obras mais interesantes. Cando sexa posible esta exposición terá carácter didáctico con apoio de paneis explicativos sobre os contidos traballados e os procedementos e técnicas utilizadas.
- Participación con outros departamentos, coa biblioteca, con normalización lingüística en diferentes actividades e tamén co Consello e asociacións do mesmo.
- Participación na Semana Cultural: organizando o concurso do cartel anunciador e con algunha actividade cos alumnos organizada polo departamento.

k. Contribución ao Proxecto lector

O Departamento de Educación Plástica Visual e Audiovisual desexa participar no desenvolvemento do proxecto lector do Centro e, por iso, ofrece as horas lectivas das súas materias que se estimen oportunas para a consecución de dita empresa.

A nosa intención é que o alumnado se acerque dunha forma natural e “non forzada” á lectura; que sinta a satisfacción que xorde da actividade de ler non so sobre temas científicos senón de calquera temática.

As lecturas recomendadas para o bacharelato, e das que dispoñemos exemplares na biblioteca son as seguintes:

Cómics:

- **La casa azul.** Tyto Alba. Astiberri Ediciones
- **Marcel Duchamp.** François Olislaeger. Ed. Turner.
- **Las meninas.** Javier Olivares, Santiago García. Astiberri Ediciones. **(Premio a la mejor obra española en el Salón Internacional del Cómic de Barcelona 2015).**
- **CARA O CRUZ.** Lou Lubie. NORMA Editorial.
- **El pacto de Letardo.** Miguelanxo Prado . NORMA Editorial.
- **ATELIER.** Miguelanxo Prado. editado por Retranca edicions.

Películas:

- o **El loco de pelo rojo.** *Película dirixida en 1956 por Vincente Minnelli.*
- o **La joven de la perla.** *Película dirixida en 2003 por Peter Webber.*
- o **La hora de los valientes.** *Película española dirixida en 1998 por Antonio Mercero*

I. Contribución ao Plan do integración das TICs.

Os membros do Departamento utilizan a aula virtual do centro para “colgar” nela os apuntes das materias, material complementario, recursos didácticos, etc; deste modo o alumnado pode descargar desde a súa casa (vía internet) todo o material necesario para preparar a materia (apuntes, caderno de traballos, enlaces a páxinas web, etc).

Do mesmo modo, poden consultar as notas dos exames.

Na páxina web do centro e dentro do apartado do Departamento de Educación Plástica Visual e Audiovisual o alumnado e familias terán a posibilidade de consultar a programación do Departamento.

Na aula hai 9 ordenadores para traballar as láminas do curso en QCAD. Teñen conexión a internet para os seus traballos.

En todo momento intentaremos o uso das TICs para o noso traballo na aula e na casa.

m. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica en función dos resultados académicos e procesos de mellora

Dado que a programación é un documento vivo, e dicir que se debe ir modificando para adaptalo á realidade do curso, é necesario facer unha avaliación da mesma para saber que modificacións poderían melloralas.

Durante todo curso avaliarase a programación do seguinte xeito:

- Nas reunións de departamento farase unha análise e avaliación do desenvolvemento da programación didáctica ata ese momento, tendo en conta o grao de cumprimento da programación, dificultades atopadas e medidas adoptadas. Deixarase reflectido na acta da reunión.
- A partir da aplicación na aula da programación didáctica, o/a profesor/a analizará a adecuación da programación didáctica ao contexto da clase e a consecuencia desta análise estableceranse as medidas de mellora que se consideren oportunas.
- Despois de cada avaliación realizarase unha análise dos resultados obtidos, podendo derivarse de estes modificacións na programación que quedarán reflectidas nas actas de departamento e na memoria final de curso.
- Tras a aplicación total da programación, cando se teña unha mellor perspectiva completárase cos resultados das avaliacións interna e externa do alumnado.

Será necesario comprobar polo menos os seguintes aspectos:

- Adecuación da materia de cada unidade didáctica ao tempo programado.
- Adecuación dos exercicios programados, tanto en canto á cantidade, como en canto á gradación na dificultade dos mesmos.
- Valorar o grao de participación nas distintas tarefas por parte do alumnado.
- Valorar o grao de adquisición dos coñecementos por parte do alumnado e, en caso de parecer insuficiente, estudar os motivos e propoñer medidas para remedialo (exercicios de reforzo, ampliación, recuperación, maior afondamento nas explicacións, ampliación do tempo dedicado ...)

A información obtida permitirá, se fose necesario, reconducir e mellorar a programación, os seus procesos de aplicación e os resultados da súa posta en marcha.

n. Contancia de información o alumnado

Os primeiros días do curso académico os alumnos matriculados no departamento de Plástica serán debidamente informados dos obxetivos, contidos, contidos mínimos exixibles, criterios de avaliación..... (facendo incidencia nos diferentes tipos de contidos, e as súas porcentaxes na nota da avaliación), así como da importancia de manter os principios de educación e respecto hacia os compañeiros, o profesor e os materiais da aula.

- **Información ao alumnado e ás familias:** Utilizarase a páxina web do instituto para colgar a programación de tódalas materias que imparte o departamento, de modo que tanto o alumnado como as familias teñan acceso inmediato a elas.
- **Publicidade:** Na páxina web do centro, no apartado Departamentos, estará a disposición

de alumnado e familias esta programación.

7. ANEXO I. Rúbricas e lista de control

Rúbrica para avaliar unha exposición oral

CATEGORÍA	4 Sobresaliente	3 Notable	2 Aprobado	1 Insuficiente
Fala	Fala amodo e con gran claiidade.	A maioría do tempo, fala amodo e con claiidade.	Unhas veces fala amodo e con claiidade, pero outras acelérase e enténdeselle mal.	Fala rápido ou se detén demasiado á hora de falar. Ademais o seu pronunciación non é boa.
Vocabulario	Usa vocabulario apropiado para a audiencia. Aumenta o vocabulario da audiencia definindo as palabras que poderían ser novas para esta.	Usa vocabulario apropiado para a audiencia. Inclúe 1-2 palabras que poderían ser novas para a maior parte da audiencia, pero non as define.	Usa vocabulario apropiado para a audiencia. Non inclúe vocabulario que podería ser novo para a audiencia.	Usa varias (5 ou máis) palabras ou frases que non son entendidas pola audiencia
Volume	O volume é o suficientemente alto para ser escoitado por todos os membros da audiencia a través de toda a presentación.	O volume é o suficientemente alto para ser escoitado por todos os membros da audiencia polo menos 90% do tempo.	O volume é o suficientemente alto para ser escoitado por todos os membros da audiencia polo menos 80% do tempo.	O volume con frecuencia é moi débil para ser escoitado por todos os membros da audiencia.
Comprensión	O estudante pode con precisión contestar case todas as preguntas suscitadas sobre o tema polos seus compañeiros de clase.	O estudante pode con precisión contestar a maioría das preguntas suscitadas sobre o tema polos seus compañeiros de clase.	O estudante pode con precisión contestar unhas poucas preguntas suscitadas sobre o tema polos seus compañeiros de clase.	O estudante non pode contestar as preguntas suscitadas sobre o tema polos seus compañeiros de clase.
Postura do corpo e contacto visual	Á hora de falar a postura e o xesto son moi adecuados. Mira a todos os compañeiros con total naturalidade.	A maioría do tempo a postura e o xesto son adecuados e case sempre mira aos compañeiros mentres fala.	Algunhas veces, mantén a postura e o xesto adecuados, e outras non. En ocasións mira aos seus compañeiros.	Non mantén a postura e xesto propios dunha exposición oral e, a maioría das veces, non mira aos seus compañeiros.
Contido	Demostra un completo entendemento do tema.	Demostra un bo entendemento do tema.	Demostra un bo entendemento de partes do tema.	Non parece entender moi ben o tema.

Rúbrica para avaliar unha presentación de diapositivas

CATEGORÍA	4 Sobresaliente	3 Notable	2 Aprobado	1 Insuficiente
-----------	-----------------	-----------	------------	----------------

Portada e título	A portada e o título axústanse moi ben aos contidos da presentación. O título é suxestivo e moi creativo.	A portada e o título axústanse ben aos contidos da presentación. O título é atractivo.	A portada e o título axústanse suficientemente ao contido da presentación.	A portada e o título non se axustan ao contido da presentación.
-------------------------	---	--	--	---

Índice	No índice aparecen moi ben reflectidos todos os apartados do tema investigado.	No índice aparecen ben reflectidos todos os apartados do tema investigado.	No índice aparecen os apartados suficientes do tema investigado.	No índice non aparecen os aspectos principais do tema investigado.
A presentación...	Respecta moi ben o índice.	Respecta ben o índice.	Respecta suficientemente o índice.	Non se respecta o índice.
A información	Aparece moi ben ordenada, é coherente. Existe unha gran relación entre texto e imaxe.	Aparece ordenada e, na súa maioría é coherente. Case sempre existe relación entre o texto e a imaxe.	É suficientemente ordenada e coherente. Algunhas veces, non existe relación entre o texto e a imaxe.	En moitos casos é desordenada e incoherente. Non hai relación entre imaxe e texto.
O nivel lingüístico	Está moi ben adaptado ao nivel da audiencia.	A maioría das veces está ben adaptado ao nivel da audiencia.	Algunhas veces está ben adaptado ao nivel da audiencia.	A maioría das veces non é axeitado para ser entendido pola audiencia.
O texto	Resume moi claramente a información esencial.	Resume ben a información esencial.	Resume suficientemente a información esencial.	Non resume a información esencial.
Outros recursos	Na presentación, aparecen, na cantidade xusta, imaxes de calidade, direccións de Internet fiables e vídeos relacionados co tema.	Na presentación, aparecen, suficientes imaxes de calidade, direccións de Internet fiables e vídeos relacionados co tema.	Na presentación, aparecen imaxes, direccións de Internet e vídeos relacionados co tema.	Presentación pobre en imaxes, e sen direccións de Internet nin vídeos. Se aparecen, non teñen relación co tema ou son de calidade insuficiente.
A ortografía	Non existen erros ortográficos.	A ortografía é boa. Falta algún acento.	A ortografía é suficientemente boa pero hai algún erro ortográfico.	Existen importantes erros ortográficos.

Rúbrica para avaliar unha investigación documental

CATEGORÍA	4 Sobresaliente	3 Notable	2 Aprobado	1 Insuficiente
------------------	------------------------	------------------	-------------------	-----------------------

Cantidade de información	O traballo reflicte unha ampla diversidade de argumentos, puntos de vista e fontes de información relacionados coa investigación.	O traballo reflicte certa diversidade de argumentos, puntos de vista e fontes de información relacionados coa investigación.	O traballo reflicte algúns argumentos, puntos de vista e fontes de información relacionados coa investigación, pero tamén inclúe outra información pouco pertinente.	O traballo reflicte unha cantidade insuficiente de información relacionada coa investigación.
Calidade da información	Todas as fontes de información son de alta calidade.	A maior parte de las fontes de información son de alta calidade	Algunhas fontes de información son de alta calidade.	Poucas fontes de información son de alta calidade.
Organización da información	A información está moi ben organizada con parágrafos ben redactados	A información está organizada con parágrafos ben redactados.	A información está organizada, pero os parágrafos non están ben redactados	A información proporcionada non está organizada.
Redacción	Non hai erros de gramática, ortografía ou puntuación.	Case non hai erros de gramática, ortografía ou puntuación.	Poucos erros de gramática, ortografía ou puntuación.	Moitos erros de gramática, ortografía ou puntuación.

Rúbrica para avaliar unha lámina plástica/debuxo técnico

CATEGORÍA	4 Sobresaliente	3 Notable	2 Aprobado	1 Insuficiente
Cantidade de información, apuntes, bosquejos..... Datos, procedementos, nomenclatura, resultados...	O traballo reflicte unha ampla diversidade de puntos de vista e fontes de información relacionados co traballo plantexado. O exercicios teñen todos os pasos, nomenclatura e notacións e varios métodos.	O traballo reflicte certa diversidade de puntos de vista e fontes de información relacionados co traballo. Todas as posibles solucións...	O traballo reflicte algúns argumentos, puntos de vista e fontes de información relacionados coa investigación, pero tamén inclúe outra información pouco pertinente.	O traballo reflicte unha cantidade insuficiente de información relacionada coa investigación. Datos, procedementos, resolucións insuficiente.
Calidade do traballo. Centrado, nomenclatura..	Todas as fontes de información son de alta calidade, técnicas, composición e acabado.	A maior parte de las fontes de información son de alta calidade	Algunhas fontes de información son de alta calidade.	Poucas fontes de información son de alta calidade. Presentación insuf.
Organización do traballo. Limpieza...	A información e os pasos está moi ben organizada ben redactados	A información está organizada con parágrafos ben redactados.	A información está organizada, pero os parágrafos non están ben redactados	A información proporcionada non está organizada.
Redacción. Epígrafes	Non hai erros de gramática, ortografía ou puntuación.	Case non hai erros de gramática, ortografía ou puntuación.	Poucos erros de gramática, ortografía ou puntuación.	Moitos erros de gramática, ortografía ou puntuación.

Lista de control sobre a libreta/caderno

	SI	NON
Os apuntamentos están organizados e ordenados.		
Ten información de todos os temas e preguntas tratados.		
A información está ben organizada con parágrafos ben redactados.		
Non hai erros gramaticais, ortográficos ou de puntuación.		
Os diagramas e ilustracións están ben construídos, ordenados e contribúen á comprensión do tema.		

8. ANEXO II. PLAN DE CONFINAMIENTO

- Ao inicio de curso, cada titor/a elaborará unha lista dos problemas de seguimento telemático da súa titoría, que remitirá posteriormente a Xefatura de Estudos.
- A Dirección buscará solucións vinculadas á fenda dixital localizada en cada curso.
- Cada profesor/a deberá poñer en funcionamento a súa aula virtual nos primeiros días do curso asegurándose de que todos os seu alumnado estea matriculado.
- Cada titor/a dará unha explicación básica aos seus titorandos sobre o funcionamento da aula virtual, simplemente a través do ordenador e a pizarra dixital.
- A aula virtual será o punto de encontro para toda a actividade lectiva. Non obstante, cada profesor/a é libre de empregar calquera outro recurso telemático. Nese caso, sempre deberá deixar constancia no seu espazo da aula virtual. Todo o alumnado poderá empregar a aula virtual como medio informativo sobre cales son as canles escollidas polos docentes para o desenvolvemento da súa función.
- Cada profesor/s proporcionará a debida información, nos primeiros días do curso, a todo o seu alumnado, de cal será o tratamento a tódolos niveis da súa materia en caso de confinamento. Esta información é a maiores da recollida polo departamento na correspondente programación didáctica.
- Cunha periodicidade semanal, cada profesor/a deberá enviar ao titor/a dos seus grupos, un pequeno informe cos aspectos fundamentais do seguimento da súa materia no seu grupo. Por exemplo:

CURSO:		TITOR:	
MATERIA:			
PROFESOR/A:			
SEMANA:			
NOME		SITUACIÓN	
		Non se conecta	
		Non entrega as tarefas	
		Di que ten fallos de conexión	
		.....	

- O titor/a recopilará e gardará os informes de cada profesor/a semanalmente e se detecta algunha desconexión significativa deberá porse en contacto coa familia (por teléfono ou correo electrónico) e transmitirá esa información á Xefatura de estudos por si tivera que actuar.
  - Actuación ante casos de NEE:
    - O profesor/a preparará material escrito e adaptado, facéndoo chegar ao titor/a.
    - O titor/a recopilará este material do alumno/a e trasladarao ao equipo directivo.
    - O equipo directivo imprimirao e farallo chegar ás familiar (a través de protección civil, policía...).Todo isto farase cunha periodicidade quincenal.
  - As familias, na medida do posible, achegarán o material cuberto ao instituto. No caso de ser absolutamente imposible este desprazamento, recollerase o material polo mesmo medio polo que se lles enviou.
  - O traballo recollido ffaráselle chegar ao profesorado a través do correo electrónico.
- Cada profesor/a será responsable de xestionar o seu traballo telemáticamente.
  - Cada profesor/a velará por que os seus cursos virtuais estean operativos na primeira semana de outubro e asegurarse de que todo o seu alumnado sabe usar a aula virtual.
  - Cada profesor/a proporcionará, nas primeiras sesións de clase ao seu alumnado, toda a información necesaria relativa a súa materia que garante un correcto seguimento da mesma en caso dun escenario de ensinanza telemática, con especial atención a aqueles en risco de desconexión dixital.

En Ribeira, a 30 de outubro de 2020

Ana Belén González García

Xefa de Departamento